

Å
R
S
R
A
P
P
O
R
T
2018

EKSPORTKREDITT
Export Credit Norway

NØKKELTALL 2018

61 220

TOTAL UTLÅNSSALDO (MILL NOK)

19 213

SANNSYNLIGHETSJUSTERT ORDREBOK (MILL NOK)

175 571

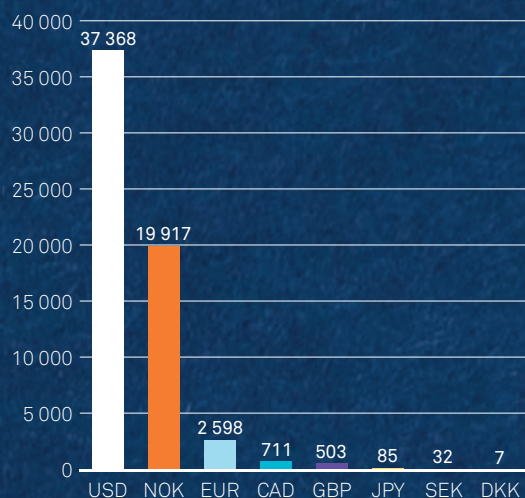
SØKNADSVOLUM (MILL NOK)

304/58

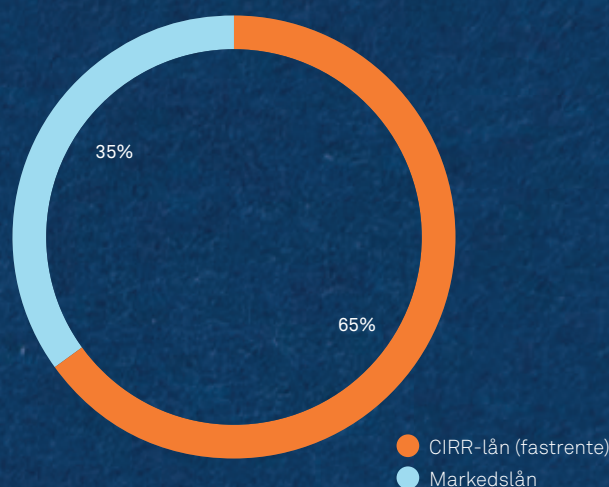
ANTALL MOTTATTE SØKNADER FOR FINANSIERING I ANTALL LAND

1. Leders beretning..... **03**
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall..... **07**
3. Å fremme norsk eksport..... **13**
4. Bærekraft **45**
5. Ansvarlighet **55**
6. Styring i Eksportkreditt Norge... **60**
7. Oppsummering og samlet vurdering av måloppnåelse **67**
8. Årsregnskap **71**
9. Utlånsregnskapet **97**
10. Øvrige vedlegg **110**

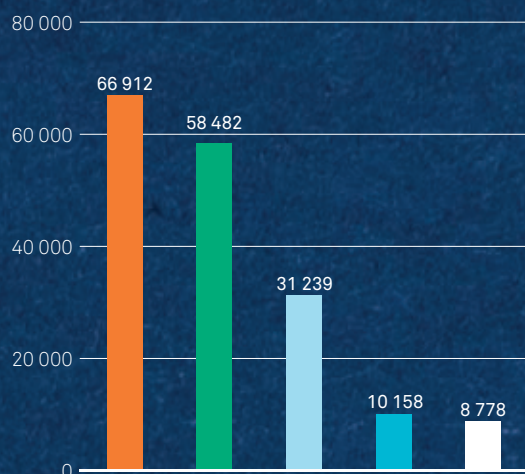
VALUTAFORDELING UTLÅNSSALDO (MILL NOK)

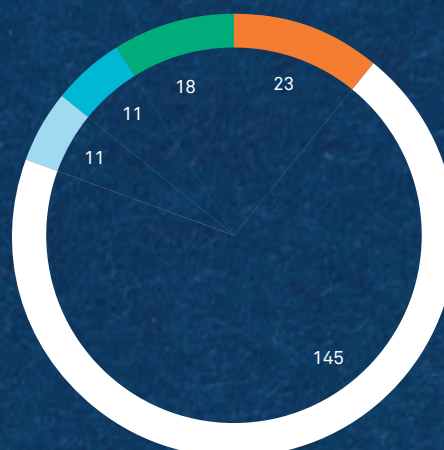
SALDOFORDELING

SØKNADSVOLUM PER BRANSJE (MILL NOK)

ANTALL LÅN I FORVALTNING PER BRANSJE

- Utstyr til olje- og gassnæringen
- Industri og fornybar energi
- Passasjer- og handelsfartøy
- Fiskeri og havbruk
- Offshoreskip

BRANSJEFORDELING UTLÅNSSALDO (MILL NOK)

Utstyr til olje og gass	14 558
Offshoreskip	41 569
Passasjer- og handelsfartøy	1 612
Fiskeri og havbruk	1 130
Industri og fornybar energi	2 350
Totalt	61 220

FORDELING AV UTLÅNSSALDO MELLOM CIRR-LÅN OG MARKEDSLÅN (MILL NOK)

CIRR lån	39 507
Markedslån	21 713
Total utlånssaldo	61 220

Avvik i summering av tabeller og figurer kan forekomme grunnet avrunding.

1. Leders beretning

Positive tegn i urolige tider

Etter en periode med fallende oljepris og lavere vekst for norsk økonomi, snudde pilene for et par år siden. Siden da har de økonomiske utsiktene blitt mer preget av optimisme og prognosene tyder på at denne utviklingen skal fortsette. Det hefter riktignok en del usikkerhet ved denne optimismen, og den geopolitiske situasjonen vil være den største usikkerhetsfaktoren for norsk eksportindustri.

Global økonomisk vekst anslås av Verdensbanken i januar 2019 til å bli rundt 2,9 prosent for perioden 2019¹⁾. Vekstanslaget er nedjustert siden juni 2018, noe som reflekterer økende bekymring for blant annet handelskrig, Brexit og lavere vekst i Kina.

Det registreres BNP vekst i Norge og hos våre viktigste handelspartnere; USA, Euro-området og i Storbritannia. Samlet anslås veksten i BNP Fastlands-Norge til 2,7 prosent i 2019. Det er høyere enn trendveksten i norsk økonomi²⁾. Norsk økonomi er med andre ord inne i en moderat oppgangskonjunktur, godt hjulpet av økte oljeinntekter og god aktivitet innen havbaserte næringer. De fleste analytikere forventer fortsatt vekst,

forutsatt at verdensøkonomien ikke rammes av et uventet globalt omslag.

Storbritannia er Norges desiderte største eksportmarked, med mer enn 200 milliarder kroner i årlig eksport. Bank of England har laget prognoser for landets BNP-nivå i 2024 sammenliknet med trenden før Brexit var en realitet, og de peker på at en hard exit kan gi en svært negativ konsekvens for landets økonomi. En hard exit kan derfor også gi negative konsekvenser for norsk økonomi.

Norge taper terreng

Hvis vi holder petroleum utenfor, eksporterte Norge varer og tjenester for om lag 690 milliarder

¹⁾ Kilde: World Bank Group, Global Economic Prospects – Darkening skies, 2019

²⁾ Kilde: Statsbudsjett 2019

kroner i 2017³⁾. Det representerer en betydelig verdiskapning og titusenvis av arbeidsplasser. Det er imidlertid noen bekymringer knyttet til tallene. For det første er vi sårbare, fordi eksporten er ekstremt konsentrert. Én prosent av norske bedrifter står for 70 prosent av all eksport. Av våre 25 største eksportører av teknologi og tjenester er det bare én eksportør som ikke leverer til offshore og maritim sektor⁴⁾. Dette er en konsentrasjon som er langt større enn de landene det er naturlig å sammenlikne seg med. Norge vil utvilsomt være tjent med et større eksportmangfold.

Den største bekymringen er imidlertid at Norge taper markedsandeler internasjonalt. Norsk eksport, målt i volum, er omtrent på samme nivå nå som for 20⁵⁾ år siden. Land som det for oss er naturlig å sammenligne oss med har i samme periode hatt betydelig vekst. Den brutale sannheten om norsk eksport er at vår markedsandel er halvert siden 1998, og vi er det landet i OECD-området som har den svakeste utviklingen.

Vår rolle

Hovedmålet for Eksportkreditt Norge er å fremme norsk eksport gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering. Vi skal fortsette å arbeide for å styrke eksportfinansieringstilbudet gjennom forenklinger og en markedsorientert virksomhet. I 2018 har vi fortsatt vår betydelige innsats for å nå ut til potensielle eksportører, for å sikre at våre virkemidler kan bidra til å realisere eksportkontrakter. Kundeundersøkelser viser at låntakere oppfatter våre betingelser som konkurransedyktige, at eksportfinansiering utgjør en forskjell for dem og dermed er utløsende for ny eksport, som igjen bidrar til flere arbeidsplasser i Norge.

I tillegg jobber vi systematisk for å sikre at finansieringsordningene våre er effektive – at de er tilpasset de behovene virksomhetene har. Vi er tett på markedet og har direkte dialog med eksport-

bedriftene, og er støttende og rådgivende i deres arbeid mot lønnsom vekst i eksportmarkedene.

Nye tider krever nye virkemidler

Basert på de tilbakemeldingene vi har fått, vil vi arbeide for et utvidet mandat med et bedre tilpasset finansieringstilbud til eksportindustrien, og da spesielt for små og mellomstore bedrifter (SMB). Bedrifter i dette segmentet sysselsetter størstedelen av arbeidsstyrken, og vi mener at eksportpotensialet er mye større enn det vi ser realisert per dags dato. SMB-segmentet krever i dag høyere innsatsgrad per krone utbetalt, men arbeidet med å legge til rette for og bidra til å dyrke frem nye eksportbedrifter – og næringer er av stor betydning. Vi ser også at det internasjonalt satses på eksportfinansiering til små og mellomstore bedrifter⁶⁾, hvor flere land lanserer en rekke initiativ skreddersydd for å dekke SMBers behov for raske, enkle og forutsigbare finansieringstjenester.

Teknologiutviklingen går stadig raskere og norsk industri skal bli grønnere og mer nyskapende. Mange eksportbedrifter har forretningsmodeller som stiller krav til andre typer finansiering enn langsiktig kundefinansiering. Det gir behov for fleksible finansielle løsninger for eksport, også utover nåværende tilbud. Fremtidens næringsliv vil se annerledes ut enn i dag og det krever at også vi i Eksportkreditt Norge tilpasser oss våre kunders endrede behov. Eksportkreditt Norge har pekt på at omstillingen i norsk økonomi tydeliggjør et behov for å styrke tilbudet av lån for å finansiere norske eksportbedrifters drift og investeringer. Eksportkreditt Norge erfarer at slike finansieringsløsninger er etterspurt av næringslivet generelt, og SMB-bedriftene spesielt.

Et vekstår

For å sikre aktiviteten ved norske verft, innførte regjeringen i 2018 et nytt midlertidig finansieringstilbud, som gir Eksportkreditt Norge mulighet til å gi lån til norske redere som vil bygge

³⁾ Kilde: Menon og SSB

⁴⁾ Kilde: Kapital 500, bearbejdet av Eksportkreditt Norge

⁵⁾ Kilder: OECD Export Performance Index, bearbejdet av Innovasjon Norge

⁶⁾ Kilde: Kartlegging av andre lands eksportfinansieringstilbud okt. 2018, Menon / Eksportkreditt Norge / GIEK

fartøy i Norge for bruk i norske farvann. Interessen vi så langt har opplevd forteller oss at dette var et vellykket tiltak. Det kan tjene som et godt eksempel på hvordan vi hele tiden må være fleksible i tilnærmingen til nye og effektive virkemidler.

Totalt mottok vi 304 lånesøknader i 2018 – opp fra 241 i 2017. Veksten i antallet nye søknader i 2018 er i større grad enn tidligere år fordelt jevner på flere segmenter, inkludert utstyr til olje og gass, fiskeri og havbruk, industri, offshorefartøy, passasjer- og handelsfartøy og fornybar energi. I volum er det særlig industri og fornybar energi, samt passasjer- og handelsfartøy som peker seg ut som vekstområder. SMB-eksportører stod bak 143 søknader, noe som utgjorde 47 prosent av totalt mottatte lånesøknader i 2018. Til sammenligning mottok selskapet 105 lånesøknader fra SMBer i 2017. Eksportkreditt Norge signerte 21 nye låneavtaler i 2018, med et samlet utlånsvolum på 4,9 milliarder kroner.

Rom for forbedring

Nærings- og fiskeridepartementet gjennomførte en evaluering av Eksportkreditt Norge og GIEK som ble sluttført i 2017, med høringsrunde i 2018. Konklusjonen er at virkemidlene fungerer etter hensikten, at Eksportkreditt Norge og GIEK har god måloppnåelse gjennom å bidra til økt norsk eksport, uten å fortrenge private finansielle aktører. Gjennomgående er tilbakemeldingene fra markedet positive, noe som samsvarer med våre egne kundeundersøkelser. Samtidig pekes det på et potensial for ytterligere forenkling, og dette jobber vi kontinuerlig med.

Regjeringen har nå igangsatt en helhetlig gjennomgang av det næringsrettede virkemiddelapparatet. Dette ønsker vi velkommen. Basert på våre erfaringer vil vi bidra til best mulig kunnskapsoverføring til andre deler av virkemiddelapparatet og være tydelig på hvordan verktøykassen kan utvikles for å hjelpe enda flere norske bedrifter til å lykkes ute.

Det heter seg at det er vanskelig å spå – især om fremtiden. Det vi kan si med sikkerhet er at endringstakten og behovet for omstilling vil øke. Fremtidens næringsliv vil se annerledes ut enn i dag. Det stiller krav til at aktørene i virkemiddelapparatet er fleksible, effektive og tilpasser seg kundenes endrede behov og sikrer at eksportfinansieringen forblir et solid verktøy for å lykkes ute i verden. Slik bidrar vi best til å øke norsk eksport, sikre norsk verdiskapning og arbeidsplasser.

Otto Sjøberg
Administrerende direktør

2.

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Små åpne økonomier som den norske er særlig tjent med en effektivt internasjonal verdenshandel. Norge eksporterer noen få varetyper og tjenester til verdensmarkedet og har tjent godt på mulighetene samhandel med andre land byr på.

Etter flere tiår med utvikling mot en mer åpen og liberal verdenshandel, har Brexit skapt en usikkerhet i verdensmarkedene og kan vise seg å bli det største tilbakeslaget for europeisk integrasjon på flere tiår. Geopolitisk uro preget også 2018, med handelskonflikt mellom USA og Kina som svekker verdiskapningen i to av verdens største økonomier. Norske bedrifter deltar i globale verdikjeder, og selv om tiltak ikke er rettet direkte mot Norge kan de få ringvirkninger inn i norsk økonomi.

Omstillinger og innovasjon må ha sitt utspring i næringslivet, og myndighetene må legge forholdende til rette med gode rammebetingelser slik at norsk økonomi får flere ben å stå på. Historien har vist at omstillingsevnen i norsk næringsliv er god. Mange av virksomhetene bak dagens oljeleverandører hadde en lang historie i andre næringer

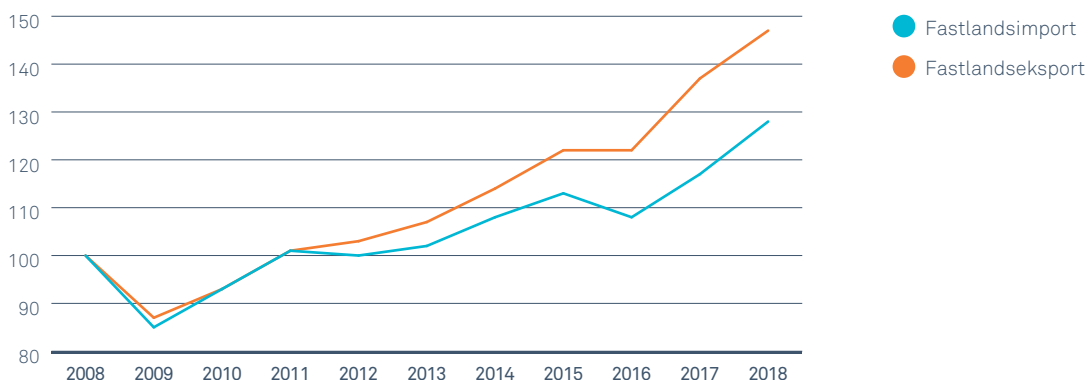
før de vendte seg mot mulighetene oljesektoren åpnet for.

Norge er avhengig av å realisere lønnsom vekst både innenlands og i utlandet, og eksport av kapitalvarer og tjenester er viktig for norsk næringsliv. Eksportkreditt Norge mener det ved inngangen til 2019 er spesielt viktig å legge til rette for at norske selskaper har konkurransedyktige rammevilkår, slik at de er godt rustet for å møte utfordringene knyttet til omstilling og hard internasjonal konkurranse i eksportmarkedene som de opererer i.

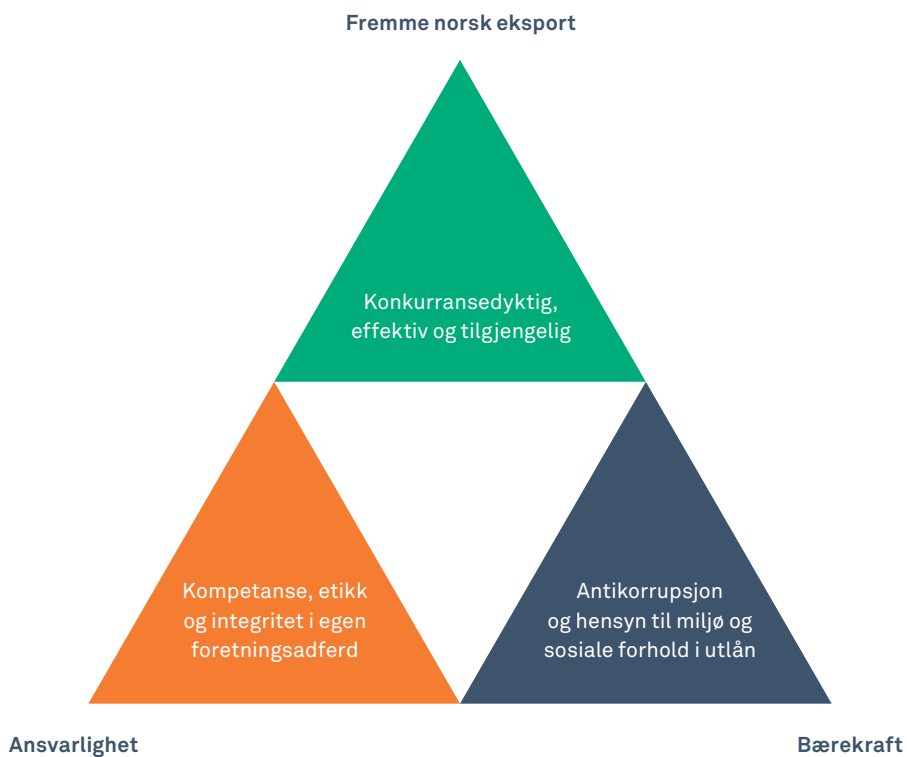
Handelsbalansen for fastlands-Norge er betydelig svekket de siste årene. Dette skyldes at økningen i eksporten ikke har holdt følge med økningen i importen. Fra 2008 til 2018 har importen til fastlands-Norge⁷⁾ økt med 47 prosent, mens eksporten har økt med 28 prosent. Fra 2017 til 2018

⁷⁾ Import utenom skip og oljeplattformer

FIGUR 1 INDEKSERT UTVIKLING I IMPORT OG EKSPORT, FASTLANDS-NORGE (2008 = 100)

FIGUR 2 EKSPORTKREDITT NORGES SAMFUNNSOPPDRAG OG SAMFUNNSANSVAR

økte fastlandseksporten med 10 prosent, mens importen økte med 8 prosent.⁸⁾ Skal Norge utvikle seg videre som eksportnasjon, er landet avhengig av en konkurransedyktig eksportindustri som utvikler varer og tjenester som eksportmarkedene etterspør.

2.1. EKSPORTKREDITT NORGES MÅL OG SAMFUNNSOPPDRAG

Eksportkreditt Norge forvalter eksportkredittordningen på vegne av den norske stat og på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet. Hovedmålet for selskapet er å fremme norsk eksport gjennom å tilby konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv finansiering.

Å fremme norsk eksport

Eksportkreditt Norge skal fremme norsk eksport gjennom å sikre at eksportkreditt tilbys på like gode vilkår som i våre konkurrerende land, og i samsvar med internasjonale avtaler. Det fordrer at selskapets tilbud er tilstrekkelig kjent for kunder og samarbeidspartnere. Videre må selskapets drift organiseres effektivt, herunder effektiv risikostyring, prising, etablering og oppfølging av lån og lånedokumentasjon.

Selskapet bidrar videre til å fremme norsk eksport og til å sikre god eksportfinansiering gjennom nært samarbeid med eier, GIEK, Innovasjon Norge, kunder, banker, bransjeorganisasjoner, interessenter og andre virkemiddelaktører. Samarbeidet er viktig for felles suksess for eksportkredittordningen. Eksportkreditt Norges medarbeidere har solid kompetanse om norsk eksport og eksportfinansiering, og selskapet opererer som et kompetansesenter for eksportfinansiering for eier, kunder og samarbeidspartnere.

Eksportkreditt Norges hovedmål er også selskapets samfunnsoppdrag. Ved å hjelpe norske

eksportører med å vinne kontrakter ute i verden, bidrar selskapet til økte investeringer og til å sikre arbeidsplasser i Norge.

Selskapets samfunnsoppdrag og samfunnsansvar er tett knyttet sammen, og samfunnsoppdraget om å fremme norsk eksport understøttes av et arbeid for å sikre bærekraft gjennom å integrere hensynet til miljø og sosiale forhold i selskapets utlåsvurderinger og oppfølging av lån. Samtidig vektlegges et fokus på ansvarlighet i egen forretningsadferd og -drift. Eksportkreditt Norges samfunnsansvar er å fremme norsk eksport på en ansvarlig og bærekraftig måte. Sammenhengen mellom selskapets samfunnsoppdrag og samfunnsansvar er vist i figur 2.

Ansvarlighet

En grunnleggende forutsetning for å drive ansvarlig eksportfinansiering er gode internasjonale retningslinjer. Eksportkreditt Norge søker å være en pådriver for å sikre fornuftige rammebetingelser gjennom å være en bidragsyter i det internasjonale arbeidet tilknyttet eksportfinansiering. Dette gjelder spesielt arbeidet i OECD. Av OECD er det utarbeidet retningslinjer både for vurdering av miljø og sosiale forhold i lånetransaksjonene («Common Approaches»), og anbefalinger knyttet til eksportkredittinstituttene arbeid med anti-korrupsjon («Recommendation»). Eksportkreditt Norge er også medlem av Ekvatorprinsippene for å støtte opp om arbeidet for ansvarlige vurderinger og oppfølging av finansiering av prosjekter som gjøres av store internasjonale banker⁹⁾.

Bærekraft

Det er i finansieringen av enkelttransaksjoner Eksportkreditt Norge kan utgjøre en forskjell og best utøve sitt samfunnsansvar. I arbeidet med å sikre bærekraft er det viktig å stille relevante spørsmål og krav til involverte aktører i utlåstransaksjonene, slik at prosjektene gjennomføres på en forsvarlig måte. Brudd på vilkår for miljø- og sosiale forhold innebærer en vesentlig risiko, og aktsomhet med tanke på dette er

⁸⁾ Kilde: SSB – Utenrikshandel med varer

⁹⁾ Se faktaboks under kapittel 4.1 for nærmere omtale av Ekvatorprinsippene

integret i selskapets vurderinger ved inngåelse av nye lån og i oppfølgingen av eksisterende låneportefølje. Eksportkreditt Norges oppdrag inkluderer å bevisstgjøre eksportører om behov for oppfølging av egne verdikjeder med tanke på disse forholdene. Videre bruker selskapet også betydelige ressurser på antikorrupsjonsarbeid, KYC-tiltak (know your customer) og bekjempelse av hvitvasking.

2.2. REGULATORISKE RAMMER

Eksportkreditt Norges virksomhet er regulert i Lov om Eksportkreditt Norge AS og forskrift om eksportkredittordningen. Forskriften er, sammen med den OECD-tilknyttede avtalen Arrangement on Officially Supported Export Credits («Arrangement») ¹⁰⁾ og dennes underavtaler, styrende for hvilke kontrakter som kan finansieres og hvilke vilkår som inngår i låneavtalene.

Eksportkreditt Norge yter lån til eksportfinansiering i form av CIRRLån (Commercial Interest Reference Rate) og CIRRL-kvalifiserte markedslån på forretningsmessige vilkår. CIRRL-lån er fastrentelån som gis i henhold til Arrangement. Selskapet yter også markedslån til norske kjøpere av skip som bygges ved norske verft når fartøyene skal brukes i Norge. Dette tilbudet ble formelt operativt i juni 2018 og omtales som skipsfinansieringstilbudet.

Alle lån skal være 100 prosent garantert av statlige eksportgaranti-institusjoner og/eller finansinstitusjoner med god rating i henhold til gjeldende kredittretningslinjer for selskapet. Alle utlån står på statens balanse, og staten er ansvarlig for de forpliktelser Eksportkreditt Norge pådrar seg i forbindelse med utlånsvirksomheten. Selskapet ivaretar hele prosessen tilknyttet låne-

finansiering, inkludert salg og markedsføring av selskapets produkter og tjenester, søknadsbehandling og tilsagn av lån, gjennomføring av låneavtaler og -dokumentasjon samt utbetaling og oppfølging av lån. Eksportkreditt Norge sikrer statens verdier gjennom ivaretagelse av korrekt lånedokumentasjon, prissetting, kredittvurderinger, oppfølging av lån og etterlevelse av regelverk.

Eksportkreditt Norge forvalter eksportkredittordningen etter de krav som fastsettes av staten. I henhold til krav fra staten holdes eksportkredittordningens kontantstrømmer adskilt fra selskapets drift. Dette ivaretas ved at selskapets kontantstrømmer fra eksportkredittordningen er direkte tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank. Regnskapet for eksportkredittordningen avlegges som en del av statsregnskapet.

2.3. HOVEDTALL

Eksportkreditt Norge mottok 304 søknader i 2018 til et samlet søknadsvolum på 175,6 milliarder kroner. Til sammenligning mottok selskapet totalt 241 søknader til et søknadsvolum på 124,4 milliarder kroner i 2017. Veksten i antallet nye søknader er i 2018 i større grad enn tidligere år jevnt fordelt på flere segmenter, inkludert utstyr til olje og gass, fiskeri og havbruk, industri, passasjer- og handelsfartøy og fornybar energi. I volum er det særlig industri og fornybar energi, samt passasjer- og handelsfartøy som peker seg ut som vekstområder. Av søknadene mottatt i 2018 er 22 søknader tilknyttet det nye skipsfinansieringstilbudet, med en verdi på 6,7 milliarder kroner.

Selskapets beste anslag for fremtidige låneutbetalinger er knyttet til mottatte lånesøknader. Basert på innkommende brutto søknadsmasse gjøres en sannsynlighetsvurdering knyttet til potensiell

¹⁰⁾ «Arrangement on Officially Supported Export Credits» regulerer vilkår og betingelser som kan tilbys. Avtalen inneholder også egne sektoravtaler med særvilkår for prosjekter innen fornybar energi og klimateknologi, kullkraftverk, fly, tog, atomkraft og skipsfinansiering.

fremtidig låneutbetaling fra selskapet. Sannsynlighetsjustert¹¹⁾ ordrebok per 31. desember 2018 var på 19,2 milliarder kroner. Sannsynlighetsjustert ordrebok per samme dato i 2017 var på 16,7 milliarder kroner.

Ekspportkreditt Norge signerte 21 nye låneavtaler med et samlet utlånsvolum på 4,9 milliarder kroner i 2018. Til sammenligning ble det i 2017 signert 22 låneavtaler til et samlet utlånsvolum på 9,8 milliarder kroner. I overkant av 15 prosent av volumet ble utbetalt i 2018, og resterende ventes å komme til utbetaling i 2019 og 2020. Det ble i 2018 utbetalt lån for 2,9 milliarder kroner, mot 3,4 milliarder kroner i 2017. Ved utgangen av 2018 hadde selskapet en utlånsaldo på 61,2 milliarder kroner.

Selskapet mottok 112,4 millioner kroner i drifts- og investeringstilskudd fra staten i 2018. Av dette ble 112,2 millioner kroner inntektsført. Driftskostnadene eksklusive avskrivninger var på 107,2

millioner kroner. Kostnadene består i hovedsak av personalkostnader, administrasjonskostnader og kjøp av eksterne tjenester. Årsresultatet viser et overskudd på 4,5 millioner kroner etter skatt, opp fra 3,7 millioner kroner i 2017. Overskuddet i 2018 skyldes i hovedsak sparte kostnader i forbindelse med ledige stillinger, samt lavere forbruk av eksterne tjenestekjøp enn forventet. Selskapet har god egenkapital og er lite eksponert mot finansiell risiko.

Eksportkreditt Norge mottok 1 727 millioner kroner i renteinntekter fra utlånsvirksomheten i 2018, samt 35 millioner kroner i gebyrinntekter. Dette er på nivå med foregående år. Avdragene utgjorde 13,3 milliarder kroner, til faktisk kurs. Det økonomiske låneresultatet for 2018 er beregnet til 532 millioner kroner, fratrukket en beregnet innlånskostnad for staten, samt Eksportkreditt Norges drifts- og investeringstilskudd.

¹¹⁾ Sannsynlighetsjustert ordrebok: Eksportkreditt Norges beste anslag for fremtidige låneutbetalinger er knyttet til en vurdering av mottatte lånesøknader. Basert på mottatte søknader gjøres det en sannsynlighetsvurdering knyttet til potensiell fremtidig låneutbetaling i prosjekter hvor det er inngått en eksportkontrakt.

3. Å fremme norsk eksport

Norske skipsverft og leverandører av skipsutstyr har i stor grad lyktes med å finne nye markedssegment etter nedgangen innen offshorerelatert virksomhet. Denne omstillingsvirksomheten preger også aktiviteten i 2018.

Skipsverftene og maritim leverandørindustri har endret sitt segmentfokus fra bygging av skip til knyttet olje og gass, til bygging av skipstyper som passasjerskip, fiskebåter, brønnbåter og service-skip for offshore vind. Total ordreinngang for 2018 ved norske verft viser en økning i antall kontraherte fartøy, både i antall og verdi, sammenlignet med foregående år. Total ordreinngang i 2018 var på 48 fartøy til en total verdi av 24,5 milliarder kroner, mot 47 fartøy til en verdi av 15,6 milliarder kroner i 2017.¹²⁾ Gjennomsnittlig ordreverdi per skip har økt med over 50 prosent fra 2017 til 2018. Økningen i snittpris per skip speiler antall ordre ved norske verft knyttet til kostbare cruise- og ekspedisjonsfartøy samt kystvaktfartøy.

Omstillingen ved norske verft og hos utstyrsleverandørene gjenspeiles også i Eksportkreditt Norge

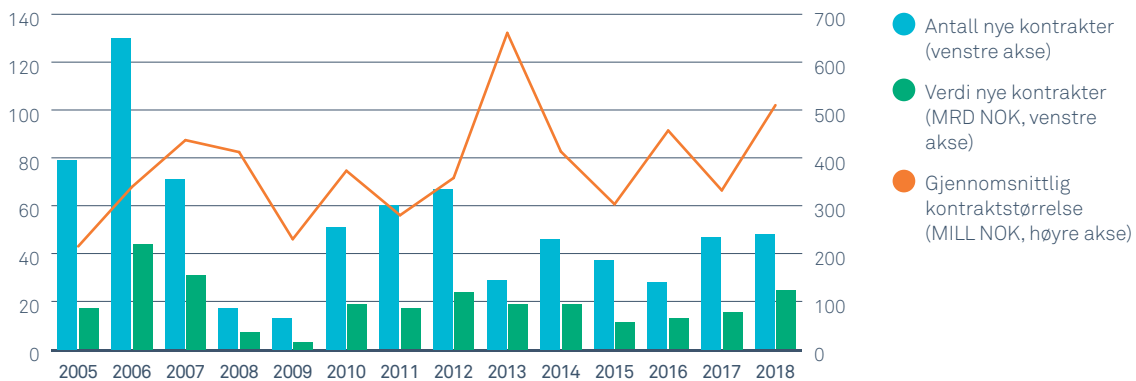
sine søknadstall. Selskapet har registrert en større andel søknader innenfor cruiseskipsegmentet, ekspedisjonsfartøy og innen fiskeri og havbruk, sammenliknet med perioden før nedgangen i offshorerelatert virksomhet.

Eksportkreditt Norges bidrag til å styrke verftenes konkurranseposisjon er gjennom å tilby finansiering av fartøy som kvalifiserer for eksportkredittordningen. Av de 48 kontraktene som ble inngått av norske redere ved norske verft i 2018, er Eksportkreditt Norge i dialog om finansiering på i overkant av halvparten.

Øvrig kapitalvareeksport fra Norge utgjør mindre volumer og er spredt på en rekke ulike bransjer. Den svake norske kronkursen mot særlig amerikanske dollar og euro har styrket

¹²⁾ Kilde: Norske skipsverft

FIGUR 3 NYE KONTRAKTER VED NORSKE SKIPSVERT 2005–2018

konkurranssevnen til norsk eksportindustri. Tilbudet av langsiktig finansiering oppleves imidlertid fortsatt begrenset innen flere bransjesegmenter. Innvirkningen dette har for norsk eksportnæring preger også Eksportkreditt Norges aktivitet og søknadstall gjennom 2018.

Eksportkreditt Norge har identifisert flere prioriteringer i strategiplanen for 2017 for å kunne tilpasse seg endringer i markedsforhold og legge til rette for ivaretagelse av behovene til både større og mindre eksportbedrifter. Gjennom dette arbeidet søkte Eksportkreditt Norge å øke bevisstheten om salgs- og forretningsverktøy som kan være til støtte og bidra til god prioritering av selskapets ressursinnsats. Arbeidet har resultert i en mer systematisert og standardisert oppfølging av selskapets kunder (eksportører og låntakere). I tillegg jobber selskapet aktivt med markedsføring av selskapets tilbud gjennom flere digitale kanaler.

Eksportkreditt Norge reviderer egne strategiplaner årlig, og vedtok mot slutten av 2018 en ny strategiplan for perioden 2019 til 2021. Strategien bygger videre på tidligere planverk, men ivaretar spesifikk prioriteringer som er nødvendig for kommende periode. Basert på Eksportkreditt Norges mål, rammer og utviklingstrekk ved markedet, vil selskapet i neste strategiperiode prioritere sitt arbeid spesielt knyttet til å:

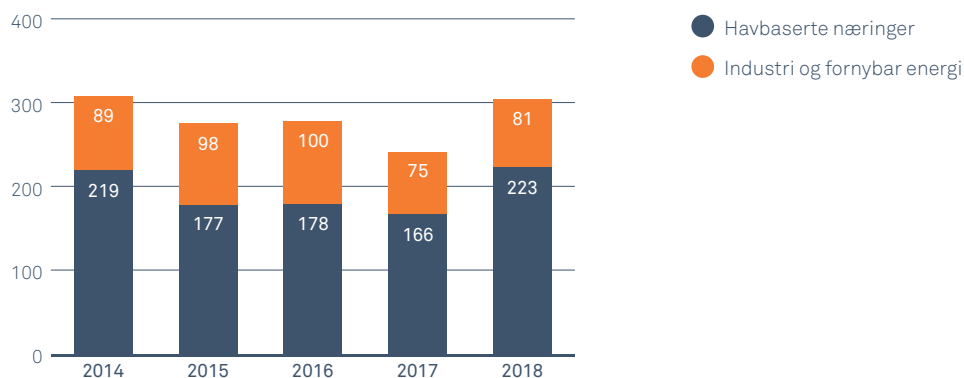
- Ytterligere forbedre kundeinnsikt og markedsorientering
- Arbeide for et bredere produktspekter som er nødvendig for omstilling
- Utvide og videreutvikle strategiske allianser
- Sikre god drift gjennom effektive og digitaliserte prosesser, samt kompetente medarbeidere
- Ivareta selskapets samfunnsansvar

3.1. KONKURRANSEDYKTIG EKSPORTFINANSIERING

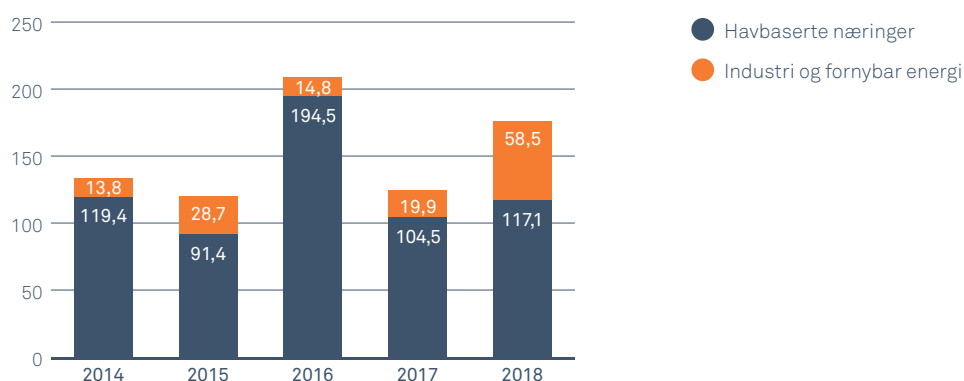
3.1.1. INNLEDNING

Eksportkreditt Norge skal tilby konkurransedyktig eksportfinansiering. Med dette menes at de norske offentlig støttede eksportkreditter skal tilbys på like gode vilkår som i konkurrerende land og i samsvar med internasjonale avtaler. Videre skal Eksportkreditt Norge bidra til å videreutvikle det internasjonale regelverket i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet, og fungere som et fagorgan for departementet i relevante eksportpolitiske spørsmål.

FIGUR 4 UTVIKLING I ANTALL SØKNADER PER ÅR FORDELT PÅ BRANSJE

FIGUR 5 UTVIKLING I SØKNADSVOLUM PER ÅR FORDELT PÅ BRANSJE (MRD NOK)

3.1.2. SØKNADSUTVIKLING

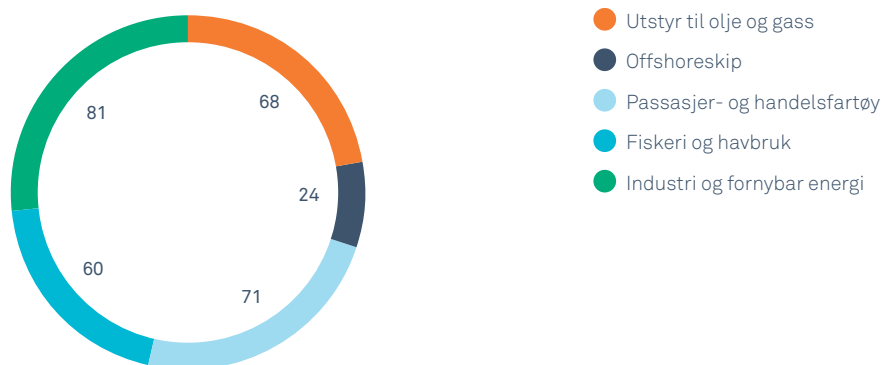
Eksporthkredit Norge mottok i løpet av 2018 totalt 304 søknader til et samlet søknadsvolum på 175,6 milliarder kroner. Til sammenligning mottok selskapet 241 søknader til et søknadsvolum på 124,4 milliarder kroner i 2017. Årets søknadsinnngang viser en positiv utvikling sammenliknet med tidligere år. For utvikling over tid, se figur 4 og 5.

Innen havbaserte næringer mottok Eksporthkredit Norge 223 søknader i 2018 med et samlet søknadsvolum 117,1 milliarder kroner. I 2017 mottok selskapet 166 søknader med et samlet søknadsvolum på 104,5 milliarder kroner. Økningen i antall skyldes flere henvendelser innen olje- og gassrelatert virksomhet, primært produksjonsenheter og

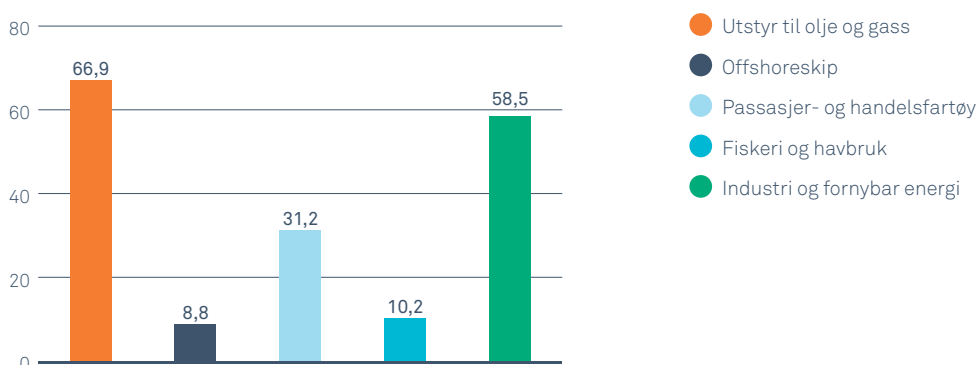
feltutvikling, samt omstillingen innenfor maritim bransje med økt fokus på cruise fartøy, ferger, fiskebåter og brønnbåter. Økningen i volum forklares i hovedsak av søknader innen passasjer- og handelsfartøy. For havbaserte næringer er det en dreining i søknadene selskapet mottar, hvor andre segmenter enn offshore nå dominerer søknadsmassen. Eksporthkredit Norge har i 2018 arbeidet målrettet mot sektorer i vekst, blant annet cruise, fiskeri og havbruk og passasjer- og handelsfartøy.

Innen industri og fornybar energi var antallet søknader 81 i 2018, og anses som stabilt sammenliknet med 2017, da antallet var 75. Søknadsvolumet er økt fra 19,9 milliarder kroner til 58,5 milliarder kroner. Økningen er i hovedsak relatert

FIGUR 6 ANTALL MOTTATTE LÅNESØKNADER I 2018 FORDELT PÅ BRANSJE

FIGUR 7 SØKNADSVOLUM I 2018 FORDELT PÅ BRANSJE (MRD NOK)

til prosjekter innen forsvarsindustrien. For fastlandsbedrifter (som i hovedsak leverer små og mellomstore eksportkontrakter) fortsatte selskapet markedsarbeidet knyttet til SMB-løsningen¹³⁾, blant annet gjennom kundearrangementer i Norge, utenlands og gjennom aktiviteter rettet mot den enkelte kunde.

Kundesegmentene innen fastlands-Norge er fragmenterte, og dessverre er det i dag for få bedrifter innenfor hvert enkelt segment hvor Eksportkreditt Norge treffer optimalt med dagens tjenestetilbud. Dette er i stor grad knyttet til norsk næringsstruktur, hvor de fleste SMB-eksportører

inngår som underleverandør i nasjonale og internasjonale verdikjeder, og dermed ikke kan dra nytte av finansiering til sluttkunde.

3.1.3. ORDREBOK OG UTLÅNSSALDO

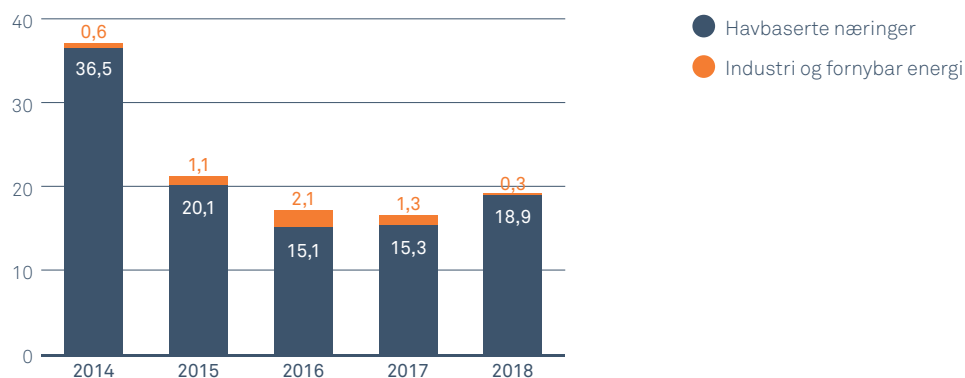
Eksportkreditt Norges sannsynlighetsjusterte ordrebok¹⁴⁾ var ved utgangen av 2018 på 19,2 milliarder kroner. Dette er en økning på over 15 prosent sammenliknet med utgangen av 2017, da selskapets sannsynlighetsjusterte ordrebok var på 16,7 milliarder kroner.

Innen havbaserte næringer var den sannsynlighetsjusterte ordreboken på 18,9 milliarder kroner

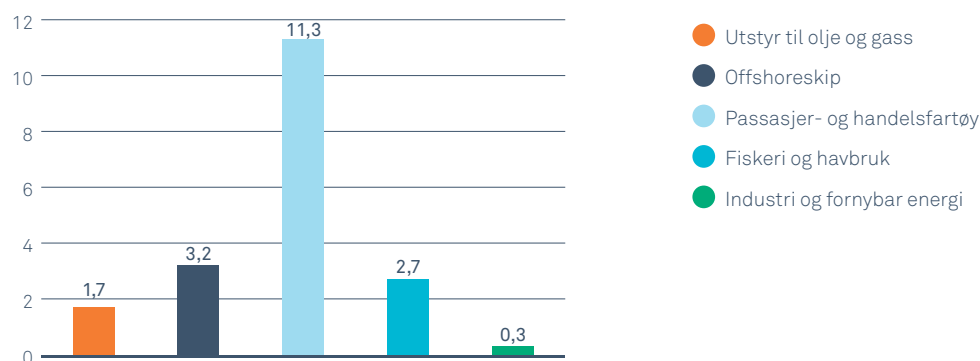
¹³⁾ SMB-løsningen ble lansert i 2014 og er en forenklet løsning for lån på under 100 millioner kroner

¹⁴⁾ Sannsynlighetsjustert ordrebok: Eksportkreditt Norges beste anslag for fremtidige låneutbetalinger er knyttet til en vurdering av mottatte lånesøknader. Basert på mottatte søknader gjøres det en sannsynlighetsvurdering knyttet til potensiell fremtidig låneutbetaling i prosjekter hvor det er inngått en eksportkontrakt.

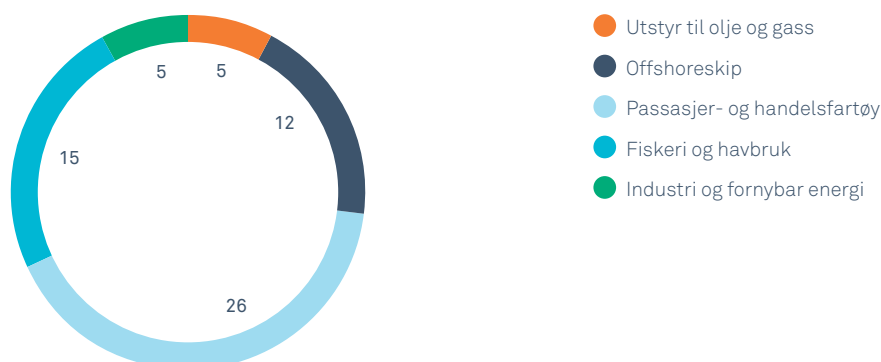
FIGUR 8 **UTVIKLING I SANNSYNLIGHETSJUSTERT ORDREBOK PER ÅR (MRD NOK)**

FIGUR 9 **SANNSYNLIGHETSJUSTERT ORDREBOK FORDELT PÅ BRANSJE PER 31.12.2018 (MRD NOK)**

FIGUR 10 **SANNSYNLIGHETSJUSTERT ORDREBOK FORDELT PÅ BRANSJE PER 31.12.2018 (ANTALL LÅN)**

TABELL 1 UTLÅNSSALDO PER 31.12.2018 FORDELT PÅ UNDERSEGMENT

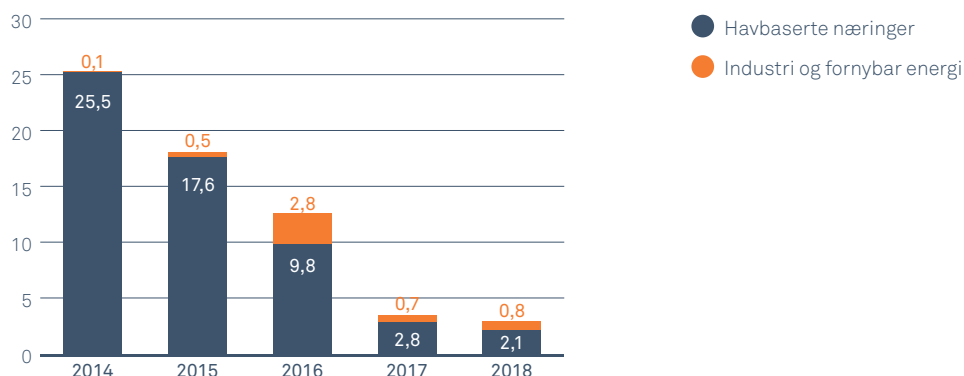
Undersegment	Antall lån	Utlånssaldo (MILL NOK)	Andel av utlånssaldo
	208	61 220	100,00 %
Konstruksjonsskip	32	15 760	25,74 %
Andre offshore relaterte skip og relatert utstyr	25	10 066	16,44 %
Plattform forsyningsskip (PSV) og relatert utstyr	56	8 958	14,63 %
Utstyr til drillskip	7	7 324	11,96 %
Ankerhåndteringsskip (AHTS) og relatert utstyr	27	6 461	10,55 %
Utstyr til halvt nedsenkbare plattformer	7	3 801	6,21 %
Annet utstyr til olje og gass industri	8	2 652	4,33 %
Utstyr til jack-ups	1	782	1,28 %
Forsvarsutstyr	1	690	1,13 %
Ferger og relatert utstyr	3	746	1,22 %
Utstyr til vindkraftprosjekter	2	525	0,86 %
Brønnbåter og relatert utstyr	5	600	0,98 %
Fiskebåter og relatert utstyr	3	461	0,75 %
Utstyr til andre skip	4	426	0,70 %
Cruiseskip	3	426	0,70 %
Vannrenseanlegg	1	417	0,68 %
Utstyr til solenergi prosjekter	1	377	0,62 %
Utstyr til fiskeoppdrett	3	70	0,11 %
Offshore vindkraftfartøy	3	223	0,36 %
Energi og kraftutbygging	1	166	0,27 %
Miljøteknologi til offshore relaterte skip	2	101	0,17 %
IKT	5	74	0,12 %
Annen industri	5	52	0,09 %
Infrastruktur	2	49	0,08 %
Miljøteknologi til passasjer- og handelsskip	1	14	0,02 %

ved utgangen av 2018, mot 15,3 milliarder kroner ved utgangen av 2017. Hovedforklaringen bak denne økningen er nye prosjekter innenfor cruise- og ekspedisjonsfartøy. Innen utstyr til olje og gass opplevde selskapet en nedgang i sannsynlighetsjustert ordrebok, fra 3,2 milliarder kroner ved utgangen av 2017, mot 1,7 milliarder kroner ved utgangen av 2018. Nedgangen skyldes blant annet en større utbetaling under året, samt at noen prosjekter har blitt kansellert eller utsatt.

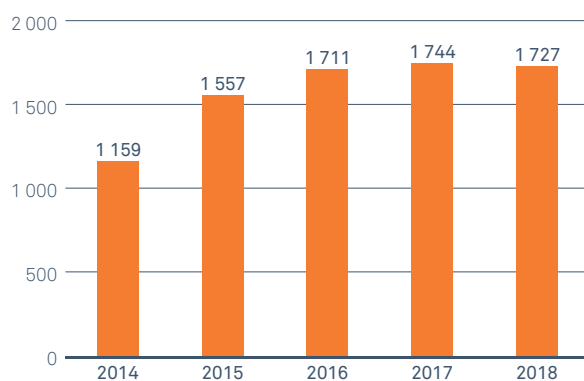
Sannsynlighetsjustert ordrebok for industri og fornybar energi er redusert til 348 millioner kroner ved utgangen av 2018, sammenlignet med 1,5 milliarder kroner ved utgangen av 2017.

Utlånssaldoen ved utgangen av 2018 var på 61,2 milliarder kroner, mot 69,4 milliarder kroner ved utgangen av fjoråret. Nedgangen i selskapets utlånssaldo skyldes i hovedsak større førtidsinnfrielse på enkeltprosjekter, samt et lavere antall nye utbetalinger i 2018 sammenlignet med foregående år. Utlånsporføljen ved utgangen av 2018 viste at de tre største undersegmentene utgjør over 50 prosent av både antall lån og utlånssaldo. Disse tre undersegmentene er konstruksjonsskip, andre offshore relaterte skip med relatert utstyr, og plattform forsyningsskip med relatert utstyr. Tabell 1 viser fordelingen av lånene per undersegment i volum og antall.

FIGUR 11 UTVIKLING I UTBETALINGER PER ÅR (MRD NOK)

FIGUR 12 BRUTTO RENTEINNTEKTER (MILL NOK)

3.1.4. INN- OG UTBETALINGER

Eksportkreditt Norge utbetalte totalt 2,9 milliarder kroner i 2018. Det er en reduksjon fra 2017 da totale utbetalinger for selskapet var 3,4 milliarder kroner. Innen havbaserte næringer utbetalte selskapet 2,1 milliarder kroner i 2018, mot 2,8 milliarder kroner i 2017. Innenfor industri og fornybar energi økte utbetalingsvolumet fra 719 millioner kroner i 2017 til 815 millioner kroner i 2018. Forventede utbetalinger for 2019 er omtrent 8 milliarder kroner. Nedgangen i utbetalingsvolum fra 2014 til 2018 skyldes i hovedsak store utbetalinger til oljesektoren før nedgangen i oljeprisen, og at Eksportkreditt Norge i 2014 overtok lån fra Eksportfinans ASA.

Selskapet mottok 1 727 millioner kroner i renteinntekter fra utlånsvirksomheten i 2018, samt 35 millioner kroner i gebyrinntekter. Dette er på nivå med foregående år. Avdragene utgjorde i løpet av året 13,3 milliarder kroner, til faktisk kurs. Det økonomiske låneresultatet for 2018 er beregnet til 532 millioner kroner, fratrukket beregnet innlånskostnad for staten, samt Eksportkreditt Norges drifts- og investeringstilskudd.

3.1.5. RESULTATER FRA KUNDE- OG BRUKERUNDERSØKELSE

Eksportkreditt Norge har for sjetten år på rad gjennomført kunde- og brukerundersøkelser for å kartlegge og vurdere egen måloppnåelse og effekt. De siste tre årene har Menon Economics

gjennomført en felles undersøkelse på vegne av Eksportkreditt Norge og GIEK i fellesskap.

Undersøkelsen ser nærmere på tre viktige aspekter ved Eksportkreditt Norges virksomhet:

- **Lånenes effekt (inkludert addisjonalitet):** Det undersøkes om hvorvidt lån fra Eksportkreditt Norge, sammen med garantier fra GIEK, bidrar til å utløse eksport som ellers ikke ville blitt realisert dersom disse virkemidlene ikke var tilgjengelige. Videre undersøkes det om hvorvidt lånet fra Eksportkreditt Norge har andre effekter for kundene (både eksportør og kjøper).
- **Kvalitet på produkt:** Eksportkreditt Norge skal i henhold til oppdraget fra eier tilby konkurransedyktig finansiering. Det undersøkes hvordan brukere og interessenter oppfatter tilbudet med hensyn til tilgjengelighet og pris.
- **Servicenivå og organisering:** Eksportkreditt Norge skal også være en effektiv tilbyder av eksportfinansiering. Undersøkelsen avdekker også oppfatningen av service- og kompetansenivået i organisasjonen, i tillegg til spørsmål om samarbeid og organisering.

Totalt ble 22 respondenter intervjuet i forbindelse med Eksportkreditt Norges kundeundersøkelser i 2018. Eksportkreditt Norge hadde totalt 15 nye lånesaker til utbetaling i 2018.¹⁵⁾ Respondentene representerer 13 ulike saker. Menon har dermed intervjuet personer tilknyttet alle nye lånesaker hvor Eksportkreditt Norge har hatt en utbetaling i løpet av 2018, med to unntak.

Aktørene inkluderer norske eksportører, utenlandske kjøpere, samt kommersielle banker som har hatt en rolle i sakene knyttet til finansieringen. Blant respondentene var syv låntakere, ti eksportører og fem banker.

I kundeundersøkelsen bes respondentene om å vurdere i hvilken grad lån og garanti var avgjørende for at eksporttransaksjonen ble realisert. Tilbakemeldingene benyttes som utgangspunkt for beregningene av Eksportkreditt Norge og GIEKs *addisjonalitet*. Basert på tilbakemeldinger fra tidligere års effektundersøkelser spørres respondentene om Eksportkreditt Norge og GIEKs samlede effekt. Bakgrunnen er at flere respondenter ikke klarer å skille den addisjonelle effekten fra Eksportkreditt Norge og GIEK fra hverandre i transaksjonene hvor begge deltar. Aktørene blir også bedt om å rangere og kommentere servicenivå, kompetanse og konkurransemessige vilkår hos både Eksportkreditt Norge og GIEK.

I beregningene benyttes kun tall fra selskaper som har fått lån fra Eksportkreditt Norge i 2018. GIEK er involvert som garantist i samtlige lånesaker.

Alle intervjuene er gjennomført over telefon. Telefonintervju gjør det mulig for respondentene å gi mer nyanserte svar enn hva som er mulig i en elektronisk spørreundersøkelse. Det reduserer også risikoen for misforståelser, og gir i tillegg respondentene mulighet til å gi verdifull tilleggsinformasjon til bruk i egen forretningsutvikling.

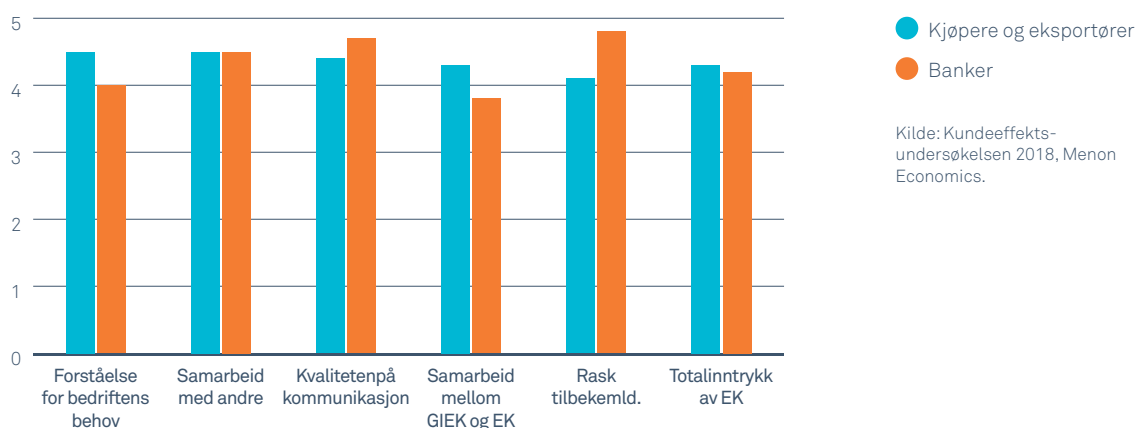
Kvalitet på produkter, tjenester og service

Undersøkelsen viser at brukerne er svært fornøyde med Eksportkreditt Norges servicenivå, og selskapet scorer jevnt over svært høyt på servicenivået hos alle brukerne. På en skala fra 1 til 5, der 1 er svært dårlig og 5 er utmerket, ligger snittscoren mellom 4,1 og 4,5 blant de fem spesifikke servicespørsmålene til eksportbedrifter og kjøper (låntakere). Totalinntrykket ligger høyt for begge brukergrupper, med henholdsvis 4,3 for eksportører og kjøpere, og 4,2 for bankene.

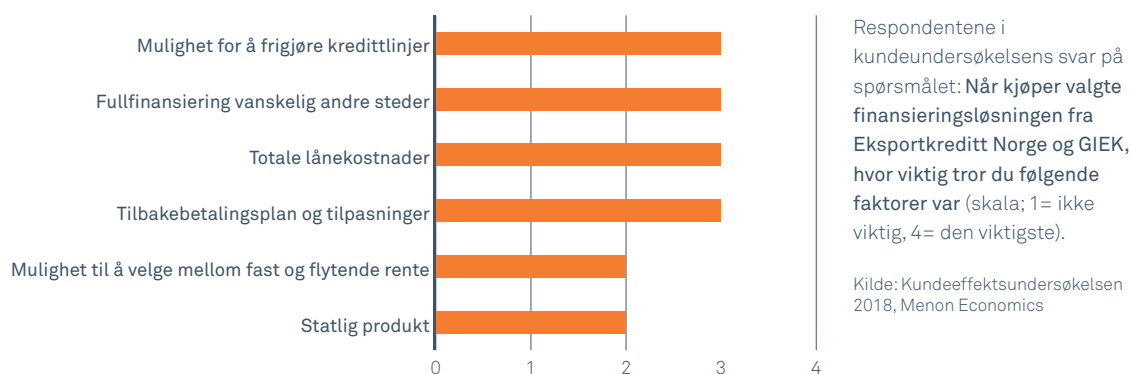
Som det fremkommer av figur 13 gis det høyest score av kundene (eksportør og kjøper) for forståelse for bedriftenes behov og det generelle

¹⁵⁾ Antall saker hvor det ble gjennomført utbetaling tilknyttet en ny eksporttransaksjon (delutbetalinger til eksisterende lån er ikke omfattet av undersøkelsen).

FIGUR 13 GJENNOMSNIITTLIG SCORE PÅ SERVICESPØRSMÅL

FIGUR 14 HVORFOR FINANSIERINGSLØSNING GJENNOM EKSPORTKREDITT NORGE OG GIEK BLE VALGT

samarbeidet. På spørsmålet om kvaliteten på selskapets kommunikasjon gis det en score på 4,4 av eksportørene og kjøper (låntagere). Bankene gir her en score på 4,7 på selskapets kvalitet i kommunikasjon og trekker i større grad frem god kommunikasjon samt raske tilbakemeldinger som gode kvaliteter ved Eksportkreditt Norge.

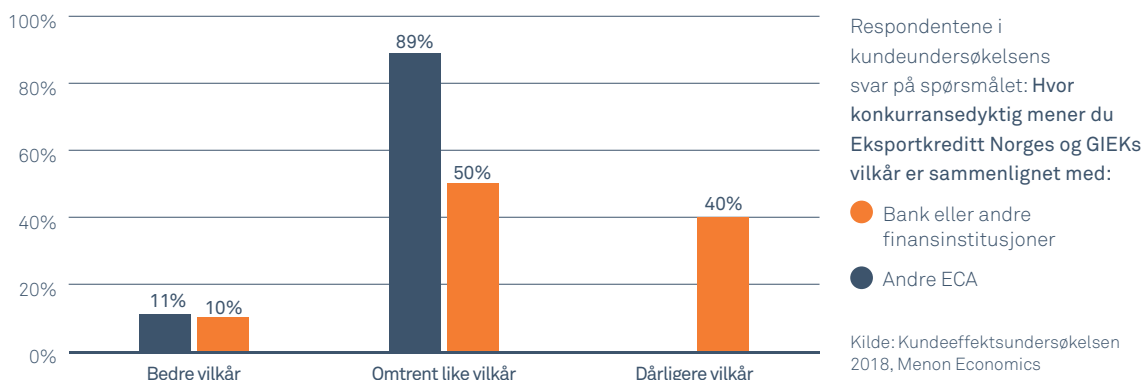
Av 22 respondenter var det syv som for første gang var involvert i transaksjoner med Eksportkreditt Norge. Som vist i figuren over, er brukerne minst fornøyd med samarbeidet mellom Eksportkreditt Norge og GIEK, som har lavest score blant banker

og nest lavest score blant eksportør og kjøpere. Den lave scoren tilskrives ett enkelt prosjekt der partene opplevde samarbeidet som utfordrende.

Som illustrert i figur 14, viser kundeundersøkelsen at de viktigste grunnene til å bruke Eksportkreditt Norge er:

- mulighet for å frigjøre kredittlinjer
- at det er vanskelig å oppnå fullfinansiering andre steder
- totale lånekostnader
- tilbakebetalingsplan og tilpasninger

FIGUR 15 HVOR KONKURRANSEDYKTIG EKSPORTKREDITT NORGE OG GIEKS LØSNINGER ER

Dette bekreftes også av tilbakemeldingene på Eksportkreditt Norges konkurranseevne. Alle respondentene som hadde en formening om hvor konkurransedyktige vilkårene fra Eksportkreditt Norge er, svarte at de oppfattet vilkårene som enten like gode (89 prosent) eller mer konkurransedyktige (11 prosent) enn banker og andre private finansinstitusjoner, se figur 15.

Sammenlignet med eksportkredittinstitusjoner i andre land oppfattes tilbudet som like godt eller svakere. Av de ti aktørene som hadde en formening om dette, svarte halvparten at Eksportkreditt Norges vilkår var omtrent like gode som lignende institusjoner i andre land, mens fire av ti mente vilkårene var dårligere enn i andre land. Blant landene som trekkes frem med bedre vilkår enn Eksportkreditt Norge er Tyskland, Polen, Litauen og Kina.

Addisjonalitet

Menon Economics beregner hvor viktig Eksportkreditt Norges bidrag er for å fremme norsk eksport. Brukerundersøkelsen ser nærmere på hvorvidt Eksportkreditt Norge og GIEK er med på å utløse aktivitet som ellers ikke ville blitt realisert dersom tilbudet ikke var tilstede. Hvis et lån bidrar til å skape omsetning for en kunde som uten lånet ikke ville forekommet, defineres lånet

som addisjonelt. For Eksportkreditt Norge stilles det krav om at lånene skal være direkte utløsende, og brukerne av ordningen må søke om lån før kommersiell eksportkontrakt eventuelt inngås¹⁶⁾. Respondentene ble spurt om effekten av Eksportkreditt Norge og GIEKs tjenester samlet. Det er ikke mulig å isolere effekten kun for Eksportkreditt Norge da det er sannsynlig at GIEKs garantier står for noe av den beregnede addisjonaliteten. I addisjonalitetsberegningene til Eksportkreditt Norge har Menon imidlertid kun brukt saker hvor Eksportkreditt Norge er involvert.

Undersøkelsen viser at Eksportkreditt Norge spiller en viktig rolle i å fremme norsk eksport. Selskapets produkter og tjenester har høy addisjonalitet. Dette resultatet er i tråd med tidligere års undersøkelser. For hver krone finansiert av Eksportkreditt Norge viser undersøkelsen for 2018 at 72 øre ikke ville blitt realisert uten det statlige eksportfinansieringstilbudet som er tilgjengelig gjennom Eksportkreditt Norge og GIEK.¹⁷⁾ Dette ved at transaksjonene ikke ville blitt gjennomført uten Eksportkreditt Norge og GIEKs hjelp, eller ved at kontraktene ville blitt mindre uten virksomhetenes hjelp.

I kundeeffektundersøkelsen blir respondentene stilt spørsmålet om hva de tror ville vært utfallet

¹⁶⁾ Addisjonaliteten til Eksportkreditt Norge og GIEK kan ikke summeres da flere transaksjoner inngår i beregningene av både Eksportkreditt Norge og GIEKs addisjonalitet. På grunn av overlapp vil derfor addisjonaliteten til de to virksomhetene summere seg til over 100 prosent.

¹⁷⁾ 13 av respondentene, som svarte for syv saker, svarte at kontrakten ikke ville blitt realisert uten eksportfinansieringen. Ytterligere én respondent antok at kontrakten ville blitt gjennomført, men i mindre skala og ved et senere tidspunkt. Respondenten antok videre at kontrakten i så fall hadde blitt mer enn halvert og trolig blitt forsinket med 4–5 måneder. Åtte respondenter, som svarte for fire saker, mente at eksportavtalen ville blitt gjennomført i samme skala og til samme tidspunkt.

TABELL 2 ANDEL AV ANTALL SAKER OG ANDEL AV UTBETALINGER PER SVARALTERNATIV

Ville den samme kontrakten blitt realisert hvis GIEK og Eksportkreditt Norge ikke hadde innvilget garantien og lånet?

	Andel av antall saker	Andel av totale utbetalinger
Ja, sannsynligvis realisert i samme skala og med samme tidsskjema	33%	27,5%
Ja, sannsynligvis realisert i samme skala, men på et senere tidspunkt	0%	0%
Ja, sannsynligvis realisert i mindre skala, men med samme tidsskjema	0%	0%
Ja, sannsynligvis realisert i mindre skala, men på et senere tidspunkt	8%	0,3%
Nei	58%	72%
SUM	100%	100%

Kilde: Kundeeffektundersøkelsen 2018, Menon Economics

av transaksjonen uten eksportfinansieringsløsningen til Eksportkreditt Norge og GIEK. Tabell 2 viser hvor stor andel av antall saker som fordeles per svaralternativ og hvor store andeler av utbetalingene som fordeler seg på hvert svaralternativ.

Den illustrerer at lån fra Eksportkreditt Norge er utløsende, det vil si at de antas å ikke ha blitt gjennomført uten denne finansieringen, i oppunder 58 prosent av sakene Eksportkreditt Norge er involvert i. Regnes denne addisjonaliteten ut med hensyn til utbetalinger finner vi at oppunder 72 prosent av utbetalingene fra Eksportkreditt Norge har gått til transaksjoner som ikke ville ha funnet sted uten eksportfinansieringen.

Det er altså grunn til å forvente at addisjonaliteten til Eksportkreditt Norge er om lag 70 prosent, ifølge Menon Economics.

Utover å spørre aktørene involvert i transaksjoner med Eksportkreditt Norge om addisjonaliteten av lånene, har vi også hentet inn aktørenes mer utdypende vurderinger av effekten av lån og garantier fra Eksportkreditt Norge og GIEK. Av undersøkelsen fremkom det blant annet at 78 prosent av de norske eksportørene Menon Economics har vært i kontakt med er av den oppfatning at Eksportkreditt Norge og GIEK har bidratt til økte markedsmuligheter. 60 prosent er også av den oppfatning at bruken av GIEK og Eksportkreditt Norge har bidratt til redusert risiko for dem.

Disse tilbakemeldingene underbygger at finansieringsproduktene til GIEK og Eksportkreditt Norge bidrar til å styrke norske eksportbedrifters konkurransevne.

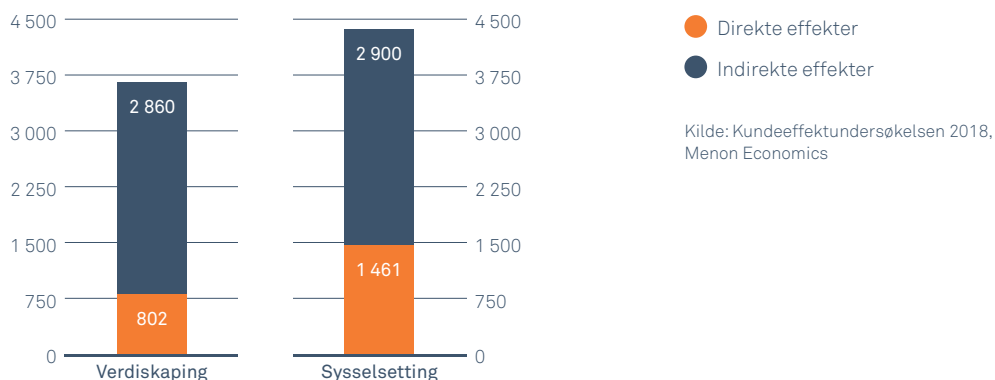
Eksportkreditt Norges ringvirkninger

Tankegangen bak ringvirkningsanalysene er som følger:

- Lån fra Eksportkreditt Norge til kjøpere av norske varer og tjenester bidrar til å utløse **eksportkontrakter med norske bedrifter**.
- Disse eksportkontraktene bidrar til **sysselsetting og verdiskapning** i norske eksportbedrifter.
- Eksportbedriftene **kjøper varer og tjenester fra leverandører i Norge**, og bidrar derfor til opprettholdelsen av sysselsetting og verdiskapning i hele landet.

For å beregne sysselsettings- og verdiskapings-effekter kobler Menon data om addisjonalitet fra hver eksportbedrift sammen med regnskapsdata fra den samme bedriften. Dette reduserer usikkerheten i estimatene betraktelig, og anslagene på verdiskapings- og sysselsettingseffekter er dermed relativt presis.

FIGUR 16 TOTAL SYSSELSETTINGS- OG VERDISKAPINGSEFFEKT SOM KAN KNYTTES TIL DEN ADDISJONELLE EKSPORTEN SOM UTLØSES AV EKSPORTKREDITT NORGE

TABELL 3 ADDISJONELL EFFEKT PÅ NORSK NÆRINGS LIV AV EKSPORTKREDITT NORGES TRANSAKSJONER I 2018

	Direkte effekt	Indirekte effekt	Totalt
Økt eksport	7,1 mrd. kroner		
Sysselsatte	1 461	2 900	4 361
Verdiskaping	802 mill. kroner	2,9 mrd. kroner	3,7 mrd. kroner

Kilde: Kundeeffektundersøkelsen 2018, Menon Economics

Basert på undersøkelser blant norske eksportbedrifter som benytter seg av Eksportkreditt Norges tjenester, har Menon estimert Eksportkreditt Norges addisjonelle effekt på norsk eksport til å være 7,1 milliarder kroner i 2018. De totale sysselsettings- og verdiskapingseffektene er vist i figur 16.

Den addisjonelle eksporten¹⁸⁾ som realiseres av Eksportkreditt Norge kan knyttes til en direkte sysselsetting av 1 461 personer i de påvirkede eksportbedriftene. Tilsvarende er den direkte verdiskapingseffekten for de relevante eksportbedriftene på 802 millioner kroner.

Videre fører den addisjonelle eksporten til en omsetningsimpuls i norsk næringsliv som påvirker et bredt spekter av bedrifter gjennom bedriftenes kjøp av varer og tjenester gjennom flere ledd. Denne aktiviteten fører til indirekte sysselsettings- og verdiskapingseffekter som kan knyttes til Eksportkreditt Norge. I 2018 var de indirekte sysselsettingseffektene på 2 899 personer, mens de indirekte verdiskapingseffektene var på i underkant av 2,9 milliarder kroner. Dette er også presentert i tabell 3.

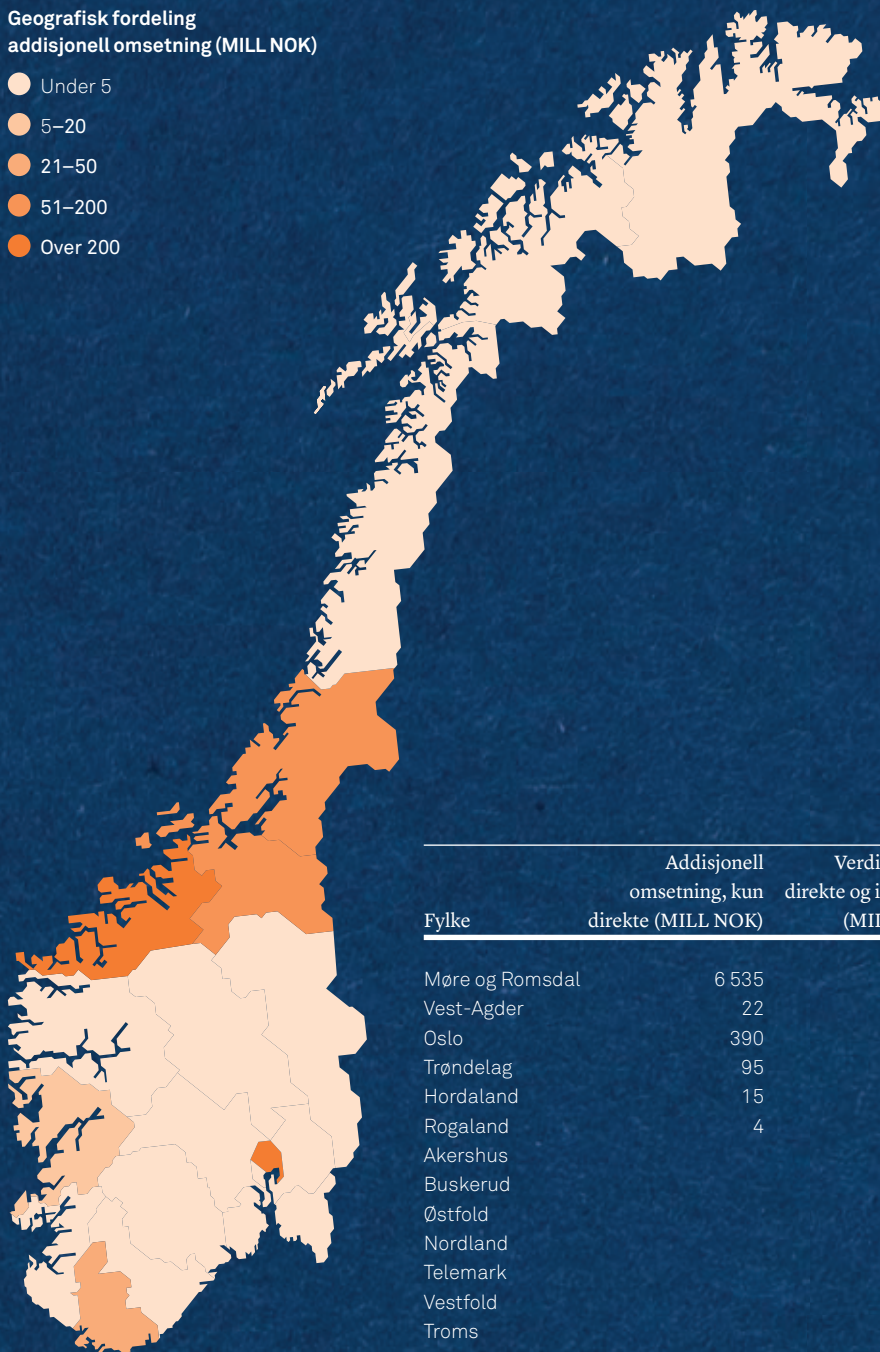
Den beregnede effekten i 2018 er høyere enn i 2017. Dette følger hovedsakelig av en høyere verdi

¹⁸⁾ Den addisjonelle eksporten er eksport som Eksportkreditt Norge har bidratt til å realisere, og som antas at ikke ville funnet sted uten finansiering fra Eksportkreditt Norge og eventuelle garantier fra GIEK.

FIGUR 17 GEOGRAFISK FORDELING AV DE TOTALE SYSSELSETTINGS- OG VERDISKAPINGSEFFEKTENE AV EKSPORTKREDITT NORGE

Geografisk fordeling
addisjonell omsetning (MILL NOK)

- Under 5
- 5–20
- 21–50
- 51–200
- Over 200

Fylke	Addisjonell omsetning, kun direkte (MILL NOK)	Verdiskaping, direkte og indirekte (MILL NOK)	Arbeidsplasser, direkte og indirekte
Møre og Romsdal	6 535	1 828	2 630
Vest-Agder	22	180	319
Oslo	390	338	259
Trøndelag	95	179	162
Hordaland	15	164	168
Rogaland	4	142	141
Akershus		121	117
Buskerud		95	87
Østfold		89	80
Nordland		74	61
Telemark		71	60
Vestfold		65	50
Troms		59	44
Oppland		59	44
Hedmark		57	43
Aust-Agder		56	41
Sogn og Fjordane		45	29
Finnmark		41	25
Sum	7 061	3 663	4 360

på underliggende total verdi for eksportkontraktene i 2018 enn i 2017.

Figur 17 viser hvordan sysselsettingseffekten sprer seg på norske fylker. Størst aktivitet skapes i Møre og Romsdal. I tillegg er Vest-Agder, Oslo og Trøndelag høyt på listen. Resten av landet påvirkes også gjennom kjøp av varer og tjenester gjennom flere ledd, men denne effekten er både mindre og mer usikker enn de direkte effektene.

3.1.6. BIDRAG I DET INTERNASJONALE ARBEIDET

Eksportkreditt Norge skal være en kompetent bidragsyter på vegne av Norge i de internasjonale forhandlingene om eksportfinansiering i regi av OECD og International Working Group on Export Credits (IWG). Dette arbeidet ledes av Nærings- og fiskeridepartementet, der Eksportkreditt Norge og GIEK deltar som faglige bidragsytere i forhandlingene.

Eksportkreditt Norge har gjennom året bistått Nærings- og fiskeridepartementet, både i relasjon til virkemiddelutvikling og ikke minst inn mot de internasjonale forhandlingene om eksportfinansiering. I 2018 har forhandlingene i regi av OECD om en revisjon av reglene for rentefastsettelse (fastrenten CIRR) holdt fram. Eksportkreditt Norge forventer at det nærmer seg en konklusjon på forhandlingene i løpet av 2019, men tidsforløpet er usikkert. Formålet med revisjonen av reglene er å harmonisere praksis for rentefastsettelse mellom OECD-landene, samt bringe prisingen av fastrentelånene nærmere markedsnivåer.

Selskapet har også bistått departementet med planlegging av IWG-møtet som ble avholdt i Oslo i januar 2019.

3.1.7. KARTLEGGING AV ANDRE LANDS EKSPORTFINANSIERINGSTILBUD

Eksportkreditt Norge leverte i april 2018 en rapport til Nærings- og fiskeridepartementet som kartlegger eksportfinansieringstilbudet i 19 land. Hensikten med rapporten var å øke kunn-

skapen om hva konkurrentlandene til norske eksportører tilbyr av finansiering. Rapporten vil bli brukt i departementets arbeid med videreutvikling av de norske virkemidlene for eksport og internasjonalisering.

Eksportkreditt Norges kartlegging viste at flere land har et bredere tilbud til sine egne eksportbedrifter enn det Norge har. Tilbudene varierer, men flere lands myndigheter eller institusjoner tilbyr lånefinansiering både rettet mot arbeidskapital og investeringer i hjemlandet og utenlands. Dette kan bidra til å styrke konkurransevnen til eksportbedrifter i disse landene, sammenlignet med norske konkurrenter.

Det er en tydelig utvikling mot at tilbudet til SMB-eksportører utvides. Mange land satser på å fremme små og mellomstore eksportbedrifters muligheter i ulike markeder, og tilgang på finansiering er viktig i så henseende. Norge har et godt tilbud av tradisjonell eksportfinansiering til utenlandske kunder som kjøper varer og tjenester fra norske SMBer, men har et svakere tilbud til SMB-eksportørene selv.

En annen trend er at mange land jobber for å digitalisere finansieringstilbudet. Det gjelder også Norge og Eksportkreditt Norge. Det kan være en utfordring å digitalisere prosessene tilknyttet eksportfinansiering, siden transaksjonene i stor grad er skreddersydde. Det er derfor ikke mange konkrete resultater av digitalisering innen fagfeltet som direkte kan kopieres. Samtidig erkjenner selskapet at det opererer i et landskap hvor kundene forventer nye, smarte løsninger i kundegrensesnittet ved at Eksportkreditt Norge er tilknyttet bank/finansnæringen. Eksportkreditt Norge og GIEK jobber også med å digitalisere sitt tilbud overfor banker, eksportører og låntakere. Digitalisering av finansieringstilbud til SMB-bedrifter står høyt på agendaen i finansnæringen generelt, og Eksportkreditt Norge tar sikte på å være en del av denne utviklingen.

3.1.8. REDEGJØRELSE OM EKSPORTFINANSIERINGSTILBUDET FOR SMB

I februar 2019 leverte Eksportkreditt Norge i samarbeid med GIEK en rapport til Nærings- og fiskeridepartementet om andre lands finansieringstilbud fra SMBer, spesielt fra eksportfinansieringsinstitusjoner. Kartleggingen bekreftet funnene fra april 2018-rapporten: Mange land har et bredere og mer fleksibelt tilbud til sine SMB-bedrifter enn det Norge har.

Rapporten ga tre hovedfunn om andre lands tilnærming:

- Flere land har lagt frem og implementerer ambisiøse og helhetlige eksportstrategier med økt SMB-eksport som sentralt mål. Strategiene er i hovedsak kommersielt innrettet og inneholder konkrete og kvantitative mål for blant annet økt eksport og flere arbeidsplasser, understøttet av en rekke konkrete tiltak og ressurser. Det legges vekt på å samkjøre og koordinere salgsaktiviteter mellom utestasjoner, bransjeorganisasjoner og finansieringsmidler.
- Tilsvarende har ECA-ene/virkemiddelaktørene det siste tiåret gått fra å være passive til å bli mer proaktive, fleksible og selgende. Flere ECAer har satt konkrete og ambisiøse mål om å utvide sine tilbud til små og mellomstore bedrifter. Ambisjonene er fulgt opp med en strategisk tilnærming til produktutvikling og markedsføring/salg, og flere aktører har etablert SMB-avdelinger. Aktørene har fleksible rammer, og utvikler og tester nye produkter i markedet med mål om å møte kundebehovene best mulig.
- ECA-ene/virkemiddelaktørene vurderer generelt kort- og langsiktige garantier og lån til landets egne eksportbedrifter som mest relevant for SMBene. Det er typisk denne type produkter som driver veksten i ECAenes SMB-kunder. Kjøperfinansiering blir generelt vurdert som et

NØKKELTALL

I 2018 har Eksportkreditt Norge:

- Mottatt 304 lånesøknader.
- Sannsynlighetsjustert ordrebok på 19,2 milliarder kroner ved årsslutt.
- Signert 21 låneavtaler til en verdi av 4,9 milliarder kroner.
- Utbetalt 15 nye lån til en utlånsverdi av 2,2 milliarder kroner.
- Utlånssaldo på 61,2 milliarder kroner ved årsslutt.
- En score på 4,3 fra selskapets kunder (totalinntrykk av selskapets servicenivå)
- Addisjonalitet på 72 øre for hver krone utlånt.
- Bidratt til 7,1 milliarder kroner i økt omsetning hos norske eksportbedrifter.
- Bidratt til å skape eller bevare 1 461 arbeidsplasser.

mindre egnet produkt. Dette skyldes at SMBer i hovedsak er underleverandører, og at transaksjonskostnader for å etablere lån er relativt høye.

3.1.9. VIDERE ARBEID

Selskapets hovedmål med tanke på konkurransedyktig eksportfinansiering er å sikre at eksportbedrifter får et relevant og konkurransedyktig tilbud. Eksportkreditt Norge har pekt på at omstillingen i norsk økonomi tydeliggjør et behov for å styrke tilbudet av lån for å finansiere norske eksportbedrifters drift og investeringer. Selskapet ønsker å fortsette arbeidet for å ytterligere styrke tilbudet av lån, særlig for SMB-bedriftene. Arbeidet knyttet til kunde- og interessentundersøkelsene videreføres også i 2019.

3.2. TILGJENGELIG EKSPORTFINANSIERING

3.2.1. INNLEDNING

Eksportkreditt Norge skal tilby tilgjengelig eksportfinansiering. Med tilgjengelig eksportfinansiering menes et kjent tilbud fra et selskap med godt nasjonalt og internasjonalt omdømme. Tilbudet skal være tilgjengelig for alle eksportbedrifter, inkludert små- og mellomstore norske eksportbedrifter og selskaper som utvikler ny kunnskap og teknologi.

3.2.2. MÅLRETTET MARKEDSARBEID

For å nå målet om tilgjengelig eksportfinansiering overfor potensielle og eksisterende kunder, benyttes en kombinasjon av ulike salgs- og markedskanaler. Direkte relasjoner og aktiviteter mot eksportører og kjøpere er i dag den viktigste markedskanalen for selskapets løsninger. Det er i den direkte dialogen med den enkelte kunde at det bygges tillit og finnes løsninger for finansiering av de aktuelle kontrakter. Selskapet har etablerte styringsverktøy for prioritering av aktiviteter og kundeoppfølging knyttet til markedsarbeid basert på god praksis på området.

I tillegg jobber selskapet aktivt med markedsføring av selskapets tilbud og aktivitetsstøtte gjennom digitale kanaler. Eksportkreditt Norge etablerte i 2015 en strategi for markedsføringen av selskapets digitale kanaler (websiteside, nyhetsbrev, sosiale medier og målrettede markedsføringskampanjer). En kontinuerlig videreutvikling av disse kanalene har høy prioritet. Bruken av digitale kanaler er sentralt for å øke kunnskap om og kjennskap til låneordningen, spesielt i tidlig fase for nye, potensielle kunder.

I 2018 har Eksportkreditt Norge fortsatt arbeidet med å styrke indirekte salgskanaler og generelle markedsføringsaktiviteter. Gjennom året ble det holdt 25 kundearrangementer i Norge og utlandet med samarbeidspartnere. Ved mange av disse har Innovasjon Norge også vært hoved- eller medarrangør. Disse arrangementene har generelt god

oppslutning fra lokale eksportører og er viktige med tanke på å etablere direkte kontakt med bedriftene. Banker, GIEK, Innovasjon Norge, Utenriktjenesten, Norwegian Energy Partners, næringsforeningene, bransjeforeningene og GIEK Kredittforsikring er også kanaler som formidler informasjon om låneordningene til aktuelle kjøpere og eksportører. En viktig del av selskapets distribusjonsstrategi er derfor å sikre et nødvendig kunnskapsnivå om låneordningene hos selskapets samarbeidspartnere. Selskapet benytter også aktivt digitale kanaler for markedsføring av suksesshistorier og relevante nyheter som støtte, herunder også selskapets produkt- og tjenestetilbud. Ytterligere markedsføringsmaterieell, som eksempelvis presentasjonsmateriale og brosjyrer oppgraderes kontinuerlig.

Eksportkreditt Norge har også kjøperlandansvarlige som holder oversikt over relevante norske eksportbedrifter i «sine» land samt sørger for at de indirekte salgskanalene «på bakken», som Innovasjon Norge, ambassader/generalkonsulater og Norwegian Energy Partners, har tilstrekkelig kunnskap og presentasjonsmaterieell til å markedsføre selskapets løsninger der det er relevant. Kjøperlandansvarlige skal holde regelmessig kontakt med disse relasjonene og i felleskap identifisere potensielle kunder hvor finansiering kan være et relevant salgsargument i dialog mellom norske selskaper og deres internasjonale kunder.

I tillegg til oppsøkende virksomhet mot leverandører og kjøpere gjennomfører Eksportkreditt Norge løpende relasjonsmøter med en rekke bransjeorganisasjoner og næringsforeninger relevant for selskapets kunder. Selskapet har i 2018 også arrangert «Eksportkonferansen» i samarbeid med GIEK, GIEK Kredittforsikring og Innovasjon Norge. Konferansen er en møteplass for alle som er interessert i eksport. I forbindelse med Eksportkonferansen ble også årets Eksportpris delt ut.

I 2018 ble det etablert en ny markedsavdeling med bransjemessig fokus på industri og fornybar energi, shipping samt fiskeri og havbruk. Samtidig

ble det opprettet en ny avdeling for strategi og forretningsutvikling. Hovedaksen for markedsarbeidet er knyttet opp mot eksportører og kjøpere i de ovennevnte bransjesegmenter.

3.2.3. SAMARBEID MED ANDRE AKTØRER

Eksportkreditt Norge har i 2018 lagt ned en betydelig innsats for å gjøre de samlede finansielle virkemidlene overfor eksportbedriftene lettere tilgjengelig. En viktig målsetting har vært å gjøre Innovasjon Norge i stand til å være en inngangsport til eksportfinansiering og en bedre rådgiver for bedriftene. Dette gjøres ved å heve kompetansen om eksportfinansiering i Innovasjon Norge og senke terskelen for å involvere Eksportkreditt Norge og GIEK i diskusjoner med eksportbedrifter. For eksempel er følgende tiltak gjennomført:

- Det er utviklet en e-læringspakke for ansatte i Innovasjon Norge om Eksportkreditt Norges og GIEKs sine produkter
- Det er laget et felles kontaktpunkt for GIEK og Eksportkreditt Norge som Innovasjon Norge kan benytte
- Det er etablert fast oppfølging av utnevnte fyrtårn ved Innovasjon Norges distriktskontor
- Det er etablert fast rapportering av transaksjoner til Innovasjon Norge, både i Norge og utlandet

Eksportkreditt Norge har videreført satsingen på felles kundearrangementer med Innovasjon Norge, GIEK, GIEK Kredittforsikring og bankene. Disse arrangementene når ut til en rekke eksisterende og potensielle eksportbedrifter med informasjon om hele spekteret av virkemidler. I 2018 ble det gjennomført 25 slike arrangementer. Videre har de fire virkemiddelaktørene startet planleggingen om å samarbeide om en felles stand på Nor-Shipping i 2019 for første gang.

For å sikre godt samarbeid mellom virkemiddelaktørene er det også etablert faste møter på

styre- og toppledernivå. Det gjennomføres koordineringsmøter på ledernivå kvartalsvis, med formål om å dele erfaringer og informasjon.

Eksportkreditt Norge har i 2018 bidratt til økt kunnskap om eksportvolumer og eksportmuligheter innenfor fornybar energi og IKT. Dette har selskapet gjort sammen med aktører som Menon Economics og IKT Norge. Kunnskap er nødvendig for å utvikle næringspolitikken videre, og Eksportkreditt Norge ønsker å bygge allianser og være en god premissleverandør overfor norske myndigheter.

3.2.4. ARBEID RETTET MOT SMB

Eksportkreditt Norge har arbeidet målrettet for å tilrettelegge for finansiering av SMB eksportkontrakter under flere år. Selskapet har en digital søknadsprosess og forenklete dokumentasjonskrav for SMB som skal bidra til en enklere transaksjonsprosess. Videre har Eksportkreditt Norge og GIEK samarbeidet tett for å forbedre felles kundekommunikasjon og søknadsprosess ved finansiering av eksportkontrakt under 100 millioner kroner. I 2018 har Eksportkreditt Norge fokusert på å implementere nye tiltak for mer effektiv gjennomføring av transaksjoner, inkludert ny metodikk og nye verktøy for vurderinger av transaksjoner i tidlig fase.

I 2018 mottok Eksportkreditt Norge 143 søknader fra SMBer, en økning fra 2017 da antall søknader var 105. Selskapet vektlegger arbeid rettet mot SMB-bedrifter og allokere betydelige ressurser til dette. Kundesegmenter innenfor SMB er fragmenterte og tilhører et bredt spekter av bransjer. Det reflekteres også i Eksportkreditt Norges SMB-portefølje som i hovedsak består av leverandører tilknyttet IKT, maritim industri, vindkraft, fiskeoppdrett og andre utstyrsleverandører. De fleste eksportbedriftene som etterspør salgssøtte fra Eksportkreditt Norge i sitt eksportrettede kundearbeid, er SMBer.

Eksportkreditt Norge vurderer at felles SMB-løsning, som ble introdusert i samarbeid med GIEK

i slutten av 2014, har bidratt til å tilpasse slutt-kundefinansieringsløsningen for SMB-bedrifter. Imidlertid er de fleste SMB-eksportørene underleverandører i innenlandske og/eller internasjonale verdikjeder. For disse eksportbedriftene har Eksportkreditt Norge ikke et relevant finansieringstilbud, såfremt ikke flere norske leveranser samles i en pakke til én bestemt sluttkunde.

SMBenes behov i forbindelse med eksportfinansiering skiller seg fra større eksportører, og er ofte nødvendig med tettere støtte og oppfølging fra Eksportkreditt Norge og GIEK. SMB-andelen av Eksportkreditt Norges utlånsaldo utgjør i verdi 3 prosent. Det betyr at en eller flere SMBer er hovedeksportøren i disse transaksjonene. I antall saker av totalt antall lån i porteføljen er andelen betydelig høyere og utgjør 14 prosent. Gjennomsnittlig tilbakebetalingstid for SMB-transaksjoner er betydelig kortere enn for utlånsporteføljen som helhet, noe som reduserer andelen SMB-lån til enhver tid. Et tilsvarende bilde speiles også i søknadsmassen. SMB-andelen av søknadsvolumet for 2018 utgjør 15 prosent, mens i antall lånesøknader utgjør andelen 47 prosent. Det presiseres at Eksportkreditt Norges finansieringsløsninger bidrar til sysselsetting hos flere SMBer, men da som underleverandører til større eksportører. Figurene 18 og 19 tar ikke hensyn til dette.

3.2.5. VIDERE ARBEID

Gjennom å organisere markedsarbeidet i en enhet samt aktiv bruk av kundebetjeningsmodellen, skal Eksportkreditt Norge drive mer strategisk og målrettet markedsføring på et bedre analytisk grunnlag. Selskapet skal fortsette å kombinere digitale markedskanaler og tradisjonelle kunde-

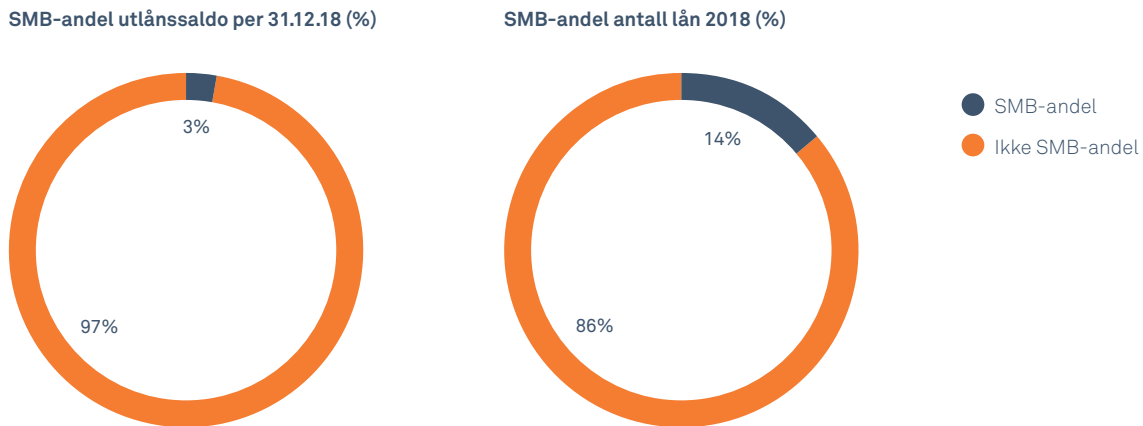
NØKKELTALL

I 2018 har Eksportkreditt Norge:

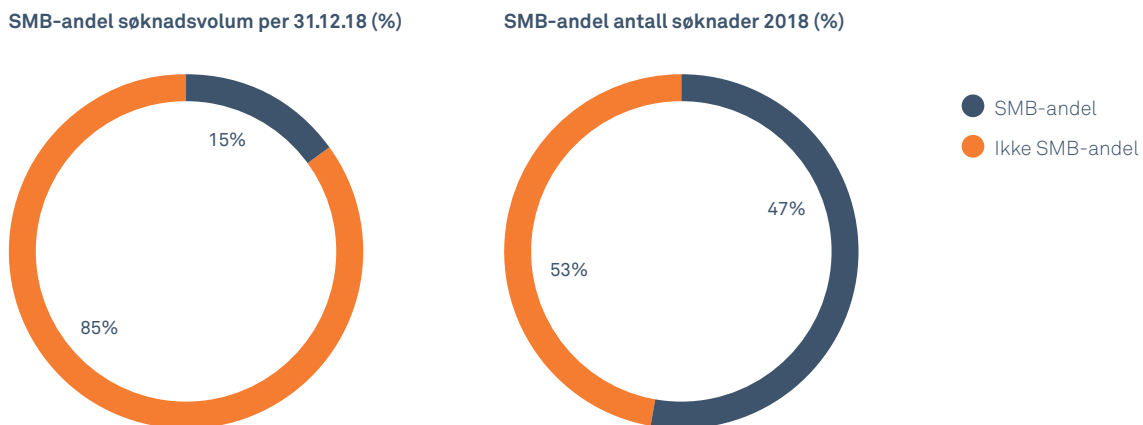
- Mottatt 68 lånesøknader til utstyr til olje og gass.
- Mottatt 24 lånesøknader til offshoreskip.
- Mottatt 71 lånesøknader til passasjer- og handelsfartøy.
- Mottatt 60 lånesøknader til fiskeri og havbruk
- Mottatt 81 lånesøknader til industri og fornybar energi.
- Mottatt 143 lånesøknader fra SMBer, som utgjør en andel på 47 prosent av totalt antall lånesøknader.
- Mottatt 56 lånesøknader relatert til nyskapende prosjekter, som utgjør en andel på 18 prosent av totalt antall lånesøknader.
- Organisert 25 kundearrangementer i samarbeid med Innovasjon Norge, GIEK, handelskamre, banker og næringsforeninger.

møter og -arrangementer i markedsarbeidet for å nå bredt ut med selskapets produkter og tjenester i markedet. Eksportkreditt Norge vil videre fortsette systematisk markedsføring i samarbeid med øvrige virkemiddelaktører og bransjeorganisasjoner. I tillegg vil det søkes et nært samarbeid med banker som er tett på leverandørene i de lokale markedene, herunder ved å arbeide for å utvide garantistporteføljen. Det vil i 2019 være et prioritert område å integrere eksportfinansiering som salgsstøtteprodukt hos de mest relevante leverandørene.

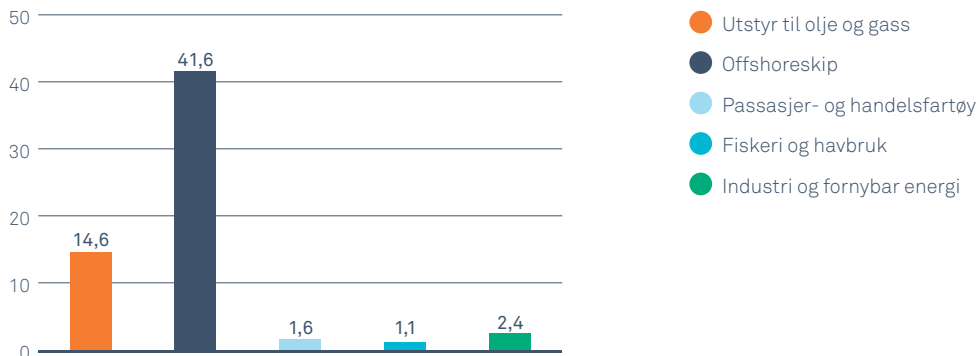
FIGUR 18 SMB-ANDEL AV UTLÅNSSALDO OG ANTALL LÅN PER 31.12.2018 (%)

FIGUR 19 SMB-ANDEL AV SØKNADSVOLUM OG ANTALL SØKNADER I 2018 (%)

FIGUR 20 VOLUM LÅN I FORVALTNING PER BRANSJE PER 31.12.2018 (MRD NOK)

3.3. EFFEKTIV EKSPORTFINANSIERING

3.3.1. INNLEDNING

Effektiv eksportfinansiering innebærer en effektiv organisering og drift av selskapets virksomhet, herunder søknadsbehandling, gjennomføring av lånetransaksjoner og oppfølging av selskapets låneengasjement. Selskapet prioriterer effektiv risikostyring, herunder prising, etablering og oppfølging av lån.

3.3.2. LÅNEPORTEFØLJEN

Eksportkreditt Norges utlånsportefølje på 61,2 milliarder kroner var ved utgangen av 2018 fordelt på 208 lån. Til sammenligning var selskapets utlånsportefølje på 69,4 milliarder kroner ved utgangen av 2017 fordelt på 214 lån. Av utlånene var 64,5 prosent CIRR-lån, mens 35,5 prosent av lånene var gitt på markedsvilkår. Utlånsporteføljen var volummessig ved utgangen av 2018 dominert av lån til aktører som har sin inntjening fra olje- og gassvirksomhet. Dette bildet har vært stabilt i flere år. De fleste lån er knyttet til offshoreskip, etterfulgt av utstyr til olje- og gassnæringen, industri og fornybar energi, passasjer og handelsfartøy og fiskeri og havbruk. Figur 20 og 21 viser fordelingen av lånene per bransje i volum og antall.

Gjennomsnittsstørrelsen på lånene varierte betydelig mellom de ulike bransjene. De største utlånsbeløpene er å finne innenfor utstyr til olje og gass, med gjennomsnittlig lånebeløp på i overkant av 600 millioner kroner. Gjennomsnittsstørrelsen per lån innenfor offshoreskip er i underkant av 300 millioner kroner, mens gjennomsnittsstørrelsen per lån for passasjer- og handelsfartøy er i underkant av 150 millioner kroner. Innenfor fiskeri og havbruk er gjennomsnittsstørrelsen per lån på ca. 100 millioner kroner og 130 millioner kroner innenfor industri og fornybar energi.

3.3.3. KREDITT- OG RISIKOEKSPONERING

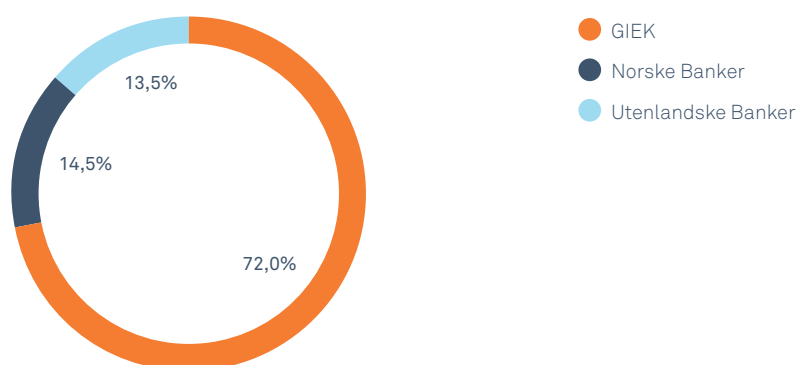
Eksportkredittordningen er innrettet slik at utlån står på statens balanse og staten tar all risiko knyttet til eksportkredittordningen. Eksportkreditt Norge foretar ingen sikringstransaksjoner og driver ikke med kapitalforvaltning. Alle lån skal være 100 prosent garantert av finansinstitusjoner og/eller statlige garanti-institusjoner som oppfyller selskapets ratingkrav.

Eksportkreditt Norge er opptatt av gode rutiner for styring av risiko for å unngå tap knyttet til eksportkredittordningen. Flere av selskapets låntakere innen offshoresegmentet opplevde, og opplever fortsatt, finansielle utfordringer som følge av markedsutviklingen. Eksportkreditt Norge har som långiver fulgt opp de aktuelle låntakerne i nært samarbeid med garantistene for lånene for

FIGUR 21 ANTALL LÅN I FORVALTNING PER BRANSJE PER 31.12.2018

FIGUR 22 GARANTISTFORDELING AV UTLÅSSALDOEN PER 31.12.2018 (%)

å sikre statens samlede verdier. Tett oppfølging av låntakere som har finansielle utfordringer har vært en prioritert oppgave også i 2018. Arbeidet med restruktureringer er ressurskrevende, og for å oppnå en effektiv og god oppfølging har selskapet en egen faggruppe for utsatte engasjementer som er spesialisert på oppfølging av engasjementer hvor det foreligger vesentlig risiko for mislighold.

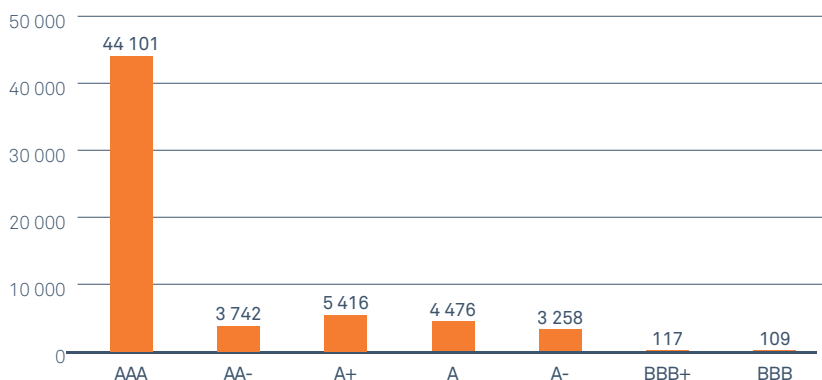
Det har ikke vært tap på hovedstol knyttet til utlån i 2018. Eksportkreditt Norge har i 2018 bedt om erstatning fra garantister på fire lån.

Kredittrisiko

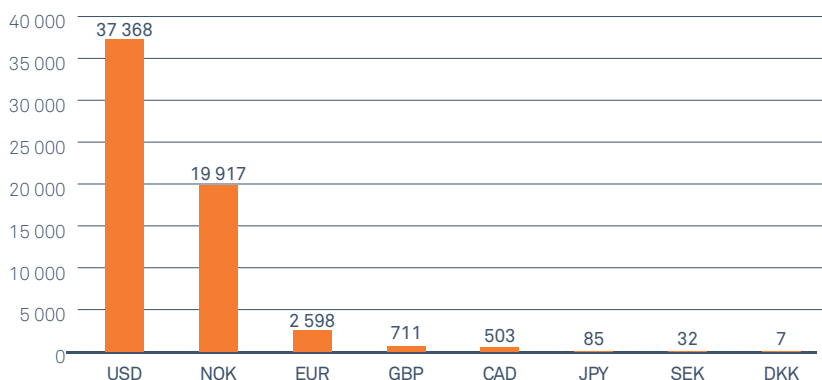
Ved årsslutt var 72 prosent av utlånsaldoen garantert av GIEK. Av resterende saldo ble 14 prosent garantert av norske banker og 14 prosent av utenlandske banker. Alle lån ved utgangen av 2018 var innenfor de etablerte rammene for kredittrisiko.

Selskapets kredittrisiko styres med en ramme for forventet tap for hele utlånsporteføljen og detaljerte rammer for garantister. Den totale rammen allokeres til ratingklasser og uttrykkes i en nominell ramme benevnt i kroner. Alle finansinstitusjoner som garanterer for selskapets lån følges tett. Det rapporteres jevnlig til selskapets styre om rammeutnyttelse på alle garantister.

FIGUR 23 EKSPONERING INNENFOR ULIKE RATINGKATEGORIER PER 31.12.2018 (MILL NOK)

FIGUR 24 UTLÅNSSALDOENS VALUTAFORDELING PER 31.12.2018 (MILL NOK)

Markedsrisiko

I henhold til eksportkredittforskriftens § 3 om beslutningsmyndighet, kan Eksportkreditt Norge gi tilsagn om lån både i norske kroner og i fremmed valuta. Av utlånssaldoen var 67,5 prosent av alle utlånene i utenlandsk valuta ved utgangen av 2018, hvorav 61,0 prosent var i USD. Selskapet har ikke anledning til å foreta sikringstransaksjoner og den norske stat håndterer valutarisiko knyttet til utlånene i selskapets portefølje sammen med statens øvrige eksponering.

Operasjonell risiko

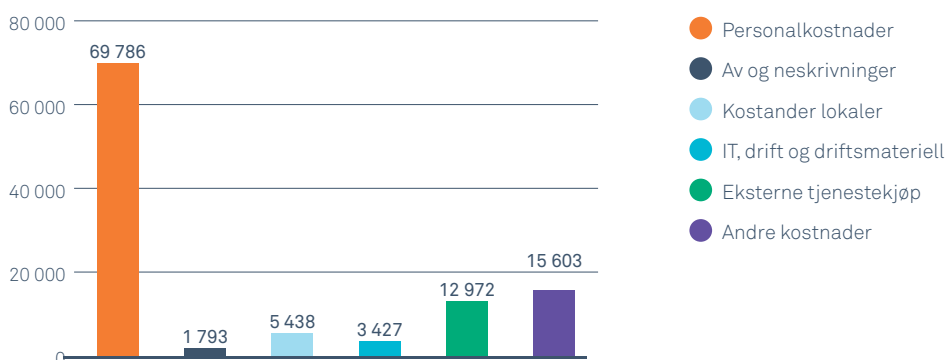
Operasjonell risiko i Eksportkreditt Norge knytter seg i hovedsak til å ivareta korrekt dokumentasjon, løpende oppfølging av utlånene, herunder

inn- og utbetalinger av lån, samt løpende oppfølging av utsatte engasjementer. Dette ivaretas gjennom vektlegging av god kompetanse og gode prosesser i forvaltning av utlån og ved gjennomføring av transaksjoner. Videre er arbeidet med etablering og implementering av gode kontrollrutiner vektlagt.

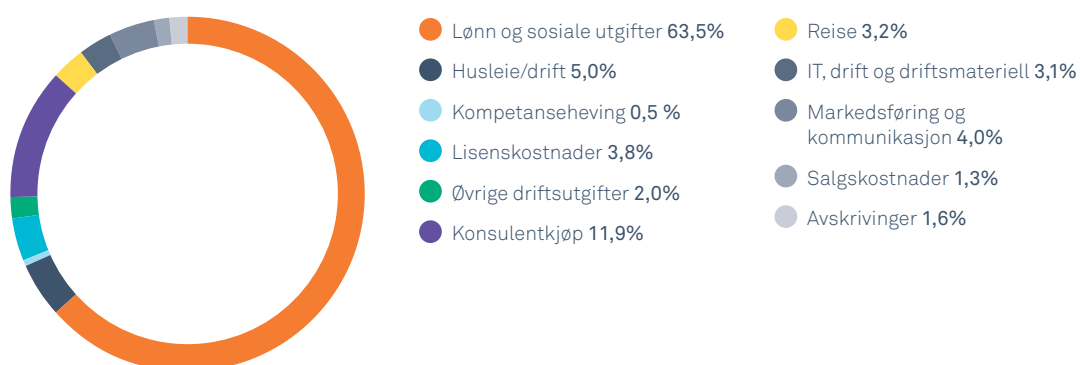
3.3.4. EFFEKTIVITET I DRIFTEN AV EKSPORTKREDITT NORGE

Stortinget bevilget et drifts- og investerings-tilskudd på 112,4 millioner kroner for 2018 til Eksportkreditt Norge. Driftskostnadene eksklusive avskrivninger var på 107,2 millioner kroner. Kostnadene består i hovedsak av personal-

FIGUR 25 DRIFTSKOSTNADER 2018 (1 000 NOK)

FIGUR 26 DRIFTSKOSTNADER ETTER ART 2018 (%)

kostnader, administrasjonskostnader og kjøp av eksterne tjenester.

Årsresultatet for 2018 viser et overskudd på 4,5 millioner kroner etter skatt, mens overskuddet etter skatt i 2017 var på 3,7 millioner kroner. Selskapet har god egenkapital, god likviditet og er lite eksponert mot finansiell risiko.

Eksportkreditt Norges lønn og sosiale utgifter utgjorde 64 prosent av driftskostnadene i 2018. Den nest største posten på driftsbudsjettet er knyttet til kjøp av eksterne tjenester som utgjør 12 prosent av driftsbudsjettet. Eksportkreditt Norges driftsmodell er basert på utkontraktering av enkelte tjenester. Fem prosent av driftskost-

nadene er brukt til reise og markedsarbeid. Kostnader til lokaler er uendret de to siste årene. Andre driftskostnader består av kontorkostnader, telefoni, kontingenter og forsikringspremier.

Det totale sykefraværet i selskapet i 2018 var på 2,3 prosent, hvorav korttidssykefraværet var på 0,8 prosent og langtidsfraværet var på 1,5 prosent.

3.3.5. LØNNSOMHETSBEREGNING

Lønnsomhetsberegningen for eksportkredittordningen for 2018 er satt opp etter samme prinsipper som beregningen foregående år. Beregningen viser at netto rente- og gebyrinntekter i 2018 var på 532 millioner kroner fratrukket Eksportkreditt Norges drifts- og investeringstilskudd.

TABELL 4 VOLUMTALL I KOSTNADER (1 000 NOK)

	2018	2017	2016
Lønnsandel av driftskostander	63,5 %	65,6 %	64,3 %
Lønnsutgift per årsverk	1 489	1 477	1 500
Konsulentandel av driftskostnader	11,9 %	9,9 %	12,7 %

NØKKELTALL**I 2018 har Eksportkreditt Norge:**

- 208 lån i forvaltning ved utgangen av året.
- Håndtert 16 større endringer av lån, herunder avdragsutsettelse, mislighold og restruktureringer.
- Av de 16 restruktureringene har selskapet kalt på fire garantier.
- Ingen brudd på rammer for kreditt- eller risikoeksponering.
- Et akseptabelt risikobilde på kreditt- og risikoeksponeringen.
- Et estimert økonomisk låneresultat på 532 millioner kroner.
- En forvaltningskostnad på 0,18 prosent av utlånsporteføljen.

CIRR-ordningen¹⁹⁾ bidro med 333,6 millioner kroner i netto renteinntekter, mens markedsordningen²⁰⁾ bidro med 275,7 millioner kroner i netto renteinntekter for 2018. I tillegg hadde Eksportkreditt Norge gebyrinntekter på 35 millioner kroner. For detaljert informasjon om lønnsomhetsberegningen for eksportkredittordningen, se vedlegg 10.1.

3.3.6. VIDERE ARBEID

Eksportkreditt Norge og GIEK har lagt ned betydelige ressurser i forenkling av søknadsprosesser og lånedokumentasjon for små og mellomstore bedrifter. Standardisering og forenklinger vil være viktige målsettinger også for 2019. Selskapet vil også prioritere arbeidet for et bedre samlet tilbud fra virkemiddelapparatet til norske bedrifter som driver med eksport. I 2019 skal Eksportkreditt Norge, sammen med GIEK, investere i utvikling av et digitalisert kundegrensesnitt. Videre vil arbeidet med digitalisering av interne prosesser også bli prioritert framover.

¹⁹⁾ Lån på CIRR-rente (fastrente)

²⁰⁾ Lån på markedsvilkår

TABELL 5 SKIPSFINANSIERINGSTILBUDET

	2018	2017
Lånesøknader (antall)	22	5
Verdi lånesøknader (MILL NOK)	6 694	918
Sannsynlighetsjustert ordresreserve (MILL NOK)	1 433	303
Lån i forvaltning (antall)	0	0
Veri lån i forvaltning (MILL NOK)	0	0

3.4. SKIPSFINANSIERINGSTILBUDET

Høsten 2017 foreslo Regjeringen å opprette et finansieringstilbud som også omfatter finansiering til norske kjøpere av skip, som bygges ved norske verft når fartøyene skal brukes i Norge. Skipsfinansieringstilbudet ble formelt operativt i juni 2018 etter en høringsprosess og påfølgende endringer i Forskrift om Eksportkredittordningen og Lov om Eksportkreditt Norge. Det nye finansieringstilbudet omfatter lån på markedsvilkår. Kontrakter for større ombygginger av skip over 1 000 bruttotonn kan også finansieres.

Eksportkreditt Norge har i 2018 prioritert å gjøre dette tilbudet kjent for redere, banker og den maritime leverandørindustrien. Interessen for tilbudet er generelt god. De første avtaler og utbetalinger knyttet til det nye skipsfinansieringstilbudet forventes å finne sted i løpet av 2019.

For å sikre god og effektiv implementering av det nye tilbudet ble det i 2018 etablert en intern prosjektgruppe for å ivareta arbeidet. Prosjektgruppen ivaretok oppgaver knyttet til markedsføring av finansieringstilbudet, etablering av digital søknadsløp tilhørende tilbudet, utarbeidelse av tilhørende markedsmateriell og av tilpasset lånedokumentasjon, samt avklaring av rapportering til Nærings- og fiskeridepartementet. I forbindelse med dette arbeidet samarbeidet prosjektgruppen

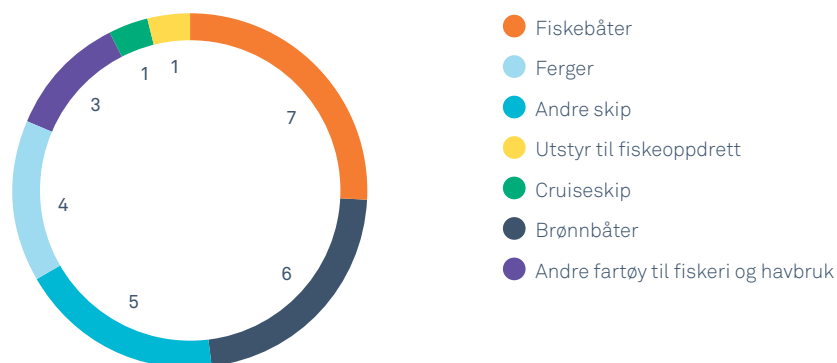
tett med GIEK, Innovasjon Norge og kommersielle banker.

I 2018 mottok Eksportkreditt Norge 22 søknader innenfor skipsfinansieringstilbudet tilsvarende en verdi på 6,7 milliarder kroner. I 2017 mottok selskapet fem søknader tilsvarende en verdi på 0,9 milliarder kroner. Fram til utgangen av 2018 har Eksportkreditt Norge gitt to tilbud om lån under skipsfinansieringsordningen. Selskapet definerer et tilbud om lån ved at Eksportkreditt Norge har gitt et juridisk forpliktende tilbud med visse forbehold til kunden. Det kan gå rundt ett år fra et tilbud er gitt til en eventuell utbetaling.

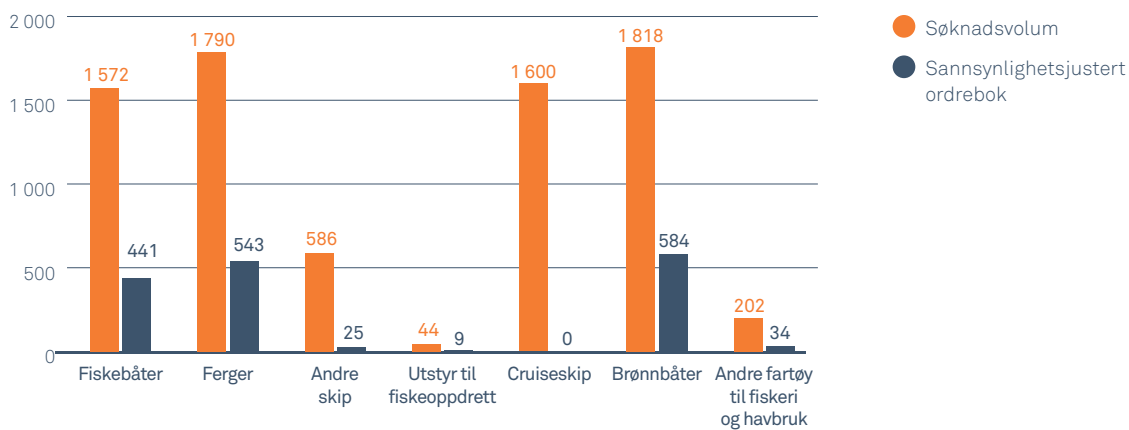
Av anslagsvis 25 kontrakter inngått av norske redere ved norske verft i 2018 hvor skipet skal brukes i Norge, er det dialog om bruk av skipsfinansieringstilbudet på om lag halvparten av kontraktene. Ved de øvrige kontraktene har reder valgt finansiering fra andre kilder, primært bank- eller obligasjonsmarkedet. Skipsfinansieringstilbudet ansees som et viktig avlastningsprodukt for de aktuelle rederier og banker.

Skipsleveranser inneholder normalt en høy andel leveranser fra SMB. Slik sett bidrar tilbudet til nye kontrakter for SMB som leverer til verftene. Eksportkreditt Norge forventer en stabil etterspørsel etter skipsfinansieringstilbudet etter hvert

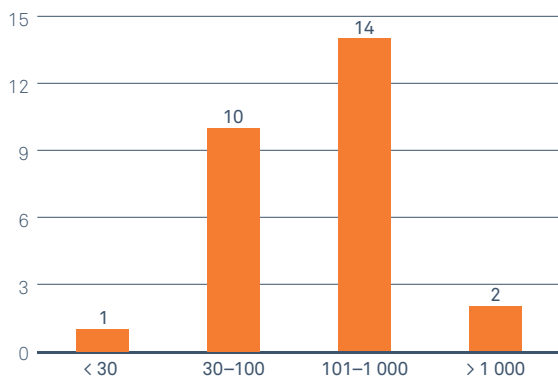
FIGUR 27 TOTALT ANTALL SØKNADER MOTTATT I 2017 OG 2018 FORDELT PÅ SKIPSTYPE

FIGUR 28 SØKNADSVOLUM OG SANNSYNLIGHETJUSTERT²¹⁾ ORDREBOK FORDELT PÅ SKIPSTYPE (MILL NOK)

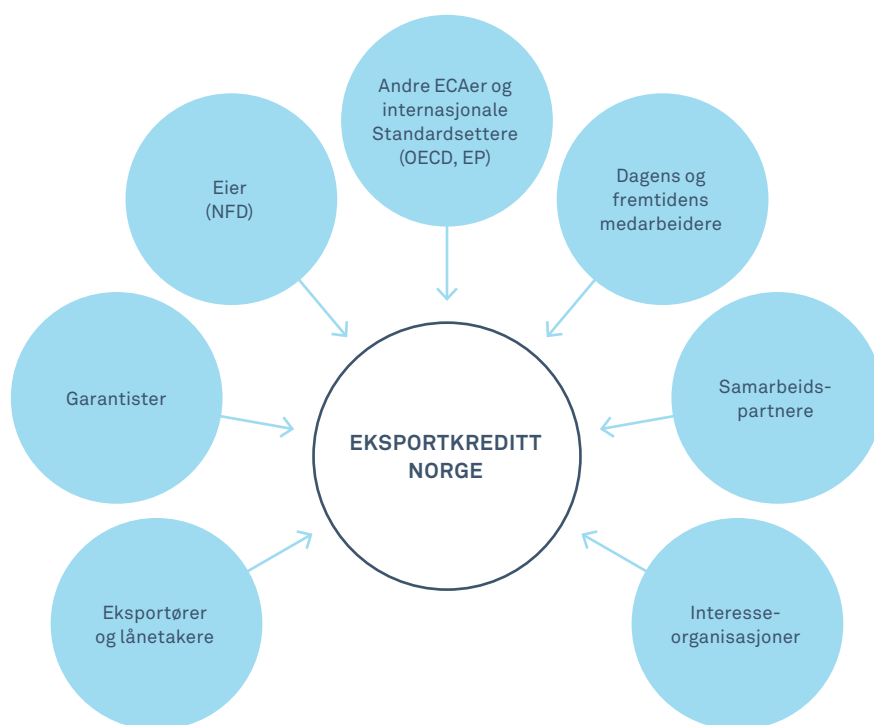

FIGUR 29 ANTALL SØKNADER FORDELT PÅ BELØPSINTERVALL (MILL NOK)

²¹⁾ Sannsynlighetsjustert ordrebook: Eksportkreditt Norges beste anslag for fremtidige låneutbetalinger er knyttet til en vurdering av mottatte lånesøknader. Basert på mottatte søknader gjøres det en sannsynlighetsvurdering knyttet til potensiell fremtidig låneutbetaling i prosjekter hvor det er inngått en eksportkontrakt.

FIGUR 30 EKSPORTKREDITT NORGES INTERESSENER

som tilbudet blir benyttet og innarbeidet hos de relevante markedsaktører.

Eksportkredit Norge vil prioritere videre markedsføring av skipsfinansieringstilbudet i 2019. Selskapets mål er at alle verft og redere som kan dra nytte av skipsfinansieringstilbudet er kjent med ordningen slik at de kan vurdere relevans for aktuelle prosjekter. Eksportkredit Norge forventer god søknadsinnngang også i 2019, spesielt innenfor fiskeri- og havbrukssegmentet.

3.5. INTERESSENER

De viktigste interessentene for Eksportkredit Norge er kunder i form av eksportbedrifter og deres kjøpere, Eksportkredit Norges eier, andre deler av virkemiddelapparatet som GIEK og Innovasjon Norge samt banker. Selskapet skal være en troverdig, relevant og kompetent samarbeidspartner i tråd med interessentenes krav og forventninger til selskapet.

Eksportkredit Norge påvirker eksportørene og deres kunder, og selskapets suksess er direkte påvirket av hvordan disse lykkes. Videre jobber selskapet tett med garantistene som påvirkes av hvordan Eksportkredit Norge forvalter sine

utlån. Selskapet påvirkes blant annet av garantistenes krav til låntakerne i transaksjonene. Eier fastsetter mandatet for Eksportkreditt Norge. Selskapets betydning for norsk industri og næringsliv, og dermed norsk økonomi, er med på å påvirke selskapets eier. Andre eksportkreditt-institusjoner (ECAs) og internasjonale standardsetterne, som OECD og Ekvatorprinsippene, legger forutsetningene for hvordan eksportkreditter skal forvaltes. Eksportkreditt Norge er aktivt engasjert for å videreutvikle disse til det beste for Norge og verdenssamfunnet.

Dialog med interessenter er en del av Eksportkreditt Norges kontinuerlige arbeid. Dialogen har ulike formål og ulik form, avhengig av type interessent. Det gjennomføres for eksempel relasjonsmøter med banker og organisasjoner, transaksjonsrelatert dialog med bedrifter, og diskusjoner om regelverks- og produktutvikling med eier og andre ECAer. Dialogen med GIEK, Innovasjon Norge og GIEK Kredittforsikring om felles tiltak og satsinger har vært tett de siste årene. GIEK er en viktig interessent for selskapet, og Eksportkreditt Norge har en tett dialog på alle nivåer i organisasjonen. Eksportkreditt Norge gjennomfører årlig en egen interessentundersøkelse, se omtale under 3.5.1.

3.5.1. INTERESSENTUNDERSØKELSEN

Menon Economics har dybdeintervjuet 20 interessenter for å kartlegge hvordan aktørene oppfatter Eksportkreditt Norges rolle i det norske eksportfinansieringsapparatet. Interessentene inkluderer finansinstitusjoner og garantister, myndighetsaktører herunder eierdepartement, Innovasjon Norge, interesseorganisasjoner og representanter fra advokatbransjen. Aktørene representerer ulike innfallsvinkler til Eksportkreditt Norges virksomhet, og dette innebærer også at de representerer ulik grad av detaljkunnskap. Eksempelvis er banker og advokater ofte parter i selskapets låne-transaksjoner, og har dermed bedre forutsetninger for å kunne diskutere detaljerte spørsmål om prosesser og produkter, mens bransjeaktører og

myndighetene vil typisk tilføre et mer overordnet perspektiv.

Interessentene mener gjennomgående at Eksportkreditt Norge utløser eksportrettet aktivitet, og er godt fornøyd med arbeidet som utføres. Addisjonaliteten oppfattes som særlig stor innenfor kapitalintensive næringer preget av sterk internasjonal konkurranse. Selskapet oppleves som et supplement til det kommersielle bankmarkedet, og ikke en konkurrent.

Generelt oppfatter interessentene at kjøperfinansieringen er godt innrettet og at det treffer godt det etterspurte behovet. Den tradisjonelle kjøperfinansieringen er mye brukt og godt kjent, og det nye skipsfinansieringstilbudet omtales som en verdifull og etterspurt finansieringsløsning. En konkret ordning som etterspørres er en toppfinansieringsordning og tilhørende garantier (ved GIEK) rettet mot nærskipfarten. Dette med hensikt om å sikre raskere fornyelse av kystflåten.

Selskapet oppleves generelt til å inneha høy kompetanse om eksportfinansiering, og oppleves å ha et godt omdømme.

Effekt

Interessentenes har ulike oppfatninger om den addisjonelle effekten av eksportfinansieringstilbudet gjennom Eksportkreditt Norge og GIEK, men to begrunnelser er særlig fremtredende:

«Alle andre land har det»: Norske eksportbedrifter konkurrerer hovedsakelig mot eksportører i andre industrialiserte land med tilsvarende eksportfinansieringsordninger som Norge (Export Credit Agencies=ECA). Rammene for ECA-finansiering reguleres gjennom OECD-avtalen, og sørger for at spillereglene knyttet til denne type finansiering mellom land skal være like. Dersom Norge ikke kunne tilby denne type finansiering ville norske eksportbedrifter dermed få svekket sin konkurransekraft. Dette trekkes frem som det viktigste poenget av interessentgruppene.

Stabile rammevilkår: Eksportkreditt Norge er en stabil kilde til kapital gjennom konjunktursyklus. Interessentene opplever dermed selskapet til å inneha rolle som «lender of last resort», som altså kan være avgjørende når usikkerheten i de finansielle markeder øker, og kapitaltilgangen ellers er stram.

Eksportkreditt Norge og GIEKs addisjonalitet oppfattes som særlig stor innenfor kapitalintensive næringer preget av sterk internasjonal konkurranse, typisk prosjekter innen maritim næring og tilhørende leverandørindustri, som bidrar til bygging av offshore fartøyer eller cruiseskip.

Interessentene uttrykker at både lån fra Eksportkreditt Norge og garanti fra GIEK er viktig. Samtidig er det klart at etterspørselen etter de ulike finansieringsproduktene varierer med konjunkturtrendene. Det statlige eksportfinansieringstilbudet oppfattes av interessentene som et reelt supplement til de kommersielle bankene, og ikke som et konkurrerende tilbud.

Markedsmessige vilkår: Finansiering fra Eksportkreditt Norge og GIEK skal være på markedsmessige vilkår. Det innebærer at kjøpere av norske eksportvarer ikke benytter finansieringstilbudet fordi det er en subsidie.

«Vi bruker det så mye vi kan»: Finansiering og tilbud av likviditet er kjernevirksomhet for banker og andre finansielle institusjoner. Ingen av bankene oppgir at Eksportkreditt Norge og GIEKs virksomhet er til hinder for deres inntjeningsmuligheter. Oppfatningen er snarere tvert om at bankene benytter både GIEK og Eksportkreditt Norge så hyppig de kan.

Eksportfinansiering fra Eksportkreditt Norge og GIEK har også en effekt også utover å være utløsende. Flere av respondentene i interessenundersøkelsen fremhever at eksportfinansieringstilbudet gjør det mulig for kjøpere av norske eksportvarer å frigjøre kredittlinjer hos egen bank, noe som også fremheves i kundeunder-

søkelsen (se figur 14). Dette gjør det mulig for kjøper å frigjøre kapital for å muliggjøre flere investeringer.

Kvalitet på produkter, tjenester og service

Både kundene som bruker ordningen og interessentene trekker fram fastrenteproduktet CIRR som et spesielt viktig og etterspurt tilbud. De flytende rentene oppfattes generelt som konkurransedyktige, men med noen variasjoner. Lange nedbetalingstider fremheves som viktig, og at Eksportkreditt Norge tilbyr en opsjon om fastrente eller markedsrente frem til utbetalingstidspunktet (en renteopsjon) fremheves som svært viktig.

Generelt oppleves både Eksportkreditt Norge og GIEK som dyktige og profesjonelle samarbeidspartnere i gjennomføringen av prosjektene. Dette gjelder særlig på prosjekter som følger etablerte og gjennomarbeidede prosedyrer, der interne arbeidsrutiner følges, partene leverer dokumentasjon i tide, og informasjonsdelingen og koordineringen mellom aktørene er god. Respondentene som opplever slike transaksjoner, uttrykker at de er veldig tilfreds med samarbeidet. Flere av interessentene har gitt tilbakemelding om at de opplever dokumentasjonskravene til Eksportkreditt Norge og GIEK som omfattende. Enkelte uttrykker også at Eksportkreditt Norge og GIEK til tider kan fremstå som mer byråkratiske enn de kommersielle bankene. Dette er kjente tilbakemeldinger for Eksportkreditt Norge, og problemstillingen har også vært adressert over tid ved blant annet å involvere eksempelvis bank og/eller advokat når det foretas endringer i egen dokumentasjon.

Når det gjelder samarbeidet mellom Eksportkreditt Norge og GIEK, er inntrykket blant interessentene noe delt. Spørsmålet om organisering av eksportfinansieringsordningen er noe som opptar en betydelig andel av interessentene på egen oppfordring. Det finnes to klare grupper blant interessentene: (i) gruppen som forfekter dagens modell og (ii) gruppen som ønsker en sammenslå-

ing. Eksportkreditt Norge er bevisst at det finnes argumenter for og imot dagens organisering, og tilbakemeldingen er selskapet kjent med også fra tidligere år.

Omdømme

Generelt oppleves kompetansenivået hos Eksportkreditt Norge å være høyt. Majoriteten av respondentene opplever at Eksportkreditt Norge fremstår som et kompetansesenter innen eksportfinansiering for norsk næringsliv. Dette underbygges med at Eksportkreditt Norge besitter dyp forståelse og kunnskap om relevante markeder, utviklingstrekk og landrisiko.

Dette støttes også fra brukersiden, hvor flere av respondentene trekker frem at Eksportkreditt Norge fremstår som profesjonelle og kompetente. De opplever at medarbeiderne strekker seg langt for å bistå i forhandlinger og kontraktsutarbeidelser, og setter seg inn i nye markeder eller bransjersom det er behov.

I likhet med fjorårets undersøkelse påpeker flere av respondentene at Eksportkreditt Norge fremstår som en velfungerende eksportkredittinstitusjon sammenlignet med ECA-institusjoner i andre land.²²⁾ Et utenlandsk ECA beskriver kompetansenivået som «state of the art» innen eksportfinansiering.

²²⁾ Det må understrekes at kun et fåtall av intervjuobjektene har kjennskap til ECAer i andre land. Utvalget av aktører som har relevante innspill på denne problemstillingen er dermed langt mindre enn resten av undersøkelsen.

Skienbaserte **Made for Movement** har datterselskaper i Tyskland, Sverige, Storbritannia og Nederland. Selskapet er markedsledende innen utvikling og leveranse av dynamiske stå- og gå-hjelpemidler for mennesker med store fysiske funksjonsnedsettelse. Eksportkreditt Norge har bidratt til finansiering av en kontrakt på rundt to millioner kroner for selskapet.

Foto: Made for Movement

4.

Bærekraft

4.1. VURDERING OG OPPFØLGING AV MILJØ OG SOSIALE FORHOLD I TRANSAKSJONENE**4.1.1. INNLEDNING**

Med en utlånssaldo på 61,2 milliarder kroner og lån til 41 forskjellige prosjekt- og debitorland har Eksportkreditt Norge et ansvar for å sikre at miljø og sosiale forhold i transaksjonene som finansieres er ivaretatt på en god måte. Selskapet søker å utøve sitt samfunnsansvar gjennom å stille de relevante spørsmålene og sette de riktige kravene i forhold til miljø og sosiale forhold i transaksjonene slik at prosjektene som finansieres blir gjennomført med nødvendig aktsomhet. Det handler om miljømessig bærekraft og sosial ansvarlighet. Riktig håndtering av Eksportkreditt Norges samfunnsansvar er en forutsetning for å finansiere norsk eksport. For å følge opp selskapets samfunnsansvar tas det utgangspunkt i nasjonale lover og internasjonalt anerkjente prinsipper og retningslinjer.

Høsten 2018 gjennomførte Eksportkreditt Norge et utredningsprosjekt hvor det ble vurdert hvordan selskapet skal videreutvikle bærekraftarbeidet, og spesielt hva selskapet kan gjøre for å bidra til grønn omstilling. Selskapet vil arbeide

videre med tiltak for grønn omstilling i 2019, og vil fokusere på områder med høy risiko der det er størst mulighet for påvirkning. Dette gjelder primært aspekter knyttet til miljø- og sosiale forhold og selskapets arbeid med å forebygge og hindre korrupsjon og hvitvasking i tilknytning til eksportkontrakter som Eksportkreditt Norge finansierer. Selskapet utøver sitt samfunnsansvar gjennom bærekraft i lånetransaksjonene, og ansvarlighet i egen organisasjon. Dette understøtter samfunnsoppdraget om å støtte norsk eksport. Gode vurderinger av transaksjonene, oppfølging av låneforhold og arbeidet med å forebygge og hindre korrupsjon og hvitvasking er sentrale aspekter. Dette utgjør sammen med kompetanse, etikk og integritet, grunnstammen i Eksportkreditt Norges samfunnsansvar.

4.1.2. INTERNASJONALE RETNINGSLINJER

Eksportkreditt Norge følger OECDs «Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence» (Common Approaches), Ekvatorprinsippene, samt Responsible Ship Recycling Standard (RSRS). Se nærmere omtale i egne faktabokser.

OECDs Common Approaches og Ekvatorprinsippene er i stor grad sammenfallende og legger til

COMMON APPROACHES

Eksportkreditt Norge følger OECDs «Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence» (Common Approaches). Dette er OECDs retningslinjer for vurdering og oppfølging av miljø og sosiale risikoer i de prosjektene medlemslandene bidrar med offentlig støttet eksportfinansiering til. Målet er å bidra til ansvarlighet for miljø og sosiale forhold i prosjekter finansiert med eksportkreditter. Gjennom samarbeid i OECD søker man å oppnå at konkurransen foregår på like vilkår, og ikke på bekostning av miljøhensyn og sosiale forhold.

EKVATORPRINSIPPENE

Eksportkreditt Norge er også tilsluttet Ekvatorprinsippene, som er de store internasjonale bankenes retningslinjer for ivaretagelse av miljø og sosiale forhold i prosjekter hvor de bidrar med finansiering. Dette er ti prinsipper som forplikter bankene til å foreta en tilstrekkelig risikoanalyse for å definere, vurdere, styre og følge opp risiko knyttet til miljø og sosiale forhold i prosjekter de finansierer. Ekvatorprinsippene er et sett av frivillige retningslinjer for

prosjektfinansiering, som i stor grad er basert på retningslinjer fra Verdensbankens organ for prosjektsamarbeid med næringslivet, International Financial Corporation (IFC). Eksportkreditt Norge har vært medlem siden 2014.

THE RESPONSIBLE SHIP RECYCLING STANDARD (RSRS)

Eksportkreditt Norge sluttet seg til «The Responsible Ship Recycling Standard» høsten 2017. Selv om hovedtyngden av Eksportkreditt Norges finansiering knytter seg til bygging av skip er det viktig å være med å fremme bærekraftige løsninger i hele skipets levetid. RSRS er initiert av en gruppe større internasjonale shippingbanker, og hensikten med initiativet er å påvirke flere rederier til å forplikte seg til forsvarlig resirkulering av skip i henhold til standarder nedfelt i internasjonale konvensjoner og EUs regelverk. Flere rederier følger disse standardene allerede. Likevel blir fortsatt mange skip hugget opp på strender til stor skade for mennesker og miljø, hovedsakelig i Sør-Asia. Eksportkreditt Norge støtter initiativet i sin helhet, og har nå klausuler knyttet til skraping av skip i sine låneavtaler.

grunn International Finance Corporations (IFC) Performance Standards som referansenormer og styringsmål sammen med bruk av Verdensbankens HMS-retningslinjer (WB EHS Guidelines)²³⁾. Ytelsesnivåene og tiltakene er generelt ansett for å være gjennomførbare for nye prosjekter basert på eksisterende teknologi og til en fornuftig pris. Prosjektene skal også alltid tilfredsstillende nasjonal lovgivning og eventuelle internasjonale regelverk og konvensjoner. Et viktig bidrag til bærekraftig og ansvarlig finansiering er gode internasjonale retningslinjer. Eksportkreditt Norge skal være en pådriver for å sikre fornuftige rammebetingelser. Dette gjelder arbeidet i OECD, i utviklingen av

Common Approaches, “Recommendation on Bribery and Officially Supported Export Credits” og utviklingen av Ekvatorprinsippene og RSRS.

Videre følger Eksportkreditt Norge OECDs retningslinjer for ansvarlig långivning som skal forhindre at utviklingsland påtar seg en gjeldsbyrde som ikke er bærekraftig. Retningslinjene støtter opp om arbeidet til International Monetary Fund (IMF) og Verdensbanken for å bidra til at utviklingsland ikke på nytt bygger opp en betydelig utenlandsgjeld, etter at dette nå har kommet ned på et akseptabelt nivå med Heavily Indebted Poor

²³⁾ Verdensbankens HMS retningslinjer er sektorspesifikke, tekniske referansedokumenter med generelle og bransjespesifikke eksempler på God Internasjonal Industri Praksis (GIIP), iht. IFC Performance Standard 3 om ressurseffektivitet og forurensningsforebygging.

EKSPORTKREDITT NORGE STØTTER FNS BÆREKRAFTMÅL

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. Som tilbyder av eksportfinansiering til kunder over hele verden kan Eksportkreditt Norge bidra, og ønsker å trekke frem mål nr. 8 og nr. 14 da det er her selskapet har størst påvirkningskraft.

Mål nr. 8 fokuserer på å "fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle". Selskapets formål om å hjelpe norske eksportører til å lykkes ute i verden og bidra til å sikre arbeidsplasser her hjemme har direkte påvirkning på dette målet. Alle kontrakter Eksportkreditt Norge er med på å finansiere bidrar til å sikre arbeidsplasser og bidrar til økonomisk vekst. Selskapet har gjennom flere år arbeidet med å vurdere og bidra til forbedringer av arbeidsforhold ved utenlandske skipsverft. Fra å ha fokus på asiatiske verft som ferdigstiller nye skip og rigger, har selskapet de siste årene dreid arbeidet inn mot de norske verftenes skrogleverandører. Dette gjøres i tett samarbeid med de norske verftene. Regjeringen forventer at norske eksportbedrifter tar ansvar for miljø og sosiale forhold blant sine underleverandører, og Eksportkreditt Norges arbeid er tuftet på disse forventningene.

Mål nr. 14 søker å «bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling». Norske verft bygger nå mange fiske- og brønnbåter, og Eksportkreditt Norge har prioritert å bygge kompetanse om miljøforhold og -reguleringer innen fiskeri og havbruk. Det stilles krav om dokumentasjon på at fiske er bærekraftig, normalt i form av sertifisering som MSC e.l. I 2017 startet arbeidet med å stille krav til redere om ansvarlig opphugging av skip. Gjennom inkludering av RSRS-klausul i alle låneavtaler for finansiering av skip søker Eksportkreditt Norge å påvirke flere av aktørene i bransjen til å forplikte seg til forsvarlig resirkulering. Videre tilrettelegges det for å møte markedets respons til endringer i internasjonale utslippskrav som for eksempel har medført økning i antall søknader knyttet til scrubbere og systemer for rensing av ballastvann.

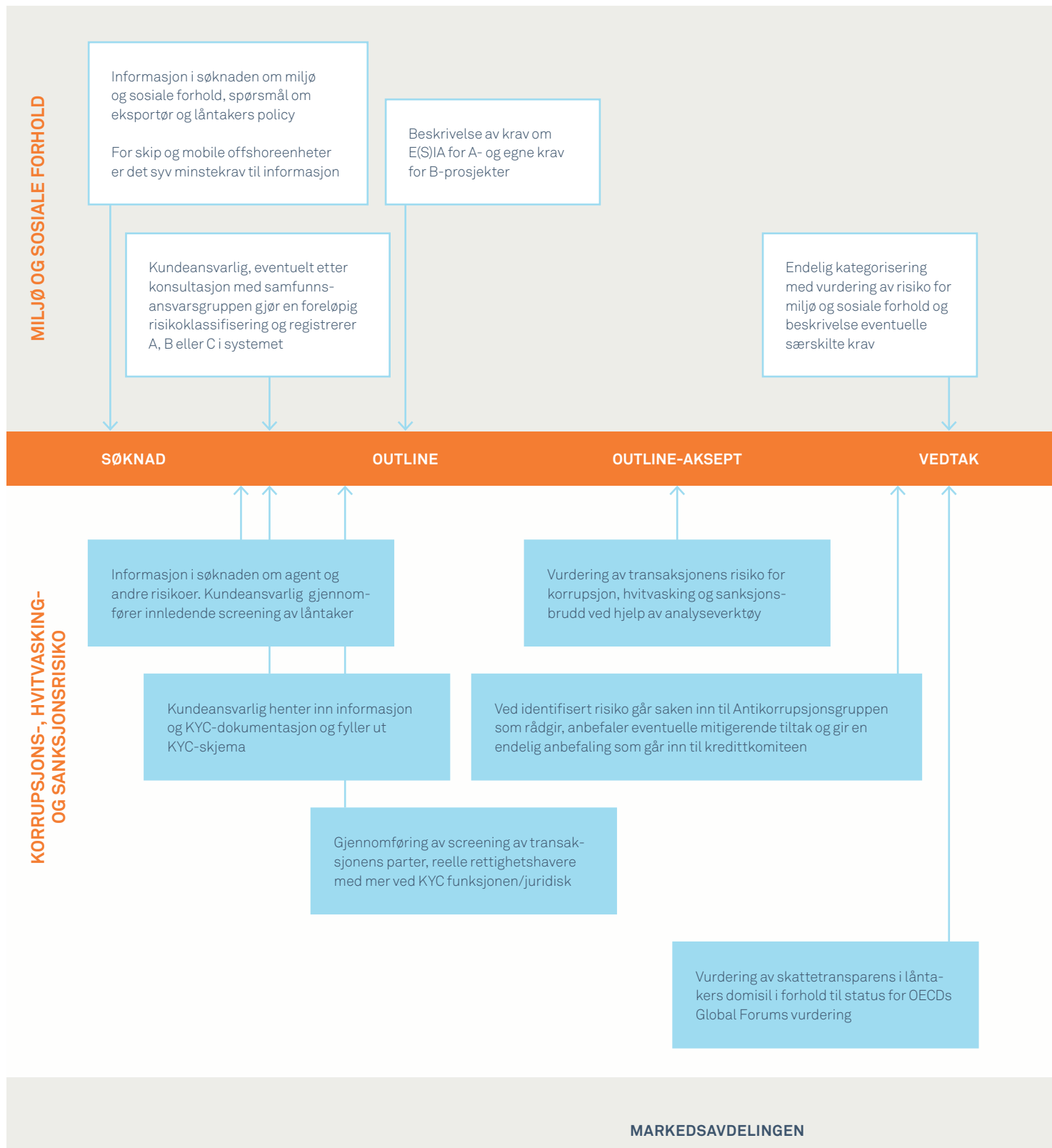
Countries (HIPC) og Multilateral Debt Relief (MDRI) initiativene.

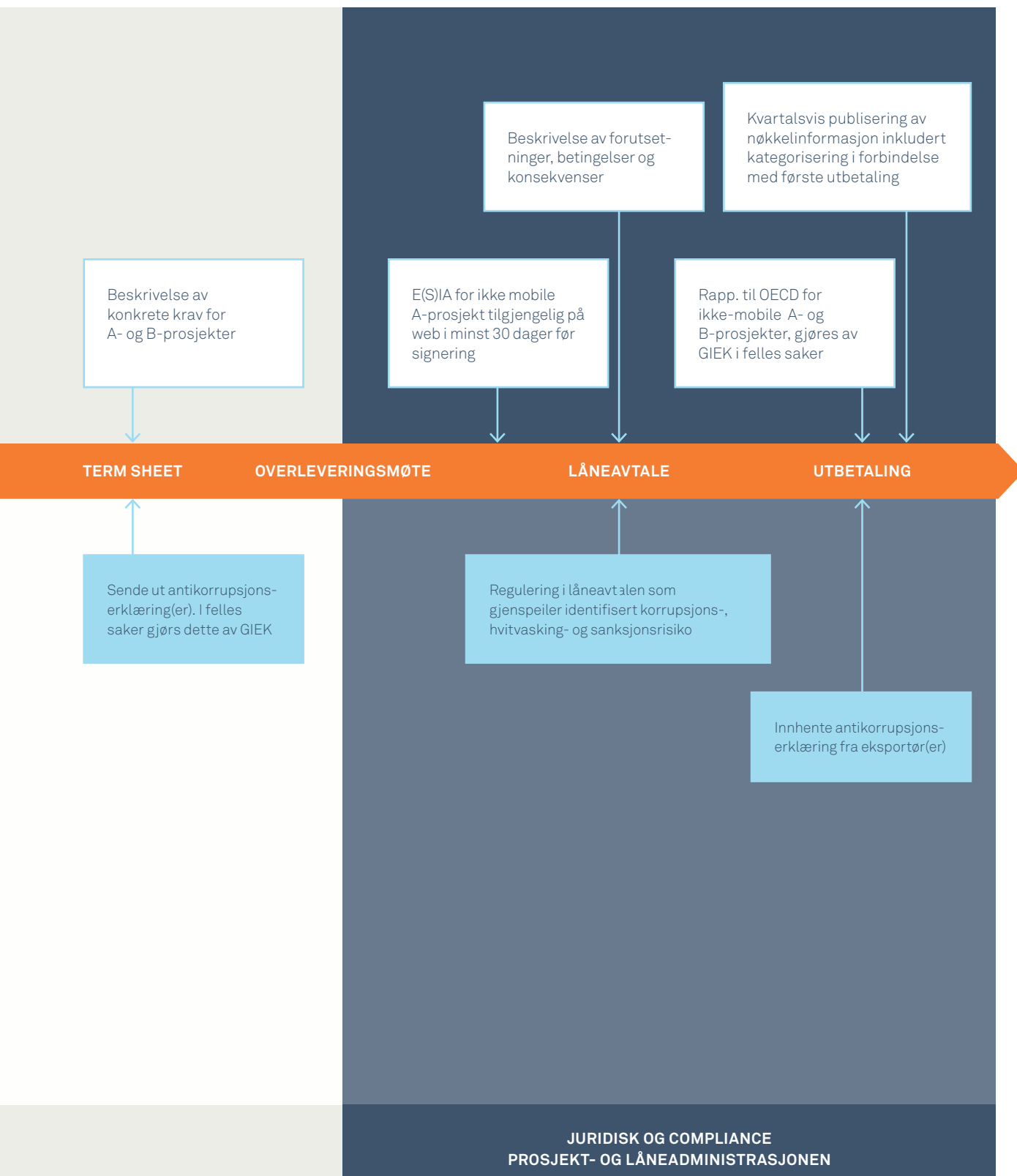
4.1.3. ARBEIDET MED VURDERING OG OPPFØLGING AV TRANSAKSJONENE

Alle søknader om finansiering som mottas av Eksportkreditt Norge blir klassifisert, vurdert og fulgt opp i henhold til en risikovurdering for korrupsjon, hvitvasking, sosiale vilkår og miljømessige konsekvenser. Formålet med dette er å sikre ansvarlighet og bærekraft på disse feltene i prosjekter hvor Eksportkreditt Norge deltar med finansiering. Se figur 31 for en beskrivelse av hvordan Eksportkreditt Norge ivaretar miljø og sosiale forhold, samt antihvitvask- og antikorrupsjonsarbeidet ledd for ledd i transaksjonsprosessen.

GIEK er en viktig samarbeidspartner for Eksportkreditt Norge på mange områder. I arbeidet med vurdering av risiko for miljø og sosiale forhold er det inngått en egen samarbeidsavtale med GIEK som gir Eksportkreditt Norge tilgang til miljø- og menneskerettighetsspesialistene i GIEK, også i transaksjoner som ikke blir garantert av GIEK. Søknadene klassifiseres i tre ulike kategorier: A, B eller C. Disse kategoriene representerer en risikovurdering med hensyn til miljømessige konsekvenser og/eller sosiale vilkår ved gjennomføring av prosjekter. Saker som anses å ha høy miljørisiko og/eller risiko for negative sosiale konsekvenser kategoriseres som «A-prosjekter». Saker i kategori B vurderes som middels risiko, mens kategori C vurderes til å ha lav risiko for

FIGUR 31 ILLUSTRASJON AV INTERNE PROSESSER RELATERT TIL BÆREKRAFT OG ANSVARLIGHET I TRANSAKSJONENE

manglende ivaretagelse av miljø og sosiale forhold.

I 2018 ble det ikke gitt tilsagn om finansiering til transaksjoner i kategori A. Det ble gitt tilsagn til tolv transaksjoner i kategori B, og de resterende transaksjonene var i kategori C.

Avhengig av transaksjonens grad av risiko vil Eksportkreditt Norge følge opp med tiltak i lånets utbetalings- og tilbakebetalingstid. Det vil være vilkår i lånedokumentasjonen, og disse kan også inneholde krav til uavhengige rapporter. Generelt vil alle transaksjoner i kategori A og en del i kategori B ha spesifikke krav til oppfølging i tilknyt-

ning til låneavtalen. Særlig i konstruksjonsfasen vil det være krav om rapportering på oppfølging av tiltaksplaner for å redusere risikoene for miljø og sosiale forhold. Dette vil være knyttet opp mot videre utbetalinger av finansieringen. I likhet med alle andre trinn i prosessen, vil anslått alvorlighetsgrad av negative virkninger være en avgjørende faktor for å bestemme hvilke tiltak det vil være hensiktsmessig å iverksette. Dersom risikoen for negative virkninger vurderes som høy vil låneavtalen måtte omfatte spesifikke krav om tiltak og utbedring av avvik innen gitte tidsperioder.

Det er etablert egne retningslinjer for vurdering av transaksjoner til ikke-transparente juridiksjo-

NØKKELTALL

I 2018 har Eksportkreditt Norge gjennomført følgende aktiviteter som påvirker bærekraftsmål nr. 8 og nr. 14:

- I samarbeid med GIEK har selskapet besøkt og vurdert mer enn tolv utenlandske verft. Ved mange av verftene har det blitt etablert tiltaksplaner for bedre arbeidsvilkår. Det har ikke blitt utbetalt lån knyttet til levering fra verft som ikke er vurdert.
- Inkludert Responsible Ship Recycling Standard (RSRS) i alle relevante låneavtaler.
- Gitt tilsagn om finansiering og utbetalt lån til utstyr og systemer for å redusere svovelutslipp fra eksos og batteripakker på skip.

Videre har Eksportkreditt Norge utført følgende i 2018:

- Arrangert seminar om risikovurdering av arbeidsforhold ved utenlandske verft i samarbeid med GIEK og OECDs Nasjonale Kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv for verft og andre interessenter på Sunnmøre.
- Latt én transaksjon bortfalle som følge av at låntaker mente kravene relatert til risiko for miljø

og sosiale forhold var for høye

- Utbetalt tre nye lån med særskilte krav til miljø og/eller sosiale forhold.
- Utbetalt én transaksjon i kategori A, tilknyttet et offshore prosjekt for produksjon av olje og gass.
- Utbetalt tre transaksjoner i kategori B, alle knyttet til fiskeri og oppdrett. De resterende transaksjonene var i kategori C.
- Ved utgangen av 2018 er det totalt 11 A-kategoriserte saker i porteføljen, 19 B-kategoriserte saker, og 178 C-kategoriserte saker.
- Arrangert presentasjoner for alle ansatte i selskapet om klimarisiko, OECDs Nasjonale Kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.
- Deltatt på møte med OECDs Environmental and Social Practitioners, workshop med Practitioners og Ekvatorbanker, Ekvatorbankenes årsmøte og IFCs Community of Learning i tillegg til flere andre seminarer og presentasjoner.
- Deltatt i samarbeidet med det øvrige virkemiddelapparatet for å sette fokus på næringslivets samfunnsansvar.

ner, gjerne omtalt som skatteparadiser. Viktige vurderingskriterier er åpenhet og informasjonsdeling. I utgangspunktet er det et minimumskrav for tilsagn om finansiering at de involverte partene er etablert i land som scorer «Largely compliant» eller bedre på OECDs Global Forums oversikt, og at landet har inngått en informasjonsutvekslingsavtale med Norge.

Eksportkreditt Norge undersøker om eventuelle tilbud om finansiering til offentlige kjøpere i lav-inntektsland er innenfor grensene for offentlig opplåning avtalt med IMF og Verdensbanken, og at opplåningen ellers er i tråd med landets langsiktige utviklingsplaner.

Vesentlighetsanalyse

Eksportkreditt Norge har tidligere gjennomført en vesentlighetsanalyse for arbeidet med samfunnsansvar. Analysen har vært et viktig grunnlag for rapporteringen av selskapets samfunnsoppdrag og -ansvar. Vesentlighetsanalysen ble gjort i samsvar med Global Reporting Initiatives (GRI) sin metodikk. Eksportkreditt Norge er inspirert av GRI-rammeverket der det er relevant, blant annet hva gjelder metode for rapporteringsprinsipper, men selskapet har imidlertid av hensyn til omfanget valgt å ikke rapportere i henhold til GRI.

Høsten 2018 ble det gjort en vurdering av hvordan Eksportkreditt Norge skal videreutvikle sitt bærekraftarbeid og spesielt hva selskapet kan gjøre for å bidra til grønn omstilling. Internasjonalt regelverk gjennom OECD-avtalen for eksportkreditter og statsstøtteregelverket legger noen begrensninger i forhold til å kunne introdusere grønne produkter, men det vil arbeides videre med enkelte tiltak i 2019. Det ble stadfestet at det fortsatt er arbeidet med lånetransaksjonene som er det vesentlige for selskapet, og at det er gjennom vurderinger av risiko for miljø og sosiale forhold i transaksjonene Eksportkreditt Norge best kan utøve sitt samfunnsansvar.

Eksportkreditt Norge er ikke tilsluttet UN Global Compact, men rapporterer likevel på aspektene som er vesentlige for selskapets virksomhet. For disse aspektene søker Eksportkreditt Norge å følge UN Global Compact sine krav om beskrivelse av policy, gjennomførte aktiviteter, resultater og forventede resultater tilsvarende hva som legges til grunn i norsk regnskapslovgivning § 3-3 c.

4.1.4 VIDERE ARBEID

Vurdering av miljø og sosiale forhold i transaksjonene har fokus i Eksportkreditt Norges arbeid med bærekraft. Videre bygging av økt intern kompetanse samt å bidra til økt bevissthet hos de norske eksportørene vil stå sentralt. Gjennom arbeid i OECD, Ekvatorprinsippene og forumet for RSRS vil Eksportkreditt Norge arbeide for en likere vurdering av risiko og krav knyttet til miljø og sosiale forhold ved bygging og drift av skip. Arbeidet med å fremme det grønne skiftet fortsetter i 2019, og Eksportkreditt Norge vil vurdere nærmere mulighetene for å introdusere grønne produkter.

4.2. ARBEID MED ANTIKORRUPSJON OG HVITVASKING

4.2.1. INNLEDNING

Eksportkreditt Norge er ansvarlig for at statens midler forvaltes på en forsvarlig måte. Det er avgjørende for selskapets tillit hos eierne, og omverden for øvrig, at selskapet har tilstrekkelige kontroll- og forebyggingstiltak for korrupsjons- og hvitvaskingsrisiko i transaksjoner selskapet finansierer. Dette skal bidra til at selskapet ikke finansierer eksportkontrakter hvor det foreligger korrupsjon eller andre misligheter. Med eksponering i korrupsjonsutsatte områder arbeider Eksportkreditt Norge aktivt for å sikre at selskapet har et godt antikorrupsjonsprogram og gode rutiner for forebygging og avdekking av misligheter i eksportkontraktene.

Eksportkreditt Norge har en risikobasert tilnærming til arbeidet med å forebygge misligheter i transaksjoner selskapet finansierer. Risikoen for korrupsjon, hvitvasking, brudd på sanksjoner og andre misligheter blir vurdert i alle selskapets transaksjoner. Eksportkreditt Norge har implementert policy og rutiner som beskriver hvordan korrupsjon skal forebygges og avdekkes i transaksjonene. Gjennom selskapets antikorrupsjonsrutiner implementerer Eksportkreditt Norge de krav som følger av OECDs «Recommendation on Bribery and Officially Supported Export Credits». Rutinene forplikter Eksportkreditt Norge blant annet til å gi informasjon til kunder, innhente opplysninger og erklæringer fra eksportør, og eventuelt fra annen søker, gjøre undersøkelser av involverte parter, samt å inkludere vilkår mot korrupsjon og hvitvasking i låneavtalene.

Eksportkreditt Norge ser det som viktig å ha et godt samarbeid med GIEK og samarbeidende banker for å dele kunnskap og erfaringer om antikorrupsjons- og hvitvaskingsarbeid, og gjennom dette videreutvikle selskapets tilnærming til korrupsjonsrisiko. Dette sikrer også godt koordinerte og effektive prosesser mot selskapets kunder.

Gjennom hvitvaskingsprinsippet «kjenn din kunde» foretar Eksportkreditt Norge en vurdering av låntakerne i samsvar med regelverket i hvitvaskingsloven.

4.2.2. ARBEIDET MED ANTIKORRUPSJON OG HVITVASKING I 2018

Selskapet har i 2018 utviklet og implementert nye rutiner og nytt verktøy for vurdering av ulike integritetsrisikoer i den enkelte lånetransaksjon. Formålet har vært å forbedre risikoanalysene og å sikre en helhetlig og konsekvent tilnærming til ulike risikoer som korrupsjon, hvitvasking og annen integritetsrisiko. Til grunn for systemet ligger en analyse av risikofaktorer i transaksjoner, samt en generell virksomhetinnrettet risikoanalyse.

NØKKELTALL

I 2018 har Eksportkreditt Norge

- Hatt 25 saker som har vært fremlagt for antikorrupsjonsgruppen for vurdering og rådgivning.
- Gjennomført 10 interne samlinger med opplæring eller dilemmatrening innenfor temaene korrupsjon, hvitvasking og sanksjoner.

Selskapets nye KYC-system analyserer risikoen i hver enkelt transaksjon selskapet finansierer, og utfallet av analysen er førende for eventuelle videre tiltak. Saker med forhøyet risiko behandles i selskapets antikorrupsjonsgruppe, som rådgir og kommer med innstilling til Kredittkomiteen. Antikorrupsjonsgruppen hadde 25 saker til vurdering i 2018.

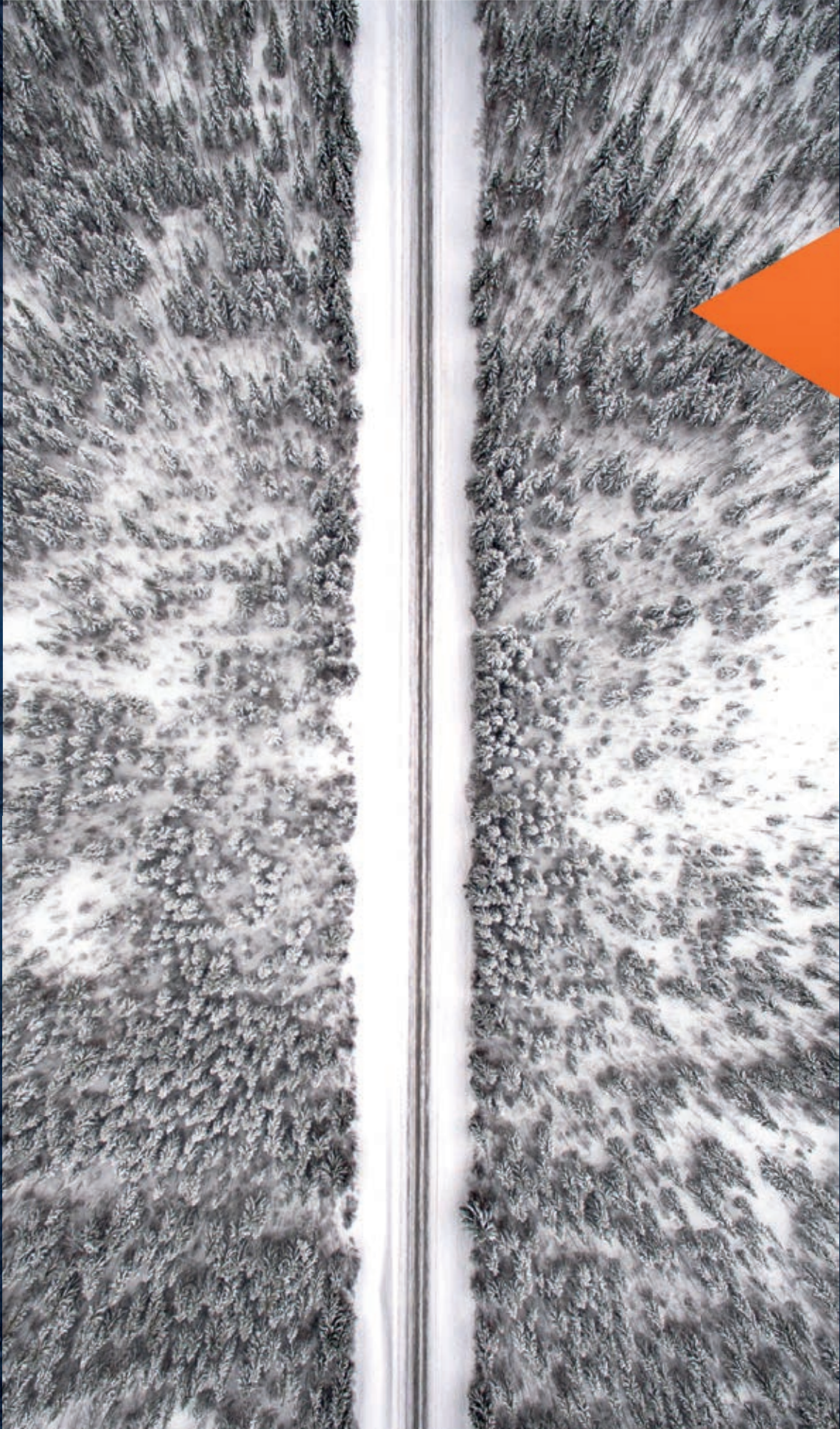
Det er i 2018 gjennomført dilemmatrening for ansatte i Eksportkreditt Norge i etiske problemstillinger, herunder intern og ekstern korrupsjonsrisiko. Selskapet etablerte i 2016 en ekstern varslingskanal tilrettelagt for ekstern varsling, og har ikke mottatt varsler i 2018.

4.2.3. VIDERE ARBEID

Eksportkreditt Norge ser antikorrupsjons- og hvitvaskingsarbeidet som en kontinuerlig prosess og vil videreføre fokuset på å minimere risiko for korrupsjon, hvitvasking og andre misligheter i lånetransaksjonene. Selskapet vil i det kommende året arbeide med å videreutvikle egne rutiner og verktøy, og herunder vurdere nye tiltak for å håndtere sanksjonsrisiko. Eksportkreditt Norge vil videreføre samarbeidet med GIEK og samarbeidende banker for å dele kunnskap og erfaringer og gjennom dette videreutvikle selskapets arbeid på området.

Det norskutviklede lagersystemet **AutoStore** gjør suksess internasjonalt ved å levere automatiserte lagerløsningssystemer som selges til logistikselskap, e-retailere og andre slutt kunder med store lager. Løsningen utelukker bruk av paller og trucker, og sparer dermed lagerplass. AutoStore bruker ulike distributører i lokale markeder, hvor en av disse er det norske selskapet Element Logic. Eksportkreditt Norge har ved flere anledninger bistått **Element Logics** kunder med finansiering.

5. Ansvarlighet

5.1. GODE ETISKE HOLDNINGER

Eksportkreditt Norge forvalter store beløp på statens vegne, og selskapet er avhengig av å opptre etisk korrekt og med stor integritet for å ha tillit hos eier og omverden for øvrig. Selskapet arbeider derfor aktivt for å sikre at alle ansatte opptrer med høy etisk bevissthet og høyt integritetsnivå med tanke på problemstillinger som korrupsjon, konfidensialitet, inhabilitet og øvrige interessekonflikter. Eksportkreditt Norges forpliktelse til et høyt etisk nivå kommer klart til uttrykk i selskapets etiske prinsipper.

Eksportkreditt Norge arbeider kontinuerlig for å sikre en god forretningskultur og gode etiske holdninger. Dette gjøres blant annet med opplæring og trening av ansatte i relevante problemstillinger.

Eksportkreditt Norge har i 2018 revidert selskapets etiske prinsipper og alle andre policier og rutiner som operasjonaliserer de overordnede prinsippene. Selskapets etiske prinsipper omfatter

både etiske forpliktelser i den daglige driften, samt etiske forpliktelser i de transaksjonene selskapet finansierer.

På selskapets fellessamling i september 2018 ble det gjennomført dilemmatrening for alle ansatte. Temaene som ble drøftet og utredet var representasjon/gave, ekstern korrupsjon, CSR, interessekonflikter, innsideinformasjon, taushetsplikt, habilitet, reisepolicy, åpenhet og varsling.

Eksportkreditt Norge har i 2018 arbeidet med å implementere nye rutiner for egenhandel og håndtering av innsideinformasjon. I tillegg til opplæring har selskapet forbedret sine tekniske muligheter for å skjerme dokumenter samt styrket sin praksis for listeføring i situasjoner med innsideinformasjon. Selskapet har videre arbeidet for å implementere nye krav til behandling av eksterne og interne personopplysninger som følge av ny lovgivning på området.

NØKKELTALL

I 2018 har Eksportkreditt Norge

- Ingen registrerte brudd på etiske retningslinjer
- Ingen mottatte interne eller eksterne varsler
- Gjennomført 12 samlinger med intern opplæring i temaer relatert til etiske standarder, herunder opplæring korrupsjonslovgivningen, hvitvaskingsregler, regler om håndtering av innsideinformasjon, og nytt personvernregelverk.

FIGUR 31 EKSPORTKREDITT NORGES VERDIER

Ansvarlig

Vi kan vårt fag og er ikke redd for å ta beslutninger

Dynamisk

Vi er i forkant av markedsendringer, og vi vil – selv om vi ikke må

Entusiastisk

Vi støtter hverandre, og vi lærer og utvikler oss som mennesker

5.2. FAGORGAN FOR EIER OG PÅDRIVER FOR GODE OG ANSVARLIGE INTERNASJONALE RAMMEBETINGELSER

Eksportkreditt Norge tilbyr offentlig støttet finansiering og er underlagt OECDs regelverk for eksportfinansiering for eksportfinansieringsordningen. Hovedavtalen er «Arrangement on Officially Supported Export Credits», se ellers nærmere omtale i kapittel 3.1.6. Som en del av avtaleverket har OECD også etablert felles retningslinjer for ivaretagelse av miljø og sosiale forhold, og for bekjempelse av korrupsjon i prosjektene som finansieres.²⁴⁾ Eksportkreditt Norge anvender disse retningslinjene i vurderingen av alle prosjekter.

Eksportkreditt Norge skal videre sikre ansvarlig långivning til lavinntektsland for å unngå at det bygges opp et for høyt nivå på utenlandsk gjeld i landene. Dette er også regulert av OECDs anbefalinger gjennom «Recommendation on Sustainable Lending Practices and Officially Supported Export Credits» som presiserer retningslinjer for ansvarlig långivning. Selskapet søker også å fremme økt bevissthet om OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og gjennom arbeidet i Norges nasjonale OECD-kontaktpunkt²⁵⁾.

Eksportkreditt Norge deltar i internasjonalt arbeid innenfor eksportfinansiering i nært samarbeid med GIEK og norske myndigheter. Dette arbeidet finner sted i faste møter i OECDs eksportkredittgrupper.

I tillegg bidrar også Eksportkreditt Norge i IWG, som har som formål å enes om et felles sett med regler for eksportfinansiering som omfatter land som Kina, Brasil og India. Eksportkreditt Norge bidrar med forberedelser og utarbeidelse av bakgrunnsinformasjon, rapportering og møtedeltagelse i internasjonale forhandlinger og ekspertgrupper.

²⁴⁾ Se nærmere omtale av avtalen under avsnitt 4.1

²⁵⁾ Kontaktpunktet skal fremme OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, og bidra til å håndtere enkeltsaker om etterlevelse av retningslinjene.

NØKKELTALL

I 2018 har Eksportkreditt Norge

- Deltatt på de tre faste forhandlingsmøtene i OECD samt på møter i OECDs ekspertgruppe på renter. I tillegg til arbeidet med revisjon av renter har Eksportkreditt Norge i 2018 i stor grad prioritert arbeidet med OECDs retningslinjer for anti-korrupsjon gjennom revisjon av OECDs Recommendation on Bribery and Officially Supported Export Credits.
- Deltatt som del av den norske delegasjonen i tre forhandlingsmøter for arbeidet i IWG.
- Prioritert arbeid med internasjonale relasjoner i form av egne møter med andre eksportfinansieringsinstitusjoner. Formålet er å bidra til informasjons- og erfaringsutveksling knyttet til det internasjonale arbeidet, sikre oppdatert kunnskap om produkter og tjenester og generelt tilrettelegge for godt samarbeid.
- Mottatt tilbakemelding fra Nærings- og fiskeridepartementet hvor de uttrykker at de er tilfredse med Eksportkreditt Norges arbeid som fagorgan og bidragsyter i det internasjonale arbeidet i 2018.

Som fagorgan for Nærings- og fiskeridepartementet prioriterer selskapet samarbeid med andre relevante eksportfinansieringsinstitusjoner (ECAer), for å opprettholde oppdatert kompetanse om andre relevante lands eksportfinansieringsordninger og tilbud. Det ble i 2018 gjennomført en kartlegging av relevante lands tilbud, ref nærmere omtale i kapittel 3.1.7.

Som fagorgan for Nærings- og fiskeridepartementet deltar Eksportkreditt Norge aktivt i forberedelser til og gjennomføring av møter. Selskapet er en del av den norske delegasjonen under forhandlinger og videreutvikling av internasjonale avtaler forhandlet i OECDs eksportkredittgrupper og i IWG.

5.3. TILTREKKE OG BEHOLDE DYKTIGE MEDARBEIDERE, LIKESTILLING OG MANGFOLD

Eksportkreditt Norge skal være et attraktivt sted å arbeide og skal fremme likestilling og mangfold for å skape en dynamisk, entusiastisk og ansvarlig bedriftskultur. Eksportkreditt Norge skal etterstrebe rekruttering av dyktige medarbeidere, med sterke faglige ferdigheter og positive holdninger, og som har evne og vilje til å bidra til utviklingen av et viktig selskap for norsk eksportindustri. Rutiner for rekruttering skal understøtte målsettinger innen likestilling og mangfold. I forkant av ansettelser skal kjønnsbalansen vurderes. Ved behov for å balansere skal det, ved utlysning og rekrutteringsprosess, særskilt vektlegges å få fram kandidater fra det underrepresenterte kjønn.

Selskapet skal sikre at medarbeiderne gis markedsmessige lønnsvilkår, men skal ikke være lønnsledende. Videre skal medarbeidere møte et forutsigbart belønningssystem. Lønnspolitikken skal være objektiv og eventuelle ubegrunnede skjevheter skal søkes utjevnet.

Eksportkreditt Norge har fokus på kompetanse og utvikling av medarbeiderne. Alle skal få innføring, veiledning og opplæring for å fungere optimalt i sin rolle. Medarbeiderutvikling skal understøttes av en årlig medarbeiderevaluering, og personlige mål og kompetanseutviklingsplaner skal fastsettes. Målsetninger innen likestilling og mangfold skal ivaretas ved planlegging og gjennomføring av kompetanseutviklingstiltak i organisasjonen. Eksportkreditt Norge skal ha en kultur og omgangssform som oppmuntrer medarbeiderne til å ønske ansvar og utfordringer. Selskapet søker også å legge til rette for balanse mellom medarbeidernes private og profesjonelle liv.

Eksportkreditt Norge arbeidet med kompetanseutvikling i 2018. I 2019 vil det bli iverksatt målrettede og strukturerte kompetanseutviklingstiltak på tvers av avdelinger, for å lukke tidligere iden-

NØKKELTALL

Ved utgangen av 2018 har Eksportkreditt Norge:

- 53 prosent kvinnelige ansatte
- 57 prosent kvinner i styret samlet sett og 60 prosent kvinner blant aksjonærvalgte styremedlemmer
- 17 prosent kvinner i ledelsen (økt til 29 prosent i første kvartal)
- Medarbeidere i stillinger med direkte kundekontakt har en kvinneandel på 40 prosent
- 13 prosent av de ansatte har bakgrunn fra land utenfor Norden

tifiserte kompetansegap. Ordningen hvor ansatte gis mulighet til å søke støtte til videreutdanning er videreført. Prestasjonssystemer for mål, oppfølging og kompensasjon er etablert, både for å sikre riktige incentiver for ønsket kultur, oppnå gode resultater i tråd med ønsket ambisjon og for å sikre tilstrekkelig vektlegging av tiltak for kompetanseutvikling.

Det ble i 2017 og gjennom 2018 tatt initiativ sammen med øvrig virkemiddelapparat for å gjennomføre et felles kompetanseløft knyttet til ulike ordninger for å understøtte norsk eksport og næringsutvikling. Selskapet vil arbeide videre med dette i 2019 med formål om å gjennomføre konkrete tiltak på tvers av virkemiddelapparatet.

Arbeidet med likestilling og mangfold ble videreført i 2018. Prioriterte tiltak har fortsatt vært å sikre at god kjønnsbalanse (på alle nivåer og i alle enheter) vektlegges ved rekruttering. Ved årets lønnsoppgjør er behovet for å utjevne eventuelle ubegrunnede forskjeller kartlagt, uten at det ble avdekket behov for å gjennomføre tilpasninger. Selskapet mener at det å ha klare mål og arbeide systematisk for mangfold og likestilling er et

viktig bidrag for å skape en god og attraktiv arbeidsplass.

Eksportkreditt Norge har opprettet fem interne faggrupper for å sikre god koordinering og samarbeid på tvers av organisasjonen innenfor ulike tema som er viktig for selskapet. Gruppene er antikorrupsjonsgruppen, gruppen for utsatte engasjementer, samfunnsansvarsgruppen, OECD-regelverksgruppen og digitaliseringsgruppen. Alle gruppene med unntak av gruppen for digitalisering ledes av kvinnelige ansatte.

5.4. ARBEIDSLIVSKRIMINALITET

Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv, og sikre at våre leverandører følger lover og regler.

Basert på en risikovurdering, stiller Eksportkreditt Norge krav i anskaffelser til signering av egenerklæring om etterlevelse av lovgivning for helse, miljø og sikkerhet, samt egenerklæring vedrørende sosial dumping for å sikre at arbeidstakere som er ansatt hos leverandør er sikret normale lønns- og arbeidsvilkår.

Eksportkreditt Norge fører periodisk kontroll med våre leverandører for å sikre at disse leverandørene følger krav til lønns- og arbeidsvilkår for sine ansatte. Med hjemmel i vårt ansvar som oppdragsgiver, har selskapet innhentet lønns- og arbeidsvilkår for de medarbeiderne som utfører renhold i våre lokaler og ellers er tilknyttet drift av denne tjenesten, samt for kantinepersonell. Det er kontrollert at samlede lønnsvilkår er på et normalt nivå for sammenliknbart arbeid i bransjen i det geografiske området for 2018.

5.5. HMS FOR EGNE MEDARBEIDERE

Arbeidsmiljøutvalget i Eksportkreditt Norge arbeider for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i selskapet. Utvalget skal delta i planleggingen av verne- og miljøarbeidet, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd.

Ledelsen og arbeidstakerne har like mange representanter i utvalget. I tillegg deltar en representant fra bedriftshelsetjenesten. Vervet som leder for utvalget går på omgang mellom ledelsen og arbeidstakerne. Det avholdes møter ved behov og agendaen for møtene skal inneholde sykefraværsoppfølging og skaderapportering. De ansatte inviteres i forkant av hvert møte til å komme med innspill og saker de ønsker skal tas opp.

Det skal avholdes en årlig vernerunde i lokalene. Hvert annet år får de ansatte tilbud om helsekontroll hos bedriftshelsetjenesten. Med jevne mellomrom inviteres også en ergoterapeut for gjennomgang og innspill på de ansattes arbeidsstillinger. Eksportkreditt Norge har i tillegg tegnet helseforsikring for ansatte. Avholdt vernerunde i selskapets lokaler, viste ingen mangler og ga derav ingen oppfølgingspunkter.

Det totale sykefraværet i selskapet i 2018 var på 2,3 prosent, sammenlignet med 5,9 prosent i 2017. Korttidssykefraværet var på 0,8 prosent mens langtidssykefraværet var på 1,5 prosent. Det har ikke forekommet eller blitt rapportert om arbeidsuhell eller ulykker som har resultert i person- eller materielle skader i løpet av året.

Eksportkreditt Norge vil fortsette arbeidet med å ivareta et godt og fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Selskapet har som mål at sykefraværet skal være på et stabilt og lavt nivå.

6.

Styring av Eksportkreditt Norge

Else Bugge Fougner

(f. 1944) har vært styreleder siden juni 2012. Hun har juridisk embetseksamen fra Universitetet i Oslo. Bugge Fougner er høyesterettsadvokat og partner i Advokatfirmaet Hjort DA. Hun er tidligere justisminister og har betydelig styreefaring fra en rekke store norske virksomheter. Bugge Fougner er styremedlem i Aker Kværner Holding AS og Protector Forsikring ASA. Bugge Fougner har deltatt på 12 styremøter i 2018.

Siri Hatlen (f. 1957)

har vært styremedlem siden juni 2012. Hun har en Master of Science fra NTNU og Master of Business Administration fra INSEAD. Hatlen innehar styreverv i blant annet stiftelsen Nobels Fredssenter, Entra ASA, Bane NOR SF, Teknologirådet, fellesstyret for Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) og Lovisenberg sykehus. Hatlen var tidligere administrerende direktør ved Oslo Universitetssykehus, konserndirektør i Statkraft ASA og har hatt ulike stillinger i Statoil ASA. Hatlen har deltatt på 11 styremøter i 2018.

Finn Ivar Marum (f. 1967)

har vært styremedlem siden juni 2012. Han har en Master of International Affairs fra Columbia University. Marum er avdelingsleder for Direkte investeringer i Norfund. Marum innehar styreverv i blant annet Nortek AS, Formuesforvaltning aktiv forvaltning og African Century Infrastructure Services. Han var tidligere senior partner i investeringselskapet HitecVision, og har også bakgrunn fra Kistefos AS, Ernst & Young AS og Statoil ASA. Marum har deltatt på 10 styremøter i 2018.

Ingelise Arntsen (f. 1966)

har vært styremedlem siden mai 2016. Hun er utdannet ved Handelshøyskolen Syd i Danmark. Arntsen har omfattende ledererfaring fra en rekke energiselskaper som Statkraft, REC ASA, Sway Turbine AS samt Sogn og Fjordane Energiverk. Hun har også arbeidet i syv år med skipsbygging i Kværner Fjellstrand, både i Hardanger og Singapore. Arntsen er styreleder i Asplan Viak og styremedlem i Statkraft ASA, Nammo AS, Sparebanken Sogn & Fjordane og Beerenberg. Arntsen har deltatt på 11 styremøter i 2018.

6.1 STYRET

Eksportkreditt Norge har et bredt sammensatt styre, med bakgrunn fra næringsliv, politikk og det offentlige. Styret består av styreleder Else Bugge Fougner, Siri Beate Hatlen, Ingelise Arntsen, Finn Ivar Marum, Øyvind Holte, Marie Sørli (ansattvalgt representant) og Jørgen Hauge (ansattvalgt vararepresentant og observatør). Alle styremedlemmene er uavhengige. I 2018 har det vært avholdt 12 styremøter.

Øyvind Holte (f. 1949) har vært styremedlem siden mai 2016. Han er utdannet siviløkonom fra Norges handelshøyskole (NHH) med en MBA fra University of California, Berkley. Siden februar 2016 har Holte jobbet med eget konsulentforetak og er styremedlem bla. i Northcape Capital AS og TS Shipping Invest AS. Holte har erfaring fra en rekke finansinstitusjoner, shipping- og industri-selskaper, senest som Managing Director og leder for det norske markedet i DVB Bank. Tidligere styreverfaring omfatter blant annet verv som styreleder i Stiftelsen Domkirkeboligene og styremedlem i Oslo Børs. Holte har deltatt på 11 styremøter i 2018.

Marie Sørli (f. 1975) (ansattvalgt representant) har vært styremedlem siden august 2018. Hun er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole. Sørli har sin bakgrunn fra blant annet Eksportfinans ASA, Deloitte Consulting og Olje- og energidepartementet. Sørli jobber som kundefrådgiver i Eksportkreditt Norge og er bransjeansvarlig for fiskeri og havbruk. Sørli har deltatt på 5 styremøter i 2018.

Jørgen Hauge (f. 1959) (ansattvalgt observatør) har vært observatør siden juni 2016. Han er siviløkonom fra Norges Handelshøyskole. Hauge arbeider som prosjektleder i gjennomføring av transaksjoner i Eksportkreditt Norge. Han har tidligere jobbet i Eksportfinans ASA og har også bakgrunn fra Kredittilsynet. Hauge har deltatt på 12 styremøter i 2018.

6.2. LEDELSE OG ADMINISTRASJON

Ledergruppen i Eksportkreditt Norge har bred erfaring fra industrien og eksportfinansieringsordningen.

Otto Søberg er administrerende direktør i Eksportkreditt Norge. Søberg har mer enn 30 års toppledererfaring fra eksportrettede næringer. Han har i tillegg bred styreerfaring fra en rekke eksportrettede virksomheter og bransjeorganisasjoner.

Cecilie Stadaas er CFO i Eksportkreditt Norge. Stadaas har lang erfaring som leder av økonomi- og stabfunksjoner både i private og offentlige virksomheter, og kommer fra stillingen som økonomidirektør i Forsvarsbygg. Hun har også vært CFO i IT-selskapet Basefarm, økonomisjef i NRK og revisjonssjef i DnB. Stadaas er utdannet siviløkonom ved Handelshøyskolen BI og har gjennomført flere lederutviklingsprogram. Hun er også LEAN-sertifisert.

Olav Einar Rygg er utlånsdirektør for havbaserte næringer ("Ocean Industries"). Han var fungerende administrerende direktør i Eksportkreditt Norge i selskapets første 100 dager, og fungerte også som administrerende direktør fra 1. juli til 1. desember 2016. Rygg er siviløkonom fra NHH og har tidligere arbeidserfaring fra Forsvaret, Den norske Hypotekforening, ABB og fra en rekke lederstillinger i Eksportfinans ASA, sist som utlånsdirektør.

Ivar Slengesol er utlånsdirektør for industri og miljøteknologi. Slengesol har en MBA fra IMD International (Sveits), en MA i internasjonal politikk og økonomi fra Johns Hopkins University School of Advanced International Studies (SAIS) (USA), og en BA i journalistikk fra University of South Carolina (USA). Slengesol var tidligere direktør for forretningsutvikling i Eksportfinans ASA og administrerende direktør i havvindsselskapet OceanWind AS. Videre har Slengesol hatt flere lederstillinger i Shell og Verdensbanken basert i Nederland, Frankrike og USA.

Jostein Djupvik er direktør for prosjekt- og låneadministrasjonen. Djupvik har bakgrunn fra Eksportfinans ASA og Nærings- og handelsdepartementet. Han har sin utdannelse fra NHH, Universitetet i Oslo og London School of Economics.

Tobias Hvinden er direktør for juridisk og compliance i Eksportkreditt Norge. Han har juridisk embets-eksamen fra Universitetet i Oslo og en Bachelor i business fra University of Colorado at Boulder, USA. Hvinden har tidligere jobbet som advokat og leder for utlånsjuridisk avdeling i Eksportfinans ASA. Han har også vært advokat i Kvale Advokatfirma DA og Advokatfirmaet Grette DA.

Ellen B. Svaheim er leder for kommunikasjonsavdelingen i Eksportkreditt Norge. Svaheim er utdannet siviløkonom fra Copenhagen Business School/Handels høyskolen i Nordland, og har i tillegg utdanning innen kommunikasjon og grafisk design. Svaheim har tidligere innehatt kommunikasjonsstillinger i Eksportfinans ASA og Canon Norge. Hun har også bakgrunn fra Gyro Marketing og Norges Bank Investment Management.

Ved utgangen av 2018 var det totalt 45 ansatte i Eksportkreditt Norge. Hovedvekten av selskaps medarbeidere er økonomer og jurister.

6.3. EIERSTYRING OG SELSKAPsledelse

Eksportkreditt Norge følger statens prinsipper for god eierstyring som beskrevet i Meld. St. 27 (2013 – 2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap. I Meldingens pkt. 8.2.3 fremgår det at alle heleide statlige selskaper bør følge norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES) der dette er hensiktsmessig, og som en del av dette gi en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse, herunder redegjøre for eventuelle avvik fra anbefalingen.

Eksportkreditt Norge følger statens prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse og har utarbeidet en redegjørelse for etterlevelse av NUES. Redegjørelsen inngår som vedlegg til årsrapporten og er publisert på selskapets nettsider. Deler av NUES sin anbefaling er ikke relevant for selskapet ettersom Eksportkreditt Norge er et heleid statlig selskap. Ikke relevante anbefalinger relaterer seg til likebehandling av aksjeeiere, fri omsettelighet av aksjer, innkalling til generalforsamling, valgkomité, retningslinjer for kontakt med aksjeeiere utenfor generalforsamlingen samt selskapsvertakelse.

6.4. TRE FORSVARSLINJER

Eksportkreditt Norge legger stor vekt på å ha et godt og effektivt system for risikostyring og internkontroll. Selskapet håndterer store pengestrømmer, og toleransenivået for feil med alvorlig konsekvens er meget lav. Selskapet oversender årlig to risikovurderinger til Nærings- og fiskeridepartementet.

Eksportkreditt Norge har etablert tre forsvarslinjer for risikostyring og internkontroll.

Internkontroll

Eksportkreditt Norge har et system for internkontroll og operasjonell styring som kalles helhetlige styringssystemer. Systemet har som mål å implementere et system for internkontroll og operasjonell risikostyring, med tilhørende styringsdokumenter, risikovurderinger og nøkkelkontroller, tilpasset selskapets størrelse og kompleksitet.

Systemet innebærer en helhetlig tilnærming til risikostyring og internkontroll i selskapet. Formålet med systemet er at alle som jobber i Eksportkreditt Norge skal ha et bevisst forhold til risiko i det daglige arbeidet, slik at selskapet kan ligge i forkant og unngå feil i det daglige arbeidet samt ha gode vurderinger hva gjelder fremtidig risiko.

Eksportkreditt Norges mål for internkontroll er at alle ansatte har tilhørende oppmerksomhet og kontroll integrert i sin arbeidshverdag, og dermed fungerer som første forsvarslinje mot feil. Linjeledelse har eierskap til og ansvar for risikovurdering, risikostyring og risikoreducerende tiltak, herunder også et ansvar for å opprettholde en hensiktsmessig internkontroll.

Compliance og controlling

Andre forsvarslinje i Eksportkreditt Norge består av både etterlevelseshensfunksjonen (compliance), som følger opp risiko for selskapets brudd på lover, forskrifter og retningslinjer, og selskapets controller-funksjon. Organisatorisk og faglig er compliance-funksjonen underlagt juridisk avdeling og controller-funksjonen underlagt økonomiavdelingen. Eksportkreditt Norge legger vekt på god koordinering av prosesser mellom compliance- og controller-funksjonen.

Internrevisjon

Selskapets tredje forsvarslinje er internrevisjonen, som er en uavhengig og objektiv revisjons- og rådgivningsfunksjon. Internrevisjonen skal bidra til at selskapet oppnår sine mål gjennom å tilføre selskapet en systematisk og disiplinert tilnærming for å evaluere og forbedre effektiviteten av selskapets risikostyring, kontroll- og styringsprosesser.

Internrevisjonen skal gjennomføre sitt arbeid i henhold til en risikobasert årlig revisjonsplan godkjent av selskapets styre. Resultatene av utførte revisjonsaktiviteter, med tilhørende forslag til forbedringer, rapporteres rettidig til ledelsen, kontrollfunksjoner og styret. Internrevisjon rapporterer direkte til styret og er funksjonelt uavhengig av administrasjonen. Eksportkreditt Norges internrevisjon ble etablert våren 2013 og er i dag outsourcet til PwC AS.

6.5. OPPFØLGING AV RISIKOER I 2018

Eksportkreditt Norges oppdaterte risikovurdering for 2018 ble oversendt Nærings- og fiskeridepartementet høsten 2018. Risikoene vurderes ut ifra sannsynlighet og konsekvens. Fargekodene grønn, gul og rød brukes for å indikere alvorlighetsgraden knyttet til risikoen, hvor rød er høyeste alvorlighetsgrad. Ingen risiko ble vurdert som rød i nevnte risikovurdering.

6.6. HENDELSER I 2019

Det har i 2019 ikke vært hendelser som har endret risikobildet for virksomheten betydelig. Eksportkreditt Norges oppdaterte risikovurdering for 2019 ble oversendt Nærings- og fiskeridepartementet våren 2019.

7.

Oppsummering og samlet vurdering av måloppnåelse

Eksportkreditt Norges hovedmål er å fremme norsk eksport gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering. I vedlegg til oppdragsbrevet for 2018 har NFD definert måleparameterne for hver enkelt av nøkkelbegrepene i hovedmålet til selskapet, og som selskapet forventes å rapportere på i årsrapporten. Måleparameterne er kommentert i årsrapporten, og dette kapitlet gir en samlet vurdering av måloppnåelsen opp mot de fastsatte måleparameterne.

Konkurransedyktig eksportfinansiering

Eksportkreditt Norge mottok i 2018 304 lånesøknader. Antallet søknader er økt fra 2017, og reflekterer et bredere spekter av bransjer enn tidligere år. Utlånssaldoen ved utgangen av 2018 var 61,2 milliarder kroner. Det er en reduksjon sammenlignet med 2017 som følge av lavere utbetalinger og førtidsinnfrielse på lån. Valutakurssvingninger økte utlånssaldoen isolert sett med ca. 2,3 milliarder kroner. Selskapets sannsynlighetsjusterte ordrebok var ved utgangen av 2018 på 19,2 milliarder kroner, som er en økning på ca. 15 prosent sammenlignet med året før.

Menon Economics har beregnet Eksportkreditt Norges addisjonalitet. For hver krone eksport relatert til Eksportkreditt Norges saker, tilsier beregningene at 72 øre ikke ville blitt realisert uten hjelp fra Eksportkreditt Norge og GIEK. Addisjonaliteten er på omtrent likt nivå sammenlignet med 2017.

I 2018 har Eksportkreditt Norge deltatt på faste forhandlingsmøter i OECDs eksportfinansieringsgrupper samt i OECDs ekspertgruppe på renter. Selskapet har også deltatt på forhandlingsmøter for arbeidet i IWG. Videre har selskapet deltatt på det årlige møtet for Ekvatorprinsippmedlemmene, samt på workshops arrangert av IFC med fokus på diskusjon og utvikling av IFC Performance Standards. Selskapet har fått god

respons på sitt internasjonale arbeid på dette, herunder fra eier Nærings- og fiskeridepartementet.

Eksportkreditt Norges vurdering er at måloppnåelsen innenfor nøkkelbegrepet konkurransedyktig eksportfinansiering er god.

Tilgjengelig eksportfinansiering

Eksportkreditt Norges mottatte lånesøknader under 2018 er fordelt på følgende bransjer:

- 68 søknader til utstyr til olje og gass
- 24 søknader til offshoreskip
- 71 søknader til passasjer- og handelsfartøy
- 60 søknader til fiskeri og havbruk
- 81 søknader til industri og fornybar energi.

Av totalt 304 søknader ble 56 vurdert til å være nyskapende prosjekter i 2018.

Eksportkreditt Norge har arbeidet målrettet for å tilrettelegge for finansiering av SMB eksportkontrakter under flere år. Selskapet har en digital søknadsprosess og forenklede dokumentasjonskrav for SMB, og Eksportkreditt Norge og GIEK samarbeider tett for å forbedre felles kundekommunikasjon og søknadsprosess ved finansiering av eksportkontrakt under 100 millioner kroner. I 2018 har Eksportkreditt Norge fokusert på å implementere nye tiltak for mer effektiv gjennomføring av transaksjoner, inkludert ny metodikk og nye verktøy for vurderinger av transaksjoner i tidlig fase. Det ble mottatt totalt 143 søknader fra SMBer.

Selskapet arrangerte 25 kundearrangementer i samarbeid med det øvrige virkemiddelapparatet, banker og andre interessenter i 2018.

Menon Economics intervjuet i 2018 20 interessenter for å kartlegge deres oppfatning av Eksportkreditt Norges rolle og omdømme, hvor godt kjent de er i markedet samt viktigheten av og kvaliteten på deres produkter, tjenester og

service. Interessentene inkluderer garantister, finansinstitusjoner, myndigheter, Innovasjon Norge, interessentorganisasjoner og advokater. Generelt er Eksportkreditt Norges interessenter godt fornøyde med Eksportkreditt Norges arbeid, og mener at selskapet spiller en sentral rolle i å utløse eksportrettet aktivitet. Dette gjelder spesielt innen kapitalintensive næringer preget av sterk internasjonal konkurranse, typisk prosjekter innen maritim næring og tilhørende leverandørindustri, som bidrar til bygging av offshore fartøyer og cruiseskip. Eksportkreditt Norges produkter og service oppleves som konkurransedyktige. Selskapet oppfattes til å inneha høy kompetanse om eksportfinansiering, oppleves som profesjonelle og har et godt omdømme. Enkelte mener at gjennomføringsprosessene bør kunne forenkles, spesielt i forbindelse med dokumentasjonsprosesser. Totalt sett er interessentene godt fornøyde med samarbeidet med Eksportkreditt Norge.

Eksportkreditt Norges vurdering er at måloppnåelsen innenfor nøkkelbegrepet tilgjengelig eksportfinansiering er god.

Effektiv eksportfinansiering

Eksportkreditt Norge hadde ved utgangen av 2018 208 lån i forvaltning. Selskapets økonomiske låneresultat var på 532 millioner kroner, fratrukket selskapets tilskudd for 2018. Selskapets hadde i 2018 et akseptabelt risikobilde med tanke på kreditt- og risikoeksponeringen, og det ble i 2018 ikke registrert noen brudd på vedtatte rammer for kreditt- og risikoeksponering. Selskapets forvaltningskostnad var på 0,18 prosent som en andel av utlånsporteføljen ²⁶⁾.

Omstillingen av norsk næringsliv generelt, og eksportindustrien spesielt, stiller andre og strengere krav til Eksportkreditt Norge. Hensynet til å ivareta behovene til norsk industri på en best mulig måte fordrer at Eksportkreditt Norge har gode og effektive prosesser. Selv om antall lån i

²⁶⁾ For fordeling av driftsutgifter etter art og volumtall kostnader vises det til figur under kapittel 3.3.4

forvaltning har en svak nedgang fra året før, er det imidlertid betydelig arbeid knyttet til avdragsuttsettelse og restrukturering av mange av lånene.

Eksportkreditt Norge har i 2018 gjennomført interne prosjekter, både på egenhånd og i samarbeid med GIEK, for å forbedre kundegrensesnittet og arbeide mer effektivt. Dette inkluderer blant annet utvikling av digitalt kundegrensesnitt sammen med GIEK, samt kartlegging og evaluering av rapporteringsprosessen internt i selskapet. Selskapet har også videreutviklet arbeidet med å digitalisere markedsarbeidet. Gjennom bruk av teknologi kan selskapet nå ut til flere potensielle og eksisterende kunder og dermed forenkle og effektivisere sine prosesser.

Eksportkreditt Norges vurdering at måloppnåelsen innenfor nøkkelbegrepet effektiv eksportfinansiering er god.

Prioriteringer i oppdragsbrevet

I oppdragsbrevet er det pekt ut flere prioriteringsområder. Disse er nytt skipsfinansieringstilbud, sikre statens samlede verdier, samarbeid med GIEK for å øke norsk eksport og samfunnsansvar inkludert antikorrupsjon.

Eksportkreditt Norge har i 2018 prioritert å gjøre det nye skipsfinansieringstilbudet kjent for redere, banker og den maritime leverandørindustrien. En intern prosjektgruppe har sikret god og effektiv implementering av tilbudet, herunder markedsfø-

ring av finansieringstilbudet, etablering av digital søknadsløp tilhørende tilbudet, utarbeidelse av tilhørende markedsmateriell og av tilpasset lånedokumentasjon, samt avklaring av rapportering til Nærings- og fiskeridepartementet.

Selskapet har i 2018 lagt ned betydelige ressurser for å sikre statens samlede verdier. Det er i 2018, og heller ikke i tidligere år, forekommet tap på hovedstol. Koordinering med GIEK er viktig i dette arbeidet.

Eksportkreditt Norge har i 2018 lagt ned en betydelig innsats for å gjøre de samlede finansielle virkemidlene overfor eksportbedriftene lettere tilgjengelig. En viktig målsetting har vært å gjøre Innovasjon Norge i stand til å være en inngangsport til eksportfinansiering og en bedre rådgiver for bedriftene. Dette gjøres ved å heve kompetansen om eksportfinansiering i Innovasjon Norge og senke terskelen for å involvere Eksportkreditt Norge og GIEK i diskusjoner med eksportbedrifter. Videre har Eksportkreditt Norge videreført satsingen på felles kundearrangementer med Innovasjon Norge, GIEK, GIEK Kredittforsikring og bankene.

Samfunnsansvarsarbeidet har hatt høyt fokus og det er lagt vekt på å ha god systemstøtte i dette arbeidet. I 2018 er det blant annet implementert et nytt verktøy for vurdering av ulike integritetsrisikoer i lånetransaksjoner.

8. Årsregnskap

8.1 STYRETS ÅRSBERETNING 2018

Eksportkreditt Norge forvalter eksportkredittordningen på vegne av staten ved å yte eksportfinansiering i form av såkalte CIRR-lån med fast rente og CIRR-kvalifiserte markedslån med flytende rente.^{8,1)} Eksportkredittordningen omfatter også finansieringstjenester i form av markedslån ved kjøp av skip bygget ved verft i Norge til norske kjøpere for bruk i Norge, regulert gjennom skipsfinansieringstilbudet. Selskapets virksomhet drives fra Oslo og med representasjon i Ålesund. For mer informasjon om eksportkredittordningen, se Eksportkreditt Norges årsrapport.

Selskapets mål og strategi

Hovedmålet for Eksportkreditt Norge er å fremme norsk eksport gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering. Innenfor hvert av delområdene av hovedmålet har Nærings- og fiskeridepartementet identifisert måleparametere som skal bidra til å vurdere Eksportkreditt Norges måloppnåelse. Eksportkreditt Norge rapporterer på måleparameterne i selskapets årsrapport.

Selskapet har med utgangspunkt i eiers mål og føringer utarbeidet en forretningsstrategi, som revideres årlig. I strategiplanen har Eksportkreditt Norge videreført prioriteringene for å

- bidra til omstilling i norsk næringsliv gjennom aktivt og profesjonelt markedsarbeid
- implementere nytt, vedtatt skipsfinansieringstilbud
- arbeide for et bredere produktspekter som imøtekommer finansieringsbehovene hos SMBer og større virksomheter
- sikre god drift gjennom effektive prosesser og kompetente medarbeidere
- sikre et tilgjengelig og effektivt tilbud basert på god kommunikasjon og digitale verktøy
- ivareta selskapets samfunnsansvar
- videreutvikle det gode samarbeidet med andre aktører.

Det er styrets vurdering at Eksportkreditt Norge i 2018 har bidratt til å fremme norsk eksport gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering. Selskapet har hatt

^{8,1)} CIRR-lån (Commercial Interest Reference Rate) er fastrentelån som gis i henhold til den OECD-tilknyttede avtalen om offentlig støttede eksportkreditter. Renten er basert på statsobligasjonsrenten i hver enkelt valuta og fastsettes av OECD. CIRR-lån kan gis i alle OECD-valutaer. Nedbetalingstiden på lånene er fra 2 til 12 år. For enkelte låneformål kan nedbetalingstiden være opptil 18 år.

TABELL 8.1 LÅNESØKNADER

Eksportkreditt Norges søknadsvolum for 2018 og 2017 var som følger^{8.2)}:

<i>Beløp i millioner kroner</i>	Antall søknader 2018	Antall søknader 2017	Søknadsvolum 2018	Søknadsvolum 2017
Utstyr til olje og gass	68	42	66 912	67 780
Offshoreskip	24	27	8 778	8 103
Passasjer- og handelsfartøy	71	47	31 239	18 204
Fiskeri og havbruk	60	50	10 158	10 445
Industri og fornybar energi	81	75	58 482	19 886
Totalt	304	241	175 571	124 418

høy markedsaktivitet for å sikre at eksportører og potensielle låntakere har god kjennskap til eksportkredittordningens tilbud. Videre viser gjennomførte kundeundersøkelser at brukere av ordningen oppfatter ordningens betingelser som konkurransedyktige og at eksportfinansiering har god addisjonalitet, det vil si er utløsende for ny eksport og bidrar til arbeidsplasser i Norge.

Markeds- og utlånsaktivitet

2018 har vært et aktivt år preget av et stort antall nye lånesøknader knyttet til mulige, nye leveranser fra norsk eksportindustri. Markedet har vært preget av omstillingen for maritim leverandøring og for utstyrsindustrien innen olje og gass. Samtidig vokser fiskeri og havbruk seg frem som et mer betydningsfullt markedsområde. Norske skipsverft og leverandører av skipsutstyr har i stor grad lykkes med å finne nye kundesegmenter etter nedgangen innen offshorerelatert virksomhet. Dette gjenspeiles i ordrebøkene til norske skipsverft og i Eksportkreditt Norge sine søknadstall. Aktiviteten innen industri og fornybar energi har vært relativt stabil sammenlignet med foregående år. Videre har eksportnæringen generelt hatt nytte av en fortsatt svak kronekurs målt mot annen valuta.

Eksportkreditt Norge mottok 304 lånesøknader med et samlet søknadsvolum på 175,6 milliarder kroner i 2018. Til sammenligning mottok selskapet 241 søknader med et søknadsvolum på 124,4 milliarder kroner i 2017. Veksten i antallet nye søknader er fordelt på alle markedsområder, men er spesielt stor innen utstyr til olje og gass samt innen passasjer- og handelsfartøy. I volum er det særlig industri og fornybar energi samt passasjer- og handelsfartøy som peker seg ut som vekstområder. I førstnevnte kategori er veksten primært knyttet til noen større leveranser av forsvarsutstyr. Søknadsmassen har endret seg gjennom 2018 og representerer en større spredning på markedsområder enn selskapets totale utlånsportefølje ved årsslutt. Dagens låneportefølje domineres i verdi fortsatt av lån til olje- og gassnæringen samt offshore skip.

Historisk har den største delen av søknadsvolumet mot offshoresektoren vært tilknyttet finansiering av offshore skip og -rigger. Fra 2015 har Eksportkreditt Norge opplevd en dreining i søknadsmassen, med flere henvendelser tilknyttet finansiering av FPSOer^{8.3)}, undervannsteknologi og feltutbygging. Denne trenden fortsatte også i 2018. Dreiningen i fokus for maritim sektor på andre segment enn offshore gjenspeiles i søknadstallene. Introduksjonen av det nye

^{8.2)} Flere av prosjektene vil etter all sannsynlighet falle bort, slik at sannsynlighetsjustert utbetalinger vil være vesentlig lavere.

^{8.3)} FPSO, Floating Production Storage and Offloading

TABELL 8.2 SANNSYNLIGHETSJUSTERT ORDREBOK

Eksportkreditt Norges sannsynlighetsjusterte ordrebok for 2018 og 2017 var som følger:

<i>Beløp i millioner kroner</i>	Antall 2018	Antall 2017	Volum 2018	Volum 2017
Utstyr til olje og gass	5	6	1 704	3 214
Offshoreskip	12	19	3 154	2 559
Passasjer- og handelsfartøy	26	16	11 323	7 963
Fiskeri og havbruk	15	7	2 685	1 594
Industri og fornybar energi	5	12	348	1 344
Totalt	63	60	19 213	16 674

skipsfinansieringstilbudet, med økt adgang til å finansiere skip for norske redere som bygger ved norske verft, har bidratt til en diversifisering i søknadsmassen. Selskapet arbeider sammen med verftene i tidlig fase med tanke på å tilby redere langsiktig finansiering av fartøyene som et supplement til øvrige finansieringsmuligheter i markedet.

Innenfor landbasert næring har selskapet arbeidet bredt innen offshore vindenergi, solenergi, forsvarsindustri og vann og sanitær. I tillegg har IKT vært et fokusområde for fremtidig vekst innen dette segmentet.

Eksportkreditt Norge vurderer forespørsler om finansiering før en søknad registreres. Det innebærer at flere forespørsler om lånefinansiering ikke blir registrert i søknadsmassen. Erfaringsvis konverteres i underkant av 10 prosent av antallet registrerte søknader til utbetalte lån. At søknader faller bort i låneprosessen har flere årsaker. I omtrent halvparten av bortfalte saker i 2018 valgte kjøper alternativ finansiering. Omtrent 30 prosent av sakene falt bort på grunn av at eksportøren tapte kontrakten, mens bortfallet i omtrent 10 prosent av sakene skyldes at kjøper kansellerte prosjektet. Omtrent 10 prosent av søknadene ble ikke godkjent av Eksportkreditt Norge

eller garantist og falt derfor bort underveis i låneprosessen. Eksportkreditt Norge er bevisst på at selskapets tilbud og råd gitt underveis i låneprosessen har utløsende effekt på eksportkontrakter, selv om selskapet ikke står for finansieringen av kontrakten.

Den totale ordreboken utgjorde 33,7 milliarder kroner ved utgangen av 2018, sammenlignet med 25,9 milliarder kroner ved utgangen av 2017. Den sannsynlighetsjusterte ordreboken har økt sammenlignet med 2017, fra 16,7 milliarder kroner til 19,2 milliarder kroner.^{8.4)} Økningen i den sannsynlighetsjusterte ordreboken er i hovedsak relatert til havbaserte næringer, særlig passasjer- og handelsfartøy hvor mindre cruise- og ekspedisjonsfartøy dominerer.

Eksportkreditt Norge signerte 21 nye låneavtaler med et samlet utlånsvolum på 4,9 milliarder kroner i 2018. Antall signerte låneavtaler er på nivå med foregående år, mens samlet volum er redusert. Det skyldes i hovedsak en reduksjon i gjennomsnittlig kontraktstørrelse innen olje og gass, og offshore skip. Innen havbaserte næringer ble det signert 17 avtaler med samlet volum på 4,6 milliarder kroner. Fire av låneavtalene som ble signert var innen industri og fornybar energi, med et samlet volum på 310 millioner kroner.

^{8.4)} Et lån inngår i den sannsynlighetsjusterte ordreboken når kunden har akseptert vilkårene i tilbudet.

TABELL 8.3 SIGNERTE LÅNEAVTALER

Eksporthkreditt Norges utvikling i signerte låneavtaler er som følger:

<i>Beløp i millioner kroner</i>	Antall 2018	Antall 2017	Volum 2018	Volum 2017
Utstyr til olje og gass	2	2	30	2 051
Offshore skip	2	4	37	1 029
Passasjer- og handelsfartøy	6	6	4 078	4 494
Fiskeri og havbruk	7	3	463	1 251
Industri og fornybar energi	4	7	310	933
Totalt	21	22	4 919	9 758

TABELL 8.4 EKSPORTKREDITTORDNINGENS KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Eksporthkredittordningens kontantstrømmer i 2018 og 2017 var som følger:

<i>Beløp i millioner kroner</i>	2018	2017
Nye utbetalinger ^{8.5)}	2 880	3 418
Renteinntekter	1 727	1 744
Avdrag ^{8.5)}	13 328	8 275
Gebyrinntekter	35	21

I overkant av 15 prosent av volumet ble utbetalt i 2018 og resterende ventes å komme til utbetaling i 2019 og 2020.

Eksporthkreditt Norge utbetalte lån for 2,9 milliarder kroner i 2018, mot 3,4 milliarder kroner i 2017. Nye utbetalinger var på 2,0 milliarder kroner innen havbaserte næringer, mot 2,7 milliarder kroner i 2017. Innenfor industri og fornybar energi ble utbetalingsvolumet økt fra 659 millioner kroner i 2017 til 815 millioner kroner i 2018. 44 prosent av utbetalingsvolumet i 2018 var knyttet til CIRR-lån, andelen er noe lavere enn i 2017.

Eksporthkreditt Norge har per 31. desember 2018 totalt 208 lån i forvaltning med totalt volum på 61,2 milliarder kroner. ^{8.6)} Til sammenligning hadde selskapet 214 lån i forvaltning med totalt volum til 69,4 milliarder kroner ved utgangen av 2017. Utlånssaldoen relatert til havbaserte næringer utgjør 96 prosent av total utlånssaldo, mens landbaserte næringer står for 4 prosent. Utlånssaldoen består i hovedsak av lån i USD og NOK, da lån innen utstyr til olje og gass og offshore skip domineres av disse to valutaene.

^{8.5)} Avdragene i utenlandsk valuta i 2018 er ført etter faktisk kost, det vil si til den valutakursen avdragene blir mottatt til. Selskapet foretar ikke sikringstransaksjoner mot valutakurssvingninger.

^{8.6)} Basert på Norges Banks midtkurs for siste bankdag i desember 2018. USD:NOK 8,689, EUR:NOK 9,948, GBP:NOK 11,121, SEK:NOK 97,01, CAD:NOK 6,375, JPY:NOK 7,905, DKK:NOK 133,22.

TABELL 8.5 UTLÅNSSALDO

Eksportkreditt Norges utlånssaldo fordelt på valutaer og bransjer ved utgangen av 2018 var som følger:

Beløp i millioner kroner	CAD	DKK	EUR	GBP	JPY	NOK	SEK	USD	Totalt
Utstyr til olje og gass	0	0	234	0	0	700	0	13 624	14 558
Offshore skip	503	7	148	401	0	18 537	0	21 973	41 569
Passasjer- og handelsfartøy	0	0	958	0	0	327	0	327	1 612
Fiskeri og havbruk	0	0	359	0	85	353	0	333	1 130
Industri og fornybar energi	0	0	899	309	0	0	32	1 111	2 350
Totalt	503	7	2 598	711	85	19 917	32	37 368	61 220
Andel av totalsaldo i %	0,82	0,01	4,24	1,16	0,14	32,53	0,05	61,04	100,0

Sikre statens samlede verdier

En sentral oppgave for Eksportkreditt Norge er å ivareta statens samlede verdier, et arbeid som ventes å fortsette inn i 2019. Arbeidet knytter seg hovedsakelig til restrukturering av lån og avdragsutsettelse til låntakere. Ved utgangen av 2018 har Eksportkreditt Norge 122 lån der det er innvilget avdragsutsettelse for 29 låntakere. De samlede innvilgede avdragsutsettelsene utgjør 33,8 milliarder kroner ved årets slutt. Eksportkreditt Norge har gode garantister bak lånene, og tapsrisikoen vurderes å være lav.

Arbeid rettet mot små og mellomstore bedrifter

Eksportkreditt Norges arbeid rettet mot små og mellomstore eksportbedrifter (SMB) med slutt kunder som etterspør langsiktig finansiering har høy prioritet i styret. Arbeidet med å støtte disse bedriftene i å realisere vekst utenlands prioriteres og er sentralt i selskapets markedsarbeid. Det er også fra disse bedriftene Eksportkreditt Norge i størst grad opplever etterspørsel etter salgssøtte til eget arbeid, og også generell rådgivning knyttet til finansiering av sin eksportaktivitet. Eksportkreditt Norge registrerer at selskapets rådgivning bidrar og har utløsende effekt på norsk eksport, også i transaksjoner hvor selskapet ikke ender opp med å gi finansiering.

I 2018 var søknadsinngangen fra SMB-eksportører 143 søknader, noe som utgjorde 47 prosent av totalt mottatte lånesøknader. Til sammenligning mottok selskapet 105 lånesøknader fra SMBer i 2017, som utgjorde 44 prosent av mottatte lånesøknader. Kundesegmenter innenfor kategorien SMBer er fragmenterte og utgjør et bredt spekter av bransjer. Dette reflekteres også i selskapets SMB-portefølje som domineres av leverandører tilknyttet IKT, maritim industri, fornybar energi, fiskeoppdrett og andre utstyrsleverandører. I 2018 har Eksportkreditt Norge ytterligere intensivert arbeidet for å tilrettelegge for finansiering av små og mellomstore eksportkontrakter. Det er innført en ny metode for screening av potensielle transaksjoner i tidlig fase. Eksportkreditt Norge kan ved dette gi bedre og raskere råd til eksportørene om videre prosess og sammen med GIEK fokusere ressursene mer målrettet mot de eksportører som har størst mulighet for å lykkes. For nærmere omtale av Eksportkreditt Norges arbeid rettet mot SMBer, se selskapets årsrapport.

Eksportkreditt Norge AS, selskapsregnskap

Eksportkreditt Norge mottar tilskudd over statsbudsjettet for forvaltningen av eksportkredittordningen. For 2018 var tilskuddet på 112,4 millioner kroner, hvorav 112,2 millioner kroner ble inntektsført. Driftskostnadene eksklusive avskrivninger

var på 107,2 millioner kroner. Kostnadene består i hovedsak av personalkostnader, administrasjonskostnader og kjøp av eksterne tjenester.

Årsresultatet for 2018 viser et overskudd på 4,5 millioner kroner etter skatt, sammenlignet med et overskudd etter skatt i 2017 på 3,7 millioner kroner. Selskapet har 51,4 millioner kroner i egenkapital før utbytte og er lite eksponert mot finansiell risiko. Selskapets kontantstrømoppstilling viser at likviditeten er god. Avvik mellom driftsresultatet og kontantstrøm skyldes utsatt inntektsføring av investeringstilskudd. Selskapets eiendeler består i hovedsak av bankinnskudd, inventar og immaterielle eiendeler.

For 2019 har Stortinget vedtatt et tilskudd til Eksportkreditt Norge på 115,1 millioner kroner.

I henhold til regnskapslovens §§ 3-3a og 3-2a bekrefter styret at aksjeselskapets årsregnskap og eksportkredittordningens kontantstrømoppstilling gir et rettviseende bilde av virksomhetens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat, samt at regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets slutt som er av betydning for bedømmelsen av regnskapet.

Resultatdisponering

Styret foreslår overfor generalforsamlingen å utbetale 22 millioner kroner i utbytte for regnskapsåret 2018. Utbyttet består av årets overskudd på 4,5 millioner kroner og overføring fra annen egenkapital på 17,5 millioner kroner. Det foreslåtte utbyttet er vurdert som forsvarlig utfra Eksportkreditt Norges egenkapital og likviditet.

Risikostyring og internkontroll

Føringer for kredittrisikostyringen er gitt i lov og instruks til selskapet. Alle utlån står på statens balanse. Lånene skal være 100 prosent garantert av finansinstitusjoner og/eller statlige garanti-

institusjoner som oppfyller selskapets krav til kredittverdighet.

Eksportkreditt Norge er opptatt av å ha gode rutiner for styring av risiko for å unngå tap knyttet til eksportkredittordningen. Selskapet har ikke hatt tap på hovedstol siden opprettelsen av selskapet.

Eksportkreditt Norge sin virksomhet innebærer motpartsrisiko mot garantister, markedsrisiko og operasjonell risiko. Eksportkreditt Norge har i 2018 arbeidet med risikostyringen gjennom vedlikehold av selskapets helhetlige rammeverk for internkontroll og operasjonell risikostyring. Systemet sikrer enhetlig tilnærming til internkontroll og risikostyringsarbeid på tvers av organisasjonen innenfor områdene risikovurderinger, styringsprinsipper, kontrollaktiviteter, roller og ansvar og oppfølging av rapportering.

I vurderingen av risikoene er det viktig å skille mellom risiko knyttet til eksportkredittordningen og risiko knyttet til Eksportkreditt Norge som selskap. Risikobildet vil kunne være forskjellig for eksportkredittordningen og for Eksportkreditt Norge.

Motpartsrisiko

I forvaltningen av eksportkredittordningen følger selskapet ratingnivåer, nøkkeltall og rammeutnyttelse på alle garantister løpende. Alle lån var ved utgangen av 2018 godt innenfor de etablerte rammene for motpartsrisiko, og eksportkredittordningens motpartsrisiko anses for å være lav.

Eksportkreditt Norges motpartsrisiko knytter seg til driften av selskapet og anses for å være begrenset.

Markedsrisiko

Under eksportkredittordningen var 67 prosent av utlånsaldoen i utenlandsk valuta ved utgangen av 2018. Til sammenligning var 69 prosent av alle utlånene i utenlandsk valuta ved utgangen av 2017. Av utlånsaldoen var 35 prosent av lånene gitt på markedsvilkår, dette er på nivå med 2017

da det var 37 prosent. Selskapet har ikke anledning til å foreta sikringstransaksjoner, og den norske stat håndterer valutarisiko knyttet til utlånene i selskapets portefølje sammen med statens øvrige eksponering.

Eksportkreditt Norges finansielle markedsrisiko knytter seg til driften av selskapet og anses for å være begrenset.

Likviditetsrisiko

Eksportkredittordningens likviditetsrisiko er begrenset, da ordningen har tilgang til midler direkte fra Norges Bank ved utbetaling av lån.

Eksportkreditt Norges likviditetsrisiko er begrenset, da selskapet mottar kvartalsvise overføringer av selskapets drifts- og investeringstilskudd.

Operasjonell risiko inkludert CSR

Eksportkredittordningens og Eksportkreditt Norges operasjonelle risiko henger i stor grad sammen, da operasjonelle feil i selskapet kan få innvirkning på forvaltningen av eksportkredittordningen.

Den operasjonelle risikoen knytter seg i hovedsak til håndtering av selskapets låneengasjement, herunder håndtering av risiko knyttet til korrupsjon, hvitvasking, miljø og sosiale forhold, samt etablering av korrekt låne- og sikkerhetsdokumentasjon. Eksportkreditt Norge håndterer restruktureringer og mislighold av eksisterende låneengasjement. Dette arbeidet innebærer operasjonell risiko, og det legges ned betydelig arbeid i å etablere gode prosesser som sikrer statens verdier. Det foreligger også operasjonell risiko i selskapet knyttet til utbetaling av lån og innbetaling av renter og avdrag i låneengasjementene, samt løpende oppfølging av låneengasjementene i lånets løpetid.

Oppfølgingen av operasjonell risiko i selskapet er ivaretatt gjennom god juridisk kompetanse for å sikre overholdelse av lover og regler samt korrekt låne- og sikkerhetsdokumentasjon. Videre

er implementering av gode kontrollrutiner i selskapets låneadministrasjon knyttet til løpende oppfølging av lån samt inn- og utbetalinger blitt vektlagt. Selskapet har i tillegg nedsatt en egen gruppe av medarbeidere som følger opp utfordrende engasjementer samt en egen antikorrupsjonsgruppe. Selskapets system for håndtering av internkontroll og operasjonell risikostyring, helhetlige styringssystemer, har bidratt til ytterligere bedring av systemer og rutiner for å redusere og bedre overvåke den operasjonelle risikoen. Eksportkreditt Norge samarbeid med GIEK er også med på å bidra til å redusere den operasjonelle risikoen gjennom tilgang på kompetanse og økt mulighet for erfaringsdeling.

Selskapets øvrige drift

Risiko knyttet til øvrig drift gjelder i hovedsak vellykket implementering og videreutvikling av kritiske systemer, og etterlevelse av de krav staten har stilt til virksomheten.

Forsknings- og utviklingsaktiviteter

Eksportkreditt Norge har selv ingen forsknings- og utviklingsaktiviteter (FoU). Eksportkreditt Norge er av eier bedt om å legge vekt på finansiering av prosjekter som utvikler ny kunnskap og teknologi. Eksportkreditt Norge vurderer graden av innovasjon i prosjektene som omsøkes i henhold til OECDs klassifisering. Av 304 omsøkte prosjekter ble 18 prosent klassifisert som «særdeles nyskapende» eller «nyskapende» i 2018, mot 16 prosent i 2017. Eksportkreditt Norge har et kontinuerlig fokus på å utvikle finansieringsløsninger for å sikre relevans hos selskapets kunder.

Eierstyring og selskapsledelse

God foretaksstyring sikrer at Eksportkreditt Norge styres på en god og effektiv måte. Dette er en forutsetning for at selskapet skal nå sine mål over tid og levere tjenester i henhold til de krav og forventninger som stilles.

Eksportkreditt Norge følger statens prinsipper for god eierstyring som beskrevet i Meld. St. 27 (2013 – 2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap.

I Meldingens pkt. 8.2.3 fremgår det at alle heleide statlige selskaper bør følge Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES) der dette er hensiktsmessig, og som en del av dette gi en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse, herunder redegjøre for eventuelle avvik fra anbefalingen.

Eksportkreditt Norge har utarbeidet en redegjørelse for etterlevelse av NUES. Redegjørelsen inngår som vedlegg til årsrapporten og er publisert på selskapets nettsider. Deler av NUES sin anbefaling er ikke relevant for selskapet ettersom Eksportkreditt Norge er et heleid statlig selskap. Ikke-relevante anbefalinger relaterer seg til likebehandling av aksjeeiere, fri omsettelighet av aksjer, innkalling til generalforsamling, valgkomité, retningslinjer for kontakt med aksjeeiere utenfor generalforsamlingen samt selskapsovertakelse.

Bærekraft og samfunnsansvar

Styret vektlegger at Eksportkreditt Norges arbeid med bærekraft og samfunnsansvar er en integrert del av selskapets virksomhet, strategi og rolle som rådgiver for markedet. Det fokuseres på områder hvor selskapet er mest utsatt for risiko og har størst mulighet til å påvirke. Dette gjelder primært aspekter knyttet til miljø og sosiale forhold, samt arbeid med antikorrupsjon i selskapets lånetransaksjoner. For å ivareta Eksportkreditt Norges samfunnsansvar følger selskapet nasjonale og internasjonale lover og regler på området, samt anerkjente internasjonale retningslinjer når selskapet skal vurdere sosial og miljømessig risiko i prosjektfinansiering. Selskapet arbeider for å medvirke til en positiv utvikling innen CSR ved å stille krav til eksportør og låntaker der Eksportkreditt Norge vurderer at det er nødvendig med forbedringer for å tilfredsstillende selskapets retningslinjer. Eksportkreditt Norge søker å sikre at forbedringer gjennomføres gjennom betingelser i låneavtalen og oppfølging av låneforhold. Dette utgjør sammen med god og riktig kompetanse, etikk og integritet, grunnstammen i Eksportkreditt Norges samfunnsansvar.

Selskapet har i 2018 introdusert reviderte KYC (know your customer) prosesser og implementert et nytt verktøy for vurdering av ulike integritetsrisikoer i den enkelte lånetransaksjonen. Formålet har vært å forbedre risikoanalysene og å sikre en helhetlig og konsekvent tilnærming til ulike risikoer som korrupsjon, hvitvasking og annen integritetsrisiko.

Eksportkreditt Norge har de siste årene videreutviklet arbeidet med å vurdere sosiale forhold, herunder menneskerettigheter, ved skipsverft. Fra å ha fokus på asiatiske verft som ferdigstiller nye skip og rigger, har arbeidet de siste to årene vært mer fokusert inn mot de norske verftenes skrogleverandører. Dette gjøres i tett samarbeid med de norske verftene. Regjeringen forventer at norske eksportbedrifter tar ansvar for miljø og sosiale forhold blant sine underleverandører, og Eksportkreditt Norges arbeid er bygget på disse forventningene. Norske verft bygger nå mange fiske- og brønnbåter, og selskapet har i 2018 arbeidet med å bygge kompetanse om miljøforhold og miljøreguleringer innen fiskeri og havbruk. Gjennom et utredningsprosjekt ble det i 2018 også vurdert hvordan Eksportkreditt Norge best kan bidra til å fremme det grønne skiftet, og hvordan selskapet skal forholde seg til klimarisiko i porteføljen. For mer informasjon om selskapets arbeid med samfunnsoppdraget og samfunnsansvaret, se Eksportkreditt Norges årsrapport.

Eksportkreditt Norge forurenser ikke det ytre miljø utover effekter av normal kontordrift og reiseaktivitet for en virksomhet av denne størrelse og art.

Likestilling og mangfold

Selskapet hadde ved utgangen av 2018 totalt 45 ansatte, samt fire nye medarbeidere som tiltrer i første kvartal 2019. Selskapet har en tilnærmet lik fordeling mellom antall kvinner (53 prosent) og menn (47 prosent). Kvinneandelen blant de aksjonærvalgte styremedlemmene var 60 prosent, mens kvinneandelen i styret samlet sett var 67 prosent. Andelen kvinner i ledergruppen var

ved årsskiftet 17 prosent og er økt til 29 prosent i løpet av første kvartal 2019. I stillinger med personalansvar i organisasjonen (på nivået under ledergruppen) var kjønnsfordelingen 50 prosent kvinner og 50 prosent menn. For stillinger med fagansvar og/eller bransjeansvar innen ulike markedssegment var fordelingen ved årsskiftet 63 prosent kvinner og 37 prosent menn.

Eksportkreditt Norge har etablert retningslinjer og gjennomfører tiltak for å sikre at selskapet arbeider målrettet og planmessig med likestilling og mangfold. Selskapet vektlegger kjønnsbalanse ved rekruttering av nye medarbeidere, sikrer like muligheter for alle ansatte til kompetanseutvikling samt utligner eventuelle ubegrunnede forskjeller i lønn og øvrig kompensasjon mellom kjønnene. Eksportkreditt Norge har nulltoleranse for enhver form for psykisk, seksuell eller annen form for trakassering. For mer informasjon om likestilling og mangfold, se Eksportkreditt Norges årsrapport.

Arbeidsmiljø og kompetanseutvikling

Eksportkreditt Norge er en kunnskapsbasert organisasjon med et klart mål om å sette kunden i fokus. Selskapet jobber systematisk med kompetansedeling for å sikre en robust organisasjon. I 2018 har selskapet arbeidet med kompetanseutvikling på tvers av avdelinger innen et utvalg prioriterte kompetanseområder.

Eksportkreditt Norge skal ha en ledelse med tydelig målstyring, god informasjonsdeling og tilbakemeldinger på utført arbeid. Selskapets forventning til medarbeidere er at de tar ansvar, gir hverandre konstruktive og tydelige tilbakemeldinger, er fleksible og bidrar til arbeidsglede på jobben.

Det totale sykefraværet i selskapet i 2018 var på 2,3 prosent, hvorav korttidssykefraværet var på 0,8 prosent mens langtidsfraværet var på 1,5 prosent. Det har ikke forekommet eller blitt rapportert

arbeidsskader eller ulykker i løpet av året, som har resultert i materielle skader eller personskader. Selskapets arbeidsmiljøutvalg har avholdt ett møte i 2018.

Styret og kompensasjonsutvalgets møtevirksomhet

Styret har avholdt totalt 12 møter i 2018, herav syv ordinære møter og fem møter per telefon/sirkulasjon. Styret har et kompensasjonsutvalg som er et saksforberedende organ for styret i saker knyttet til godtgjørelse, pensjon og HR-relaterte saker. Utvalget har i 2018 hatt tre møter, hvorav ett møte per sirkulasjon.

Fremtidsutsikter

Global økonomisk vekst anslås av Verdensbanken i januar 2019 til å bli rundt 2,9 prosent for perioden 2019^{8,7)}. Vekstanslaget er nedjustert siden juni 2018, noe som reflekterer økende bekymring for blant annet handelskrig, Brexit og lavere vekst i Kina. Frykt for økte renter, gjeldsoppbygging og et mulig negativt vekstomslag i større grad begynt å prege kapitalmarkedene. Økt volatilitet har gitt moderat høyere innlånskostnader for bankene og redusert tilgang til obligasjonsmarkedene for låntakere ved slutten av 2018 og i begynnelsen av 2019. Vekstutsiktene for Norges viktigste eksportmarkeder er dermed noe mer usikre i første kvartal 2019.

Norsk økonomi er inne i en moderat oppgangskonjunktur, og de fleste analytikere forventer at veksten fortsetter under forutsetning at verdensøkonomien ikke rammes av et uventet globalt omslag. I første kvartal 2019 var kronekursen svak, noe som tilsier økt konkurransevne for norsk eksportindustri.

Eksportkreditt Norge forventer at havbaserte næringer vil dominere nye lån fra selskapet i 2019, med bakgrunn i en positiv trend innen havbruk og norske verfts ordreinngang, samt økt aktivitet innen leverandørindustrien til olje og gass.

^{8,7)} World Bank Group, Global Economic Prospects – Darkening skies, 2019

I følge markedsanalyser utført av OECD vokser norsk eksport, men ikke raskt nok for å følge de globale eksportmarkedene. Norge har tapt markedsandeler i de globale eksportmarkedene siden 1998, og denne negative trenden forventes å fortsette inn i 2019. Eksportkreditt Norge vil fortsette

å arbeide for å styrke eksportfinansieringstilbudet gjennom forenklinger og en markedsorientert virksomhet. Videre kommer selskapet til å arbeide for et utvidet mandat med et bedre tilpasset finansieringstilbud til eksportindustrien, og da spesielt for små og mellomstore bedrifter.

Oslo, 15.mars 2019

Else Bugge Fougner
Styrets leder

Siri Beate Hatten
Styremedlem

Ingelise Arntsen
Styremedlem

Finn Ivar Marum
Styremedlem

Øyvind Holte
Styremedlem

Marie Sørli
Styremedlem

Otto Søberg
Administrerende direktør

8.2 ÅRSREGNSKAP MED NOTEVERK

RESULTATREGNSKAP

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Noter	2018	2017
Annen inntekt	2	114 031	111 196
Sum driftsinntekter		114 031	111 196
Lønnskostnader	3, 10, 12, 13	69 786	70 861
Avskrivninger	5	1 793	2 693
Annen driftskostnad	14, 15	37 440	33 636
Sum driftskostnader		109 019	107 190
Driftsresultat		5 013	4 006
Finansinntekt		1 271	1 400
Finanskostnad		163	283
Netto finansposter		1 108	1 117
Årsresultat før skatt		6 120	5 123
Skattekostnad	4	1 606	1 414
Årsresultat		4 515	3 709
Avsatt til utbytte		22 000	0
Overført fra annen egenkapital		-17 485	0
Overført til annen egenkapital			3 709
Sum disponeringer	9	4 515	3 709

BALANSE

Beløp i tusen kroner	Noter	2018	2017
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Utsatt skattefordel	4	4 243	5 559
Immaterielle eiendeler	5	266	1 597
Inventar og datautstyr	5	232	497
Sum anleggsmidler		4 741	7 653
Omløpsmidler			
Kundefordringer	6	2 545	3 160
Andre fordringer	6	659	537
Innskuddsfond pensjoner	10	3 092	3 036
Bankinnskudd	7	73 908	71 182
Sum omløpsmidler		80 203	77 915
SUM EIENDELER		84 944	85 568
EGENKAPITAL OG GJELD			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	8	10 000	10 000
Overkurs	8	3 917	3 917
Sum innskutt egenkapital		13 917	13 917
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	9	15 514	32 999
Sum egenkapital		29 431	46 916
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	10	9 651	9 538
Ikke inntektsført investeringstilskudd	2	478	2 075
Andre avsetninger for forpliktelser	10, 12, 13	606	4 448
Sum avsetning for forpliktelser		10 736	16 061
Kortsiktig gjeld			
Avsatt utbytte		22 000	0
Leverandørgjeld		3 818	4 234
Betalbar skatt	4	290	0
Skyldig offentlige skatter og avgifter	4, 11	5 111	5 045
Annen kortsiktig gjeld	10, 11, 12, 13	13 559	13 312
Sum kortsiktig gjeld		44 778	22 591
Sum gjeld		55 513	38 652
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		84 944	85 568

Oslo, 15. mars 2019

Else Bugge Fougner
Styrets leder

Siri Beate Hatlen
Styremedlem

Ingelise Arntsen
Styremedlem

Finn Ivar Marum
Styremedlem

Øyvind Holte
Styremedlem

Marie Sørli
Styremedlem

Otto Søberg
Administrerende direktør

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2018	2017
Likvider tilført/brukt på virksomheten		
Tilskudd	112 435	109 698
Renteinntekter	1 284	1 172
Utbetaling til drift	111 190	105 939
Netto likviditetsendring fra virksomheten	2 529	4 931
Likvider tilført/brukt på investeringer		
Investert i varige driftsmidler*	197	488
Innbetaling salg av driftsmiddel	0	0
Netto likviditetsendring fra investeringer	197	488
Likvider tilført/brukt på finansiering		
Innbetaling av egenkapital	0	0
Netto likviditetsendring fra finansiering	0	0
Netto endring i likviditeter gjennom året	2 726	5 419
Likviditetsbeholdning per 01.01	71 182	65 763
Likviditetsbeholdning per 31.12	73 908	71 182

* Kjøp av anleggsmidler som er aktivert herunder immaterielle eiendeler og inventar.

► NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Overordnede prinsipper for årsregnskapet

Årsregnskapet for Eksportkreditt Norge er utarbeidet i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk i Norge. Regnskapet er presentert i norske kroner.

Ved usikkerhet har selskapet benyttet beste estimat på bakgrunn av den informasjonen som var tilgjengelig da årsregnskapet ble avlagt, og virkningen av endringer i regnskapsestimater blir normalt resultatført. Alle inntekter og kostnader er resultatført. Årsregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper som anvendes konsistent over tid. Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift.

Regnskapsestimater

Utarbeidelse av regnskap i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Estimatenes baseres på erfaring og en vurdering av underliggende faktorer. Områder som i stor grad inneholder slike skjønsmessige vurderinger er beskrevet nedenfor i omtalen av de ulike regnskapsprinsippene. Estimater og vurderinger er hovedsakelig knyttet til avskrivninger, pensjoner og avsetninger.

Tilskudd/driftsinntekter

Stortinget bevilger selskapets tilskudd årlig. Tilskuddet gjøres tilgjengelig av Nærings- og fiskeridepartementet gjennom årlige oppdragsbrev og utbetales i like store kvartalsvise beløp. Tilskuddet kan gis som en kombinasjon av drifts- og investeringstilskudd.

Driftstilskuddet ytes i takt med selskapets aktiviteter, og regnskapsføres i sin helhet som driftsinntekt i samme periode som selskapets aktiviteter utføres. Bruttoføring av tilskuddet legges til grunn.

Investeringstilskudd bruttoføres og balanseføres som utsatt inntekt for å resultatføres i takt med avskrivningsperioden for den tilhørende investeringen. Periodisert tilskudd klassifiseres som driftsinntekt i resultatregnskapet.

Pensjoner

Innskuddsordning:

Selskapet har i 2018 i hovedsak hatt innskuddsbasert pensjonsordning. For innskuddsbasert pensjonsordning betales innskuddet til en pensjonsforsikringsordning. Når innskuddet er betalt gjenstår ingen ytterligere forpliktelser. Innbetaling til innskuddsbaserte pensjonsordninger belastes resultatregnskapet for den perioden innskuddet gjelder.

Ytelsesordning:

Selskapet har to individuelle ytelsesordninger. Den balanseførte forpliktelsen gjelder en førtidspensjonsordning og to pensjonsordninger over 12G, for personer tidligere ansatt i Eksportfinans ASA.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forventet sluttlønn. Beregningen er basert på en rekke forutsetninger herunder diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra Folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet. Bokført forpliktelse og kostnad er inkludert arbeidsgiveravgift og finansskatt. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og presentert som omløpsmidler i balansen.

Se også note 10 «Pensjoner».

Merverdiavgift

Eksportkreditt Norge omsetter tjenester med formidling av finansiering unntatt fra avgiftsplikt etter merverdiavgiftsloven § 3-6 bokstav b.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp, dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi og dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Gjenvinnbart beløp vurderes til det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Bruksverdi er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler er balanseført i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel, og utgift kan måles pålitelig.

Kjøpt programvare balanseføres til anskaffelseskost, inkludert utgifter til å få programmene operative, og avskrives over forventet økonomisk levetid (opptil fem år). Utgifter til utvikling eller vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Nedskrivning av immaterielle eiendeler vurderes basert på tilsvarende prinsipper som for varige driftsmidler.

Avskrivninger

Avskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler er basert på antatt økonomisk levetid for disse. Fremtidige investeringsbeslutninger vil påvirke forventet brukstid. Dette kan gi grunnlag for endrede avskrivningsprofiler og vil påvirke fremtidige resultater.

Omløpsmidler

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kundefordringer er oppført til pålydende med fradrag for avsetning til forventede tap. Fordringer nedskrives basert på en vurdering av forsinket betaling og andre indikatorer på at kunden har betalingsvansker.

Kortsiktig gjeld

Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Avsetninger

For enkelte resultatposter i regnskapet avsettes det for forventede fremtidige kostnader basert på estimater og informasjon som er tilgjengelig på tidspunktet for regnskapsavleggelsen. Disse avsetningene kan avvike fra faktisk fremtidig kostnad. Avsetninger knytter seg i hovedsak til kostnad for kompensasjon på grunn av avvikling av ytelsesordning under 12G, avvikling av innskuddsordning over 12G og variabel kompensasjon til ansatte.

Skatter

Skattekostnaden omfatter periodens betalbare skatter og endringene i utsatt skatt/-skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Netto utsatt skatt/-skattefordel er beregnet med 25 prosent på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskaps- og skattemessige verdier på eiendeler og gjeld, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli utnyttet.

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden under finansposter.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter bankinnskudd.

▶ **NOTE 2** TILSKUDD OG ANDRE INNTEKTER

Selskapet har i 2018 mottatt drifts-/investeringstilskudd fra Nærings- og fiskeridepartementet på totalt 112,4 millioner kroner eksklusiv merverdiavgift.

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2018	2017
Driftstilskudd	112 435	109 698
Aktivert driftstilskudd	-197	-488
Resultatført investeringstilskudd i perioden	1 793	1 986
Sum tilskudd og andre inntekter	114 031	111 196

▶ **NOTE 3** LØNSKOSTNAD, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSER M.M.

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2018	2017
Lønn	50 920	49 428
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	10 959	10 891
Pensjonskostnader	4 838	7 746
Andre personalkostnader	3 070	2 796
Sum lønnskostnader	69 786	70 861
Antall faste ansatte per 31.12	45	45
Antall midlertidig ansatte	0	0
Ansatte med signert arbeidsavtale, ikke tiltrådt per 31.12.	4	4
Gjennomsnittlig antall årsverk	46	48

► **NOTE 4** SKATTEKOSTNAD

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2018	2017
Beregning av betalbar skatt		
Ordinært resultat før skattekostnad	6 120	5 123
Permanente forskjeller	302	532
Endring midlertidige forskjeller	-4 939	-3 472
Grunnlag betalbar skatt	1 158	2 183
Betalbar skatt på årets resultat (25 %)	290	0
Betalbar skatt i balansen består av		
Betalbar skatt på årets resultat	290	0
Sum betalbar skatt i balansen	290	0
Årets skattekostnad består av		
Betalbar skatt på årets resultat	290	0
Endring utsatt skattefordel	1 316	1 414
Årets skattekostnad	1 606	1 414
Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt		
Driftsmidler	-1 083	-1 128
Netto pensjonsforpliktelser	-10 345	-14 735
Ikke inntektsført investeringstilskudd	-478	-2 075
Andre midlertidige forskjeller	-5 067	-3 975
Underskudd til fremføring	0	-325
Sum midlertidige forskjeller	-16 973	-22 238
Utsatt skatt (+) / utsatt skattefordel (-) pr. 31.12.	-4 243	-5 559
Avstemming fra nominell til faktisk skattesats		
Forventet skatt etter nominell skattesats (25 %)	1 530	1 281
Effekt av permanente forskjeller	76	133
Effekt av endring skatteprosent (25 %) ved beregning av utsatt skatt/skattefordel	0	0
Skattekostnad i henhold til resultatregnskapet	1 606	1 414

Skattesats på 25 % inkluderer selskapsskatt på 23 % og finansskatt på 2 %.

► **NOTE 5** IMMATERIELLE EIENDELER OG VARIGE DRIFTSMIDLER

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Immaterielle eiendeler	Inventar	IKT utstyr	Kunst	Totalt 2018	Totalt 2017
Anskaffelseskost 01.01.18	13 008	3 670	1 872	28	18 578	18 090
Tilgang driftsmidler	135	0	62	0	197	488
Utrangerte driftsmidler	0	0	972	0	972	0
Anskaffelseskost 31.12.18	13 143	3 670	962	28	17 803	18 578
Akkumulerte avskrivninger 01.01.18	11 412	3 201	1 872	0	16 485	13 792
Årets avskrivninger	1 465	316	12	0	1 793	2 693
Tilbakeførte avskrivninger på utrangerte driftsmidler	0	0	972	0	972	0
Bokført verdi 31.12.18	266	154	50	28	498	2 094
Økonomisk levetid	4–5 år	5 år	3 år			
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Avskrives ikke		

▶ **NOTE 6** KUNDEFORDRINGER OG ANDRE FORDRINGER

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2018	2017
Kundefordringer	1 929	1 894
Viderefakturering av utlegg for lånetaker	616	1 104
Fordring til staten vedrørende tap på kunder	0	162
Sum kundefordringer	2 545	3 160
Sum forskuddsbetaling til leverandører	659	537

▶ **NOTE 7** BANKINNSKUDD

Per 31.12.18 hadde selskapet 73,9 millioner kroner i bankinnskudd, av dette utgjorde 2,5 millioner kroner bundne skattetreksmidler.

▶ **NOTE 8** AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Selskapets aksjekapital utgjør 10 millioner kroner per 31.12.18, fordelt på 10 000 aksjer à 1 000 kroner. Alle aksjene eies av den norske stat ved Nærings- og fiskeridepartementet og alle aksjene har samme rettigheter.

▶ **NOTE 9** EGENKAPITAL

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 31.12.17	10 000	3 917	32 999	46 916
Årets resultat	0	0	4 515	4 515
Avsatt til utbytte	0	0	-22 000	-22 000
Egenkapital 31.12.18	10 000	3 917	15 514	29 431

▶ **NOTE 10** PENSJONSKOSTNADER

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning iht lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapet har etablert en pensjonsordning som oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon, gjennom en innskuddspensjonsordning og en lukket, og nå avviklet, ytelsesordning. Alle ansatte har en avtalefestet pensjon (AFP) som gjelder for privat sektor.

Innskuddsordning

Selskapet har en innskuddsbasert ordning under 12G etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Denne ble innført 1. januar 2017 for alle ansatte. Satsene er 7 % av lønnsgrunnlaget mellom 0G og 7,1G og 18% av lønnsgrunnlaget fra 7,1G og opp til 12G. Innskuddet kostnadsføres når det påløper.

Fire ledende ansatte hadde i tillegg avtale om innskuddsordning over 12G. Denne ordningen er avviklet fra 1. januar 2018. Det gis en tidsbegrenset kompensasjon for avløsning av denne ordningen, ferdig utbetalt desember 2020. Se note 12 og 13 lederlønn og godtgjørelser.

Ytelsesordning

Ved overgang til innskuddsordning 1. januar 2017 ble ansatte overført fra Eksportfinans ASA kompensert. Denne kompensasjonen utbetales månedlig og vil være ferdig utbetalt i desember 2019. Det er to gamle ytelsespensjonsavtaler over 12G som er videreført fra Eksportfinans ASA. Dette gjelder en ledende ansatt og en annen ansatt. Pensjonsytelsen fra ytelsesordningen er bestemt ut fra antall opptjeningsår og lønnsnivå. Kostnaden beregnes av aktuar ved årsslutt og bokføres. Pensjonskostnadene er utarbeidet i henhold til NRS6 anbefalinger av aktuar. Pensjonskostnader og forpliktelser inkluderer arbeidsgiveravgift og finansskatt.

AFP (avtalefestet førtidspensjonsordning)

Ordningen er å anse som en ytelsesbasert flerforetaksordning, men regnskapsføres som en innskuddsordning.

Netto pensjonskostnad (ytelse) 2018

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Usikret ordning
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	128
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	185
Forventet avkastning på pensjonsmidler	0
Resultatførte estimatavvik	0
Oppgjør av ytelsesordning under 12G	0
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	60
Netto pensjonskostnad ytelsesordning	372

Balanseført forpliktelse (ytelse) 2018

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Usikret ordning
Opptjente pensjonsforpliktelser	-8 864
Pensjonsmidler til markedsverdi	0
Ikke resultatført estimatavvik	-787
Netto pensjonsmidler (+) / forpliktelse (-)	-9 651
Herav arbeidsgiveravgift/finansskatt	1 421

Forutsetninger

	2018	2017
Diskonteringsrente	2,60 %	2,40 %
Forventet lønnsvekst	2,75 %	2,50 %
Forventet G-regulering	2,50 %	2,25 %
Forventet pensjonsregulering	1,35 %	1,35 %
Anvendt dødelighetstabell	K2013	K2013

Forutsetningene er basert på forhold per årsavslutningstidspunkt og er basert på selskapsspesifikke forhold.

Total netto pensjonskostnad

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2018	2017
Netto ytelsespensjonskostnader	372	472
Arbeidsgiveravgift og finansskatt av innbetalt premie på ytelsespensjon	0	0
Kostnadsført AFP	796	580
Avløsning pensjonsordninger	-740	1 945
Netto innskuddspensjonskostnader	4 410	4 749
Total netto pensjonskostnad	4 838	7 746

► **NOTE 11** ANNEN KORTSIKTIG GJELD

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2018	2017
Avsetning for forpliktelser	5 304	4 487
Avsetning for feriepenger	4 859	4 838
Pensjonskompensasjon for avvikling av pensjonsordninger	3 179	3 785
Mottatt forskuddsbetaling fra kunde	217	202
Sum kortsiktig gjeld	13 560	13 312

► **NOTE 12** ERKLÆRING OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE**Styrets erklæring om lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte**

Erklæring vedrørende godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte er i tråd med retningslinjer for statlig eierskap. Herunder "Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel" (fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet med virkning fra 13.02.2015). Styret foreslår at retningslinjene beskrevet nedenfor legges til grunn for 2019 og frem til generalforsamlingen 2020.

Hovedprinsipper for selskapets lederlønnspolitik

Eksporthkreditt Norge har retningslinjer for enhetlig lønnspolitik og lønnsystem for hele selskapet. Selskapet har som mål å være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende sammenlignet med relevante selskaper. Styret gjennomfører årlig en evaluering av og godkjenner administrerende direktørs lønn og betingelser. Styrets kompensasjonsutvalg forbereder sakene for styret. Administrerende direktør fastsetter godtgjørelsen til øvrige medlemmer av ledergruppen etter konsultasjon med styret.

Kompensasjonen til ledende ansatte skal reflektere stillingens ansvarsforhold og kompleksitet, selskapets verdier og kultur, rolleinnhavers atferd og prestasjoner, samt behovet for å tiltrekke og beholde nøkkelpersoner. Det legges vekt på moderasjon i lederløningene. Ordningene er transparente og i tråd med prinsipper for god eierstyring. Eksporthkreditt Norge har ingen aksjeprogrammer eller aksjeopsjoner da staten eier 100 % av selskapets aksjer.

Elementer i lederlønnen**Fastlønn og variable ytelser**

Utgangspunktet for lønnsfastsettelsen er det samlede nivået av fastlønn og variable ytelser. Fastlønn består av grunnlønn samt faste naturalytelser og pensjons- og forsikringsordninger.

Fastlønn

Fastlønnen skal normalt være hovedelementet i ledernes lønn. Den er gjenstand for årlig vurdering og fastsettes blant annet på bakgrunn av lønnsutviklingen i samfunnet generelt, og i finansnæringen spesielt. Vurderingen gjennomføres med virkning fra 1. mai.

Variabel kompensasjon

Eksporthkreditt Norge har en kollektiv ordning med variabel kompensasjon som omfatter alle ansatte. Variabel kompensasjon er gjenstand for årlig vurdering og rammen fastsettes av selskapets styre etter innstilling fra kompensasjonsutvalget. Variabel kompensasjon fastsettes på bakgrunn av en helhetsvurdering, og basert på påvirkbare kriterier knyttet opp til selskapets mål, handlingsplaner og verdier (fastsettes i begynnelsen av året) innenfor konkrete områder. Selskapets mål er operasjonalisert i form av målkort, hvor hensikten er å bygge opp under selskapets vedteksfestede sektorpolitiske mål og målene fastsatt av eier. Ordningen med variabel kompensasjon er lik for alle ansatte, herunder ledende ansatte, med et tak på 1,5 måneders fastlønn inkludert feriepenger.

Pensjonsordninger

Eksporthkreditt Norges kollektive hovedpensjonsordning er innskuddsbasert. Innskuddene er 7 % av lønn mellom 0G-7,1G og 18 % av lønn mellom 7,1G til 12G. Ordningen gjelder også for selskapets ledende ansatte.

I tråd med retningslinjer fra staten, avsluttet selskapet fra 01.01.18 innskuddspensjon over 12G for enkelte ledere. Dette kompenseres med en månedlig utbetaling for seks år som utbetales over tre år så lenge man står i arbeid. Ordningen er ferdig kompensert i desember 2020. I tillegg kompenseres enkelte ledere for en tidligere avvikling av en ytelsesordning under 12G med en månedlig utbetaling så lenge man står i arbeid. Ordningen er ferdig kompensert i desember 2019.

En ledende ansatt overført fra Eksporthfinans har individuell avtale om ytelsespensjon over 12G. Se note 10 for samlet oversikt over pensjonsytelser.

Eksporthkreditt Norge inngår ikke avtaler om førtidspensjon for ledende ansatte. Tidligere førtidspensjons-avtale for en i ledergruppen (overført fra Eksporthfinans) ble innløst i 2017.

Faste naturalytelser

Ledende ansatte vil normalt tildeles naturalytelser som er vanlige for sammenlignbare stillinger, så som bilgodtgjørelse, personalforsikringer, telefon- og kommunikasjonsordninger og avis. Naturalytelsene er ikke vesentlige sammenlignet med den ansattes fastlønn.

Sluttvederlagsordninger

Administrerende direktør har avtale om etterlønn ved fratredelse på inntil ett år som er i tråd med statens retningslinjer. En ledende ansatt som ble overført fra Eksporthfinans, har fortsatt individuell avtale om etterlønn.

Godtgjørelse til administrerende direktør

Nåværende administrerende direktør overtok stillingen 1.12.2016. Administrerende direktørs godtgjørelse består av en fastlønn på NOK 2.973.000, variabel kompensasjon på maks 1,5 månedslønn, bilgodtgjørelse, avis, telefon, bredbånd og refusjon trening.

Redegjørelse for regnskapsåret 2018

Lederlønnspolitikken er for regnskapsåret 2018 blitt gjennomført i tråd med retningslinjene som ble behandlet av Eksporthkreditt Norges ordinære generalforsamling i 2018.

Etter ordinært lønnsoppgjør 1.5.2018 ble administrerende direktørs grunnlønn oppjustert med 2,5 % til NOK 2.973.000 per år (0 % i 2017). For ledergruppen totalt ble grunnlønnen oppjustert med gjennomsnittlig 2,72 % 1.5.18 (2,38 % i 2017). I tillegg kommer variabel kompensasjon som er beskrevet over og vist i Note 13.

► **NOTE 13** GODTGJØRELSE TIL LEDELSEN OG STYRET**Ledende ansatte**

<i>Beløp i tusen kroner</i>	År	Utbetalt lønn inkl. feriepenger	Variabel kompensasjon inkl. feriepenger	Annen godtgjørelse	Pensjonsopptjening
Otto Sjøberg	2018	2 975	335	175	154
CEO	2017	2 605	233	177	157
Eli Skrvøset	2018	1 639	0	133	468
CFO fram til 30.09.18	2017	1 887	164	174	377
Olav Einar Rygg	2018	1 583	178	174	605
Markedsdirektør	2017	1 545	135	174	2 665
Pensjon, inkl. utbetaling avløsning pensjon					
Tobias Hvinden	2018	1 558	176	185	519
Juridisk direktør	2017	1 405	123	184	352
Ivar Slengesol	2018	1 451	163	178	416
Direktør strategi og forretningsutvikling	2017	1 416	124	177	323
Jostein Djupvik	2018	1 325	150	177	381
Direktør prosjekt og låneadministrasjon	2017	594	51	81	150
Fra 16. juli 2017					
Ellen B. Svaheim	2018	1 163	133	31	227
Kommunikasjonsdirektør	2017	970	38	28	171
Marie Sørli					
Stedfortreder for Jostein Djupvik frem til 15. juli 2017	2017	698	49	15	92

Styret

<i>Beløp i tusen kroner</i>	År	Styrehonorar	Antall styremøter
Else Bugge Fougner *)	2018	343	12
Styreleder	2017	346	13
Siri Hatlen *)	2018	213	11
Styremedlem	2017	217	11
Finn Ivar Marum	2018	197	10
Styremedlem	2017	193	10
Ingelise Arntsen	2018	197	11
Styremedlem	2017	193	11
Øivind Holte	2018	197	11
Styremedlem	2017	193	10
Marie Sørli	2018	102	5
Ansattes styremedlem fra 25.06.18			
Fanny Fabricius Bye *)	2018	108	7
Ansattes styremedlem frem til 24.06.18	2017	213	13
Jørgen Hauge	2018	38	12
Ansattes observatør	2017	38	13

*) Inkluderer honorarer for styre- og kompensasjonsutvalg.

► **NOTE 14** GODTGJØRELSE TIL REVISOR

Kostnadsførte honorarer til revisjon av selskapets finansregnskap eksklusiv merverdiavgift.

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2018	2017
Lovpålagt revisjon	130	234
Skatterådgivning	6	6
Andre attestasjonstjenester	7	25
Andre tjenester utenfor revisjon	5	0
Sum revisjonshonorarer	148	265

► **NOTE 15** LEIEAVTALER

Leieavtalen PEC Hieronymus AS går ut 14.06.2019 og den er ikke fornyet. Selskapet har inngått ny leiekontrakt med Entra Eiendom AS og flytter inn i nye lokaler i Cort Adlers gate 30 i begynnelsen av mai 2019. Ny leieavtale løper frem til 1. juni 2029 og har opsjon på ytterligere 5 år.

Årets leiekostnad utgjorde 4,6 millioner kroner (2017: 4,5 millioner kroner), inkludert drifts- og felleskostnader.

► **NOTE 16** NÆRSTÅENDE PARTER

Eksportkreditt Norge har ikke eierinteresser i andre selskaper.

Styremedlemmer og ledende ansatte kan ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av saker der vedkommende eller nærstående parter må anses for direkte eller indirekte å ha personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Den enkelte plikter selv å påse at han eller hun ikke er inhabil i behandlingen av en sak.

Ved utgangen av 2018 var 72 % av utlånsporteføljen under eksportkredittordningen garantert av Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK). GIEK er et forvaltningsorgan og dermed del av statens juridiske person, mens Eksportkreditt Norge er en selvstendig juridisk person 100 % eid av staten. Det er et viktig prinsipp at vilkårene i de transaksjonene hvor GIEK og Eksportkreditt Norge deltar skal fattes på selvstendig grunnlag. GIEK anses ikke som nærstående part.

► **NOTE 17** FINANSIELL MARKEDSRISIKO

Eksportkreditt Norges finansielle markedsrisiko er begrenset. Selskapet viderefakturerer utgifter knyttet til ekstern bistand til låntakere. Det er enighet med eier, Nærings- og fiskeridepartementet, om at tap knyttet til slik fakturering skal dekkes av staten året etter at tapene oppstår.

► **NOTE 18** HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Selskapet er ikke kjent med hendelser etter balansedagen som påvirker årsregnskapet for 2018.

KPMG AS
Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Eksportkreditt Norge AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Eksportkreditt Norge AS' årsregnskap som viser et overskudd på kr 4 515 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautorisererte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finnsnes	Molde	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodo	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansand	Stavanger	Ålesund

en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 25. mars 2019
 KPMG AS

 Ole Christian Fongaard
 Statsautorisert revisor

9. Utlåns- regnskapet

9.1 LEDELSESKOMMENTARER ÅRSREGNSKAPET 2018

Eksportkreditt Norge forvalter eksportkredittdordningen på vegne av den norske stat og på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Hovedmålet for selskapet er å fremme norsk eksport gjennom å tilby konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv finansiering. Eksportkredittdordningen er innrettet slik at utlån står på statens balanse og staten tar all risiko knyttet til eksportkredittdordningen. Alle lån skal være 100 prosent garantert av finansinstitusjoner og/eller statlige garantiinstitusjoner som oppfyller selskapets ratingkrav.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra NFD. Det er første året Eksportkreditt Norge presenterer utlånsregnskapet i henhold til disse bestemmelsene, etter nye føringer fra NFD.

Eksportkreditt Norge anser at årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2018 er det utbetalt nye lån til 2 839 millioner kroner innenfor eksportkredittdordningen. Utbetalingsvolumet er 25 prosent lavere enn tildelt budsjettfullmakt på 3 800 millioner kroner. Forskjellen skyldes hovedsakelig kanselleringer og utsettelse av enkelte prosjekter som hadde forventede utbetalinger i 2018, men som nå er skjøvet fram i tid.

Det ble innbetalt 13 328 millioner kroner i avdrag på utestående fordringer i 2018. Innbetalte avdrag er høyere enn budsjettert på 10 500 millioner kroner. Forskjellen skyldes at Eksportkreditt Norge mottok førtidsinnfrielse av enkelte lån som ikke var kjent på budsjetteringstidspunktet. Dette gjelder både oppgjør fra garantister og låntakere, som oftest i forbindelse med restruktureringer og misligholdte lån.

Renter fra eksportkredittdordningen ble 1 727 millioner kroner, som er et relativt stabilt nivå i forhold til budsjett på 1 680 millioner kroner. Gebyrinntektene ble 35 millioner kroner, noe høyere enn budsjett på 25 millioner kroner. I 2018

ble samlede gebyrinntekter noe høyere enn antatt på budsjetteringstidspunktet på grunn av flere restruktureringer enn det som ble lagt til grunn i budsjetteringen.

Artskontorapporteringen etter kontantprinsippet viser netto rapporterte inntekter inkludert investerings- og finansinntekter på 15 090 millioner kroner i 2018 mot 10 041 millioner kroner i 2017. Det består i hovedsak av avdrag på utestående fordringer. Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet omfatter utbetaling av lån på 2 839 millioner kroner for 2018, sammenlignet med 3 424 millioner kroner i 2017.

Mellomværende med statskassen utgjorde per utgangen av 2018 4,9 millioner kroner. Det består i hovedsak av feilinnbetalte renter samt garantipremie til garantist som ble tilbakebetalt primo januar 2019.

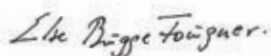
Deler av utlånsporteføljen er under restrukturering som følge av at en stor del av selskapets utlånsvirksomhet er relatert til offshore olje- og gassvirksomhet, som de siste årene har hatt lav inntjening. Ved utgangen av 2018 har Eksportkreditt Norge 122 lån der det er innvilget avdragsutsettelse for 29 låntakere. De samlede innvilgede avdragsutsettelsene utgjør 33,8 milliarder kroner ved årets slutt. Selskapet har gode garantister bak lånene, og tapsrisikoen vurderes å være lav. Det har ikke vært tap på hovedstol knyttet til utlån i 2018.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer og bekrefter Eksportkreditt Norges årsregnskap. Revisjonsberetningen blir publisert på Eksportkreditt Norges nettsider sammen med årsregnskapet så snart beretningen foreligger.

Styret har engasjert PwC til å foreta internrevisjon av Eksportkreditt Norges utlånsvirksomhet. PwC gir en skriftlig uttalelse til styret i Eksportkreditt Norge.

Oslo, 15. mars 2019

Else Bugge Fougner
Styrets leder

9.2 PRINSIPPNOTE TIL ÅRSREGNSKAPET

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- Regnskapet følger kalenderåret
- Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapportering

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Valutakurser

Utbetaling av lån, innbetaling av avdrag, og rente- og gebyrinntekter er bokført etter faktisk vekslingskurs. Inngående og utgående balanse i kapitalregnskapet (note C) er ført opp etter virkelig verdi, og utbetalinger og avdrag er ført opp etter faktisk vekslingskurs. Lån i utenlandsk valuta ved årsslutt er justert i henhold til Norges Banks valutakurser for siste bankdag 2018, noe som medfører behov for valutajustering.

Føringer fra NFD

NDF forventer ikke en årsrapport for 2018 for Eksportkredittordningen, i henhold til krav i bestemmelsene punkt 2.3.3. Bakgrunnen er at NFD ikke tidligere har stilt krav om slik rapportering overfor Eksportkreditt Norge.

9.3 BEVILGNINGSRAPPORTERING

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Eksportkreditt Norge har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som Eksportkreditt Norge har fullmakt til å disponere. Eksportkreditt Norge har ikke avgitt fullmakter som skissert i prinsippnote.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2018

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2018	Merutgift (-) og mindretgift
2429	Eksportkreditt Norge AS	90	Utlån	A, B	3 800 000 000	2 839 106 713	960 893 287
Sum utgiftsført					3 800 000 000	2 839 106 713	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2018	Merinntekt og mindreinntekt (-)
5329	Eksportkreditt Norge AS	70	Gebyrer m.m.	A, B	25 000 000	34 585 947	9 585 947
		90	Avdrag på utestående fordringer	A, B	10 500 000 000	13 327 769 207	2 827 769 207
5629	Renter fra eksportkredittordningen	80	Renter	A, B	1 680 000 000	1 727 052 972	47 052 972
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	83	Annen Finansinntekt	A, B		1 051 723	1 051 723
Sum inntektsført					12 205 000 000	15 090 459 849	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet **-12 251 353 136**

Kapitalkontoer

60093301	Norges Bank KK/innbetalinger	15 228 685 130
60093302	Norges Bank KK/utbetalinger	-2 973 509 932
709441	Endring mellomværende med statskassen	-3 822 062
Sum rapportert		0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	Note	2018	2017	Endring
709441	Mellomværende med statskassen		-4 883 561	-1 061 499	-3 822 062
63510901	Utlån	C	61 219 823 078	69 359 370 817	-8 139 547 739

► NOTE A FORKLARING AV SAMLET TILDELING

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
242990	0	3 800 000 000	3 800 000 000
532970	0	25 000 000	25 000 000
532990	0	10 500 000 000	10 500 000 000
562980	0	1 680 000 000	1 680 000 000

► **NOTE B** BRUKTE FULLMAKTER OG BEREGNING AV MULIG OVERFØRBART BELØP TIL NESTE ÅR

Eksportkreditt Norge har ikke adgang til å overføre bevilgning til neste år.

► **NOTE C** KAPITALREGNSKAPET

	2018	2017
Inngående balanse 1. januar	69 359 370 817	76 505 127 986
Nye utbetalinger	2 839 106 713	3 423 862 190
Avdrag	-13 327 769 207	-8 275 487 105
Valutajustering og andre korrigeringer	2 349 114 755	-2 294 132 254
Sum endring i perioden	-8 139 547 739	-7 145 757 169
Utgående balanse 31. desember	61 219 823 078	69 359 370 817

9.4 OPPSTILLING AV ARTSKONTORAPPORTERING MED NOTER

	Note	2018	2017
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		0	0
Netto rapporterte driftsutgifter		0	0
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Annen finansinntekt		34 585 947	20 792 121
Utlån (statsbanker)	1	13 327 769 207	8 275 487 105
Renteinntekt		1 727 052 972	1 744 161 823
Sum investerings- og finansinntekter		15 089 408 125	10 040 441 049
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utlån (statsbanker)	2	2 839 106 713	3 423 862 190
Sum investerings- og finansutgifter		2 839 106 713	3 423 862 190
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		-12 250 301 413	-6 616 578 859
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0
Inntekter rapportert på felleskapitler		1 051 723	122 435
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		-12 251 353 136	-6 616 701 294
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld			
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Annen gjeld	3	-4 883 561	1 061 499
Sum mellomværende med statskassen		-4 883 561	1 061 499

▶ **NOTE 1** INNBETALINGER

Innbetalinger under utlån består av ordinære avdrag på utestående fordringer og førtidsinnfrielser.

▶ **NOTE 2** UTBETALINGER

Utbetalinger under utlån består av utbetaling av nye lån.

▶ **NOTE 3** SAMMENHENG MELLOM AVREGNING MED STATSKASSEN OG MELLOMVÆRENDE MED STATSKASSEN

Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 31.12.2018:

	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum finansielle anleggsmidler	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum omløpsmidler	0	0	0
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum langsiktig gjeld	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	0	0	0
Skyldig skattetrekk	0	0	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-4 883 561	-4 883 561	0
Sum kortsiktig gjeld	-4 883 561	-4 883 561	0

Annen kortsiktig gjeld består i hovedsak av feilinnbetalte renter samt garantipremie til garantist som ble tilbakebetalt primo januar 2019.

Vår referanse 2018/00619-10

EKSPORTKREDITT NORGE AS
Org. nr.: 998544696

Riksrevisjonens beretning

Utlånsregnskapet - Eksportkreditt Norge AS

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Utlånsregnskapets årsregnskap for 2018. Årsregnskapet består av ledelseskommentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2018.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at - 12 251 353 136 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir Utlånsregnskapets årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2018 og av utlån og mellomværende med statskassen per 31. desember 2018, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet og øvrig informasjon. Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten. Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Utlånsregnskapet har ikke utarbeidet fullstendig årsrapport for 2018. Øvrig informasjon er ikke utarbeidet. Dette er i samsvar med avtale med Nærings- og fiskeridepartementet.

Postadresse	Kontoradresse	Telefon	E-post	Internett	Bankkonto	Org.nr.
Postboks 6835 St Olavs plass 0130 Oslo	Storgata 16	22 24 10 00	postmottak@riksrevisjonen.no	www.riksrevisjonen.no	7694 05 06774	974760843

Ledelsens, styrets og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen og styret er ansvarlige for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen og styret er også ansvarlige for å etablere den interne kontrollen som de mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet og styret har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betyggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999), alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjons handlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjons handlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten

Vi kommuniserer med ledelsen og styret og informerer det overordnede departementet, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen og styret, og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjons handlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold**Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring**

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000-serien, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 18.03.2019

Etter fullmakt

Tora Struve Jarlsby
ekspedisjonssjef

Kari Kay
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur

10. Øvrige vedlegg

10.1 LØNNSOMHETSBEREGNING FOR EKSPORTKREDITTORDNINGEN 2018

Lønnsomhetsberegningen for 2018 er satt opp etter samme prinsipper som lønnsomhetsberegningen for tidligere år.

- Statens finansieringskostnad fastsettes på begynnelsen av det gjeldende år lønnsomhetsberegningen skal beregnes for. Tanken med dette er at staten finansierer årlig. Det tas utgangspunkt i den statsobligasjonsrenten som har tilnærmet lik gjennomsnittlig løpetid (durasjon) som de respektive utlånsporteføljer. Ved finansieringskostnad i valuta er rentekostnaden i valuta utledet ved å justere med rente- og valutaswapper som reflekterer rentenivået i de respektive valutaene.
- De ulike porteføljene er definert som CIRRLån og markedslån. Disse er igjen inndelt i lån i NOK og de utenlandske valutaene, samt de ulike rentefixingsperiodene for markedslån (3M og 6M IBOR).
- Gjennomsnittlig løpetid er definert som vektet gjennomsnittlig løpetid på porteføljen ved inngangen av beregningsåret til forfall.
- Gjennomsnittlig størrelse på portefølje er $(IB + UB) / 2$. Saldo per 1. januar, 30. juni og 31. desember er brukt som grunnlag for gjennomsnittsberegningen.
- Renteinntekter i utenlandsk valuta vil bli omregnet til NOK med gjennomsnittlig valutakurs ved første og siste bankdag i året. Saldo per 1. januar, 30. juni og 31. desember er brukt som grunnlag for gjennomsnittsberegningen.
- Det legges til administrasjonskostnader for Staten i forbindelse med finansiering. Denne settes til 15 bp, som er lik den administrasjonskostnaden som er notifisert til ESA i forbindelse med markedsprising av lån.
- Det trekkes i fra tapsavsetninger for utlånene. Denne settes til 2bp og følger av vedtatt kredittpolicy.
- Forvaltningskostnader er bevilget tilskudd til Eksportkreditt Norge fra staten til å forvalte eksportkredittordningen.

Lønnsomhetsberegningen for 2018 viser et lavere resultat sammenlignet med 2017. Netto renteinntekt etter administrasjonskostnader var omtrent 240 millioner kroner lavere i 2018 enn i 2017. Resultatet fra CIRR-porteføljen var 177 millioner kroner lavere, drevet av lavere volum med NOK-lån og USD-lån og lavere rentemargin for lån i NOK, USD, GBP og EUR. Rentemarginen for USD-lån trekkes frem som hovedforklaring med en reduksjon fra 0,74% i 2017 til 0,23% i 2018.

Resultatet fra Markedsporteføljen er redusert med 65 millioner kroner fra 2017 til 2018, drevet av lavere rentemargin for de viktigste valutaene i porteføljen.

CIRR-LÅN

Renteinntekt

	NOK	USD	GBP	EUR
Vektet CIRR av utlånsporteføljene	2,86 %	2,39 %	2,83 %	1,59 %

Fundingkost

Beløp i millioner kroner	NOK	USD	GBP	EUR
Fundingkost	0,89 %	2,01 %	0,69 %	-0,35 %
Administrasjonskostnad til statskassen	0,15 %	0,15 %	0,15 %	0,15 %
Fundingkost	1,04 %	2,16 %	0,84 %	-0,20 %
Netto rentemargin	1,82 %	0,23 %	1,99 %	1,79 %
Gjennomsnittlig portefølje – valuta	13 618	3 108	24	161
Gjennomsnittlig portefølje – NOK	13 618	25 844	268	1 573
Netto renteinntekt	248	60	5	28
Tapsavsetning (2 bp)	3	5	0	0
Netto renteinntekt fratrukket tapsavsetninger	246	55	5	28
Total netto renteinntekt CIRR-lån	334			

MARKEDSLÅN

Renteinntekt

Beløp i millioner kroner	NOK		USD		GBP		EUR	
	3 M NIBOR	6 M NIBOR	3 M LIBOR	6 M LIBOR	3 M LIBOR	6 M LIBOR	3 M EURIBOR	6 M EURIBOR
Vektet gj.sn. margin	67,00	64,33	85,00	70,00	-	55,67	41,67	-

Fundingkost

Beløp i millioner kroner	NOK		USD		GBP		EUR	
	3 M NIBOR	6 M NIBOR	3 M LIBOR	6 M LIBOR	3 M LIBOR	6 M LIBOR	3 M EURIBOR	6 M EURIBOR
NOK Swapsread	-63,61	-63,61	-63,61	-63,61	-40,00	-40,00	-74,20	-74,20
FX Swap			18,25	18,25	13,00	13,00	-8,88	-8,88
Basis swap (3M vs 6M)		-9,28		-11,13		-3,44		-5,55
Swapsread IBOR	-63,61	-72,89	-45,36	-56,49	-27,00	-30,44	-83,08	-88,63
Administrasjonskostnad til statskassen (bps)	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00
Fundingkost	-48,61	-57,89	-30,36	-41,49	-12,00	-15,44	-68,08	-73,63

Netto rentemargin (bps)	115,61	122,22	115,36	111,49	12,00	71,11	109,75	73,63
Gjennomsnittlig portefølje i valuta	4 017	2 989	1 402	581	-	29	66	-
Gjennomsnittlig portefølje i NOK	4 017	2 989	11 655	4 832	-	313	640	-
Netto renteinntekter	46	37	134	54	-	2	7	-
Tapsavsetninger – 2bp	1	1	2	1	-	0	0	-
Netto renteinntekter fratrukket tapsavsetninger	46	36	132	53	-	2	7	-
Total netto renteinntekt markedslån	276							

Beløp i millioner kroner	2018	2017
Totale netto renteinntekter	609	851
Gebyrinntekter	35	21
Totale inntekter	644	872
Forvaltningskostnader	112	110
Resultat for eksportkredittordningen	532	762

Følgende løpetider og valutakurser er lagt til grunn i beregningene for 2018:

	NOK	USD	GBP	EUR
Gjennomsnittlig løpetid (CIRR)	4 år	5 år	5 år	3 år
Gjennomsnittlig løpetid (Marked)	3 år	3 år	1 år	2 år
Valutakurs (snitt)	1	8,32	10,95	9,75

10.2 FELLES NÆRINGSFORDELING MED GIEK 2018

Utlånsaldo per 31.12.2018

<i>Beløp i millioner kroner</i>	Olje og gass	Fornybar energi	Annen industri	Totalt
Utlånsaldo	55 803	1 226	4 191	61 220
- Andel maritimt	48 568	325	2 742	51 635
Antall lån i forvaltning	163	8	37	208
- Andel maritimt	147	5	22	174

Søknader per 31.12.2018

<i>Beløp i millioner kroner</i>	Olje og gass	Fornybar energi	Annen industri	Totalt
Utlånsaldo	73 438	22 914	79 219	175 571
- Andel maritimt	47 649	2 253	41 398	91 299
Antall lån i forvaltning	83	35	186	304
- Andel maritimt	36	9	131	176

10.3 REDGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Eksportkreditt Norge AS (Eksportkreditt Norge) er heleid av staten. I Stortingsmeldingen om et mangfoldig og verdiskapende eierskap (Meld. St. 27 (2013–2014)) fremgår av pkt. 8.2.3 at alle heleide statlige selskaper bør følge Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES) der denne passer, og som en del av dette gi en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse, herunder redegjøre for eventuelle avvik fra anbefalingen.

Eksportkreditt Norge følger statens prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse og har utarbeidet en redegjørelse for etterlevelse av NUES.

I pkt. 1–15 nedenfor redegjøres det for hvordan de enkelte punktene i NUES er fulgt opp av selskapet. Redegjørelsen gir en overordnet beskrivelse av hvordan prinsippene er oppfylt, hva som eventuelt er grunnen til avvik, samt hvordan Eksportkreditt Norge har innrettet seg der forholdene avviker fra NUES.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Eksportkreditt Norge er opprettet i medhold av Lov om Eksportkreditt Norge AS (eksportkredittloven). Selskapet er heleid av den norske stat ved Nærings- og fiskeridepartementet. God eierstyring og selskapsledelse skal bidra til at Eksportkreditt Norge jobber målrettet mot selskapets hovedmål om å fremme norsk eksport gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering.

Selskapets styre påser at Eksportkreditt Norge har god eierstyring og selskapsledelse blant annet ved å vedta rammeverk for risikostyring og internkontroll. Styret har klargjort selskapets verdigrunnlag gjennom årlig behandling av selskapets strategidokument og vedtagelse av selskapets etiske retningslinjer og policy for samfunnsansvar. Styret har også vedtatt styreinstruks og instruks for administrerende direktør. Eksportkreditt Norges etiske retningslinjer og policy for samfunnsansvar fremgår på selskapets internettsider.

Eksporkreditt Norge har etablert et helhetlig rammeverk for risikostyring og internkontroll. Selskapets mål er at alle ansatte har et bevisst forhold til internkontroll og operasjonell risikostyring som en integrert del i sin arbeidshverdag.

2. Virksomhet

Eksporkreditt Norge sin virksomhet og formål er beskrevet i vedtektene pkt. 3 hvor det fremgår at;

«Selskapet skal ha til formål å forvalte en statlig ordning for finanstjenester til kjøp av kapitalvarer og tjenester, i hovedsak ved eksport. For å fremme formålet kan selskapet i eget navn

1. yte offentlig støttede eksporkreditter i henhold til internasjonale avtaler, og

2. yte lån på markedsmessige vilkår.

Hvis særlige grunner tilsier det, kan lånene ytes i statens navn.»

Eksporkreditt Norge sitt hovedmål er å fremme norsk eksport gjennom konkurransedyktig, tilgjengelig og effektiv eksportfinansiering. Selskapets oppdrag og mål konkretiseres gjennom årlige oppdragsbrev selskapet mottar fra eier. Selskapets styre vedtar årlig en strategiplan for selskapet. Det redegjøres for selskapets strategi i årsrapporten for selskapet.

Eksporkreditt Norge mottar årlige bevilgninger over statsbudsjettet for forvaltningen av eksporkredittordningen.

3. Selskapskapital og utbytte

Eksporkreditt Norge sin egenkapital var pr. 31.12.2018 51,4 millioner kroner før foreslått utbytte. Styret har fremmet forslag overfor generalforsamlingen om utbytte, da egenkapitalen vurderes som høy i forhold til selskapets behov. Selskapets driftsmodell innebærer at utlån og utlånsrelaterte poster bokføres direkte i statsregnskapet og selskapsregnskapet innbefatter kun

tilskudd fra staten og kostnader relatert til selskapets løpende drift.

Selskapets driftsmodell innebærer årlige tilskudd fra eier som er tilpasset selskapets kostnadsnivå og utbytte vil derfor normalt ikke være aktuelt. Generalforsamlingen vil fastsette et eventuelt uttak av utbytte og vil ikke være bundet av styrets forslag om utdeling av utbytte, jf. aksjeloven § 20-4 (1) nr. 4.

4. Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Selskapet har kun én aksjeklasse. Alle aksjene i selskapet eies av den norske stat og forvaltes av Nærings- og fiskeridepartementet.

Eksporkreditt Norge gjør ikke transaksjoner med nærstående.

Styreinstruksen i Eksporkreditt Norge slår fast at styrets medlemmer er underlagt aksjelovens og forvaltningslovens regler om habilitet. Et styremedlem skal på eget initiativ si ifra om forhold som kan medføre inhabilitet.

Ettersom alle aksjene i selskapet eies av staten anses NUES anbefalingene i andre og tredje ledd i dette punkt som ikke relevante for selskapet.

5. Fri omsettelighet

I henhold til eksporkredittloven § 2 og selskapets vedtekter pkt. 5 skal alle aksjene i selskapet eies av staten v/Nærings- og fiskeridepartementet. På denne bakgrunn anses NUES anbefalingen på dette punkt som ikke relevant for selskapet.

6. Generalforsamling

Den norske stat ved Nærings- og fiskeridepartementet er generalforsamlingen i Eksporkreditt Norge.

Generalforsamlingen avholdes innen utgangen av juni hvert år. Selskapets revisor er til stede på generalforsamlingen. I tillegg inviteres representant fra Riksrevisjonen på møtet. Likeledes deltar

styreleder og administrerende direktør. Øvrige styremedlemmer inviteres og deltar etter eget ønske.

Den ordinære generalforsamlingsprotokollen gjøres tilgjengelig på selskapets nettsider.

Det følger av aksjeloven § 20-5 (1) at Nærings- og fiskeridepartementet står for innkallingen til både ordinær og ekstraordinær generalforsamling og bestemmer innkallingsmåten. På denne bakgrunn anses NUES anbefalingene om innkalling til generalforsamling som ikke relevante for selskapet.

7. Valgkomité

Selskapet har ingen valgkomité. Utvelgelse av styremedlemmer følger de prosesser Nærings- og fiskeridepartementet har for sammensetning av styret i heleide selskaper. Styret velges av generalforsamlingen i henhold til aksjeloven § 20-4 (1). Ett styremedlem og en observatør velges av og blant de ansatte i medhold av aksjelovens bestemmelser. På denne bakgrunn anses NUES anbefalingene på dette punkt som ikke relevante for selskapet.

8. Bedriftsforsamling og styret, sammensetning og uavhengighet

Eksportkreditt Norge har ikke bedriftsforsamling. Selskapets styre skal i henhold til selskapets vedtekter pkt. 6 bestå av minst 5 og maksimalt 7 medlemmer etter generalforsamlingens nærmere beslutning. Medlemmer som velges av og blant de ansatte velges i henhold til aksjeloven og forskrifter fastsatt i medhold av aksjelovens bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i styre. Øvrige medlemmer, herunder styrets leder, velges av generalforsamlingen. Styrets medlemmer velges for inntil to år av gangen.

Styret har i 2018 bestått av 5 aksjonærvalgte medlemmer hvorav 3 er kvinner og 2 er menn. Det deltar i tillegg et ansattevalgt styremedlem og en ansattevalgt observatør i styrets møter. Styret består samlet sett av 4 kvinner og 3 menn. Styret

representerer bred erfaring fra næringslivet slik at styret samlet sett reflekterer selskapets virksomhetsområde og strategiske mål.

Administrerende direktør og ledende ansatte i Eksportkreditt Norge er ikke medlemmer av styret. Med unntak av representanter valgt av og blant de ansatte er styremedlemmene uavhengig av virksomheten og eier.

Styremedlemmenes bakgrunn er beskrevet i årsrapporten og på selskapets nettside.

NUES anbefaling under dette punkt om at styremedlemmer bør oppfordres til å eie aksjer i selskapet anses som ikke relevant for Eksportkreditt Norge ettersom staten eier alle aksjene i selskapet.

9. Styrets arbeid

Forvaltningen av Eksportkreditt Norge hører under styret. Styret skal påse at selskapet drives i samsvar med bestemmelser fastsatt i eller i medhold av lov, selskapets vedtekter samt generelle retningslinjer fastsatt av generalforsamlingen.

Styret møtes vanligvis ni ganger i året. Det innkalles til hyppigere møter ved behov. Det er vedtatt styreinstruks som blant annet fastsetter roller og ansvarsfordeling mellom styret og daglig leder og sikrer habilitet i behandling av saker. Styret har vedtatt instruks for administrerende direktør.

Styret utarbeider årlig en plan for sitt arbeid med særlig vekt på mål, strategi og gjennomføring. Styret avholder årlig en strategisamling. Administrerende direktør utarbeider bakgrunnsmateriale til slike samlinger.

Eksportkreditt Norge har vurdert opprettelse av et revisjonsutvalg. Selskapet har ingen børsnoterte verdipapirer eller krav til ekstern rapportering utover rapportering til Nærings- og fiskeridepartementet som eier og avleggelse av årsregnskap i henhold til regnskapsloven. Utlånsordningen selskapet forvalter er for øvrig underlagt Riksrevisjonen. I tillegg er det etablert en internrevisjon for

selskapet som omfatter både utlånsordningen og selskapets drift. Styret finner derfor at revisjonsutvalg ikke er hensiktsmessig og har besluttet å ikke opprette dette.

Styret opprettet i 2015 et kompensasjonsutvalg bestående av styrets leder og to av styrets øvrige medlemmer (hvorav den ene er det ansattevalgte medlemmet av styret). Det ansattevalgte medlemmet er uavhengig av selskapets ledelse. Utvalget behandler spørsmål knyttet til godtgjørelse og personal, herunder likestilling og mangfold, insentivordninger og pensjonsvilkår både for ledende ansatte og øvrige ansatte.

Styret evaluerer årlig sitt eget arbeid og sin egen kompetanse.

10. Risikostyring og internkontroll

Styret har det overordnede ansvaret for at Eksportkreditt Norge har hensiktsmessige og effektive systemer for risikostyring og internkontroll. Eksportkreditt Norge bygger sitt internkontroll- og risikostyringssystem på det internasjonalt anerkjente rammeverket COSO. Selskapet har etablert en styringsmodell hvor styret gir føringer på prinsipielt nivå innenfor risikostyring og internkontroll. Styret fastsetter risikoappettitt og prinsipper for håndtering av risiko sammen med den risikotilpassede internkontrollen skal gi tilstrekkelig sikkerhet for måloppnåelse innen følgende områder, samt minimere risikoen for feil:

- Målrettet og effektiv drift
- Pålitelig økonomiforvaltning
- Overholdelse av lover og regler

Detaljerte policyer knyttet til implementering av styrets føringer vedtas av administrerende direktør og implementeres i den enkelte enhet. I rammeverket for risikostyring og internkontroll er selskapets virksomhet inndelt i ulike prosessområder, og innenfor hvert prosessområde er det utformet policyer, prosedyrer og retningslinjer som gir rammebetingelser for risikostyringen

og internkontrollen innenfor prosessområdene i tråd med styrets føringer. Styret vedtar etiske prinsipper, som blant annet inkluderer selskapets verdigrunnlag, retningslinjer for etisk adferd og samfunnsansvar. Videre vedtar styret prinsipper for risikostyring, som blant annet inneholder styrets føringer for internkontroll, risikostyring og compliance.

11. Godtgjørelse til styret

Generalforsamlingen fastsetter godtgjørelse til styret. Godtgjørelsen er ikke resultatavhengig. Styremedlemmer, eller selskaper de er tilknyttet, har ikke påtatt seg særskilte oppgaver for selskapet i tillegg til styrevervet. Det er fastsatt særskilt godtgjørelse for arbeid i kompensasjonsutvalget. I note til årsregnskapet fremgår godtgjørelsene til hvert enkelt styremedlem.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Eksportkreditt Norge følger statens retningslinjer av 15.2.2015, som gjelder lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel. I samsvar med vedtektenes pkt. 9 utarbeider styret en erklæring om lederlønninger i samsvar med allmennaksjeloven § 6-16a, som er gjenstand for behandling på ordinær generalforsamling i selskapet. Detaljert oversikt over godtgjørelse til ledende ansatte finnes i note til årsregnskapet.

Eksportkreditt Norge har en ordning med variabel kompensasjon for alle ansatte. Ordningen er ikke knyttet til verdiskapning for aksjeeierne eller resultatutvikling for selskapet ettersom selskapet ikke har ordinære inntekter. Maksimalt oppnåelig individuell utbetaling er begrenset til 1,5 fast månedslønn. Variabel kompensasjon er gjenstand for årlig vurdering og rammen fastsettes av selskapets styre. Variabel kompensasjon fastsettes på bakgrunn av en helhetsvurdering, og basert på påvirkbare kriterier knyttet opp til selskapets mål, prestasjoner og adferd (fastsatt i begynnelsen av året) innenfor konkrete områder. Selskapets mål er operasjonalisert i form av målkort, hvor hensik-

ten er å bygge opp under målene fastsatt av eier. Ordningen er lik for alle ansatte.

13. Informasjon og kommunikasjon

Eksportkreditt Norge er heleid av staten. Verdipapirlovgivningen og annet regelverk knyttet til likebehandling av aktører i verdipapirmarkedet er således ikke relevant. Det er derfor ikke etablert en finansiell kalender for selskapet. Eksportkreditt Norge publiserer informasjon kvartalsvis over innkomne søknader, utlånstall og ordrebok via selskapets nettside.

Anbefalingen i NUES vedrørende retningslinjer for selskapets kontakt med aksjeeiere utenfor generalforsamlingen anses ikke relevant for selskapet.

14. Selskapsovertakelse

Vedtektene i Eksportkreditt Norge fastsetter at aksjene i selskapet kun kan eies av staten ved Nærings- og fiskeridepartementet. På denne

bakgrunn anses NUES anbefalingene på dette punktet som ikke relevante for selskapet.

15. Revisor

Eksportkreditt Norge har en uavhengig ekstern revisor valgt av generalforsamlingen. Revisor deltar på styremøter som behandler årsregnskapet og gjennomgår eventuelle vesentlige endringer i selskapets regnskapsprinsipper, vurdering av regnskapsestimater og alle vesentlige forhold hvor det har vært uenighet mellom revisor og administrasjonen.

Styret og revisor har minst ett møte i året uten daglig leder eller andre fra den daglige ledelse til stede.

Styret har fastsatt retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon.

Styret orienterer generalforsamlingen om revisors godtgjørelse fordelt på revisjon og andre tjenester.

En del av prosessen knyttet til nodeseismikk går ut på å legge seismiske sensorer eller «noder» i et forhåndsbestemt mønster på havbunnen. Eksportkreditt Norge har bidratt med finansiering til **Axxis Geo Solutions** for innkjøp av nyutviklede nodehåndteringssystemer fra Kongsberg Evotec. Selve nodehåndteringssystemet brukes for å håndtere tauet som nodene henger på, og det brukes vinsjer for å dra inn tauet.

Besøksadresse

Hieronymus Heyerdahls gate 1
0160 Oslo, Norge

NB. Vi flytter, ny adresse fra 1.mai 2019:

Cort Adellers gate 30
0254 Oslo

+ 47 22 31 35 00
eksportkreditt.no

Postadresse

Eksportkreditt Norge AS
P.O. Box 1315, Vika
NO-0112 Oslo, Norge